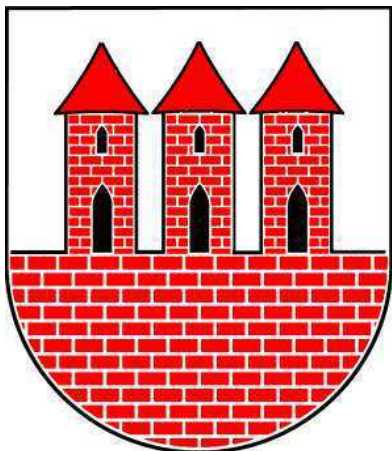

Burmistrz Przasnysza

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA PRZASNYSZ

CZĘŚĆ I
UWARUNKOWANIA

Załącznik nr 1
do Uchwały nr XXII/170/2016
Rady Miejskiej w Przasnyszu
z dnia 30 czerwca 2016 r.

Opracowanie:
mgr inż. arch. Lucjan Chojnowski

Spis treści

Spis treści.....	2
1. PODSTAWOWE INFORMACJE O MIEŚCIE.....	6
2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU ORAZ ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY.	6
2.1 PLANOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE W MIEŚCIE PRZASNYSZ – STAN PRAWNY	7
2.1.1 STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA PRZASNYSZ.....	7
2.1.2 PRZYCZYNA ZMIANY STUDIUM MIASTA PRZASNYSZ	13
2.1.3 ANALIZA WNIOSKÓW ZŁOŻONYCH DO OPRACOWYWANEGO STUDIUM.....	14
2.1.4 MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA PRZASNYSZ.....	15
2.1.5 DECYZJE O WARUNKACH ZABUDOWY.....	19
2.1.6 FAKTYCZNY RUCH BUDOWLANY– nowe budynki	22
2.2 DOTYCHCZASOWE ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU	22
2.2.1 STRUKTURA UŻYTKOWANIA TERENU	22
2.2.2 TERENY MIESZKANIOWE- STAN MIESZKALNICTWA.....	23
2.2.3 TERENY USŁUG.....	24
2.2.4 TERENY PRODUKCYJNO – USŁUGOWE.....	24
3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	24
3.1 STAN ŚRODOWISKA, ZASOBY WODNE ORAZ WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.....	24
3.1.1 POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE, WARUNKI GEOLOGICZNE I GEOMORFOLOGICZNE.....	25
3.1.2 GLEBY I ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA	26
3.1.3 WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE.....	31
3.1.4 FLORA I FAUNA	32
3.1.5 CHARAKTERYSTYKA WARUNKÓW KLIMATYCZNYCH.....	35
3.1.6 JAKOŚĆ POWIETRZA	36
3.1.7 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	36

3.1.8	INWESTYCJE MOGĄCE ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO.....	37
3.2	LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA.....	37
4.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANUDZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	37
4.1	ZARYS HISTORII I STRUKTURY PRZESTRZENNEJ MIASTA.....	38
4.2	WALORY ŚRODOWISKA KULTUROWEGO	40
4.2.1	ZABYTKI ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA.....	40
4.2.2	ZABYTKI TECHNIKI.....	41
4.2.3	PARKI.....	41
4.2.4	CMENTARZE ZABYTKOWE	41
4.2.5	ARCHEOLOGIA	41
4.3	STAN ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO.....	41
5.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA.....	41
5.1	POTENCJAŁ DEMOGRAFICZNY	41
5.2	INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.....	43
5.2.1	OCHRONA ZDROWIA	43
5.2.2	OPIEKA SPOŁECZNA	44
5.2.3	OŚWIATA	44
5.2.4	KULTURA.....	45
5.2.5	SPORT I TURYSTYKA.....	45
5.2.6	ORGANIZACJE POZARZĄDOWE ORAZ ORGANIZACJE POŻYTKU PUBLICZNEGO.....	45
5.3	SYTUACJA NA RYNKU PRACY.....	46
5.3.1	PODMIOTY GOSPODARCZE.....	46
5.3.2	ZATRUDNIENIE I BEZROBOCIE.....	47
6.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA.....	48
7.	OBSZARY I OBIEKTY WYZNACZONE DO REWITALIZACJI.....	48
8.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	49
8.1	DOKUMENTY SZCZEBŁA WOJEWÓDZKIGO	49
8.2	DOKUMENTY SZCZEBŁA POWIATOWEGO.....	50
8.3	WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z POLITYKI ORGANÓW UZGADNIAJĄCYCH I OPINIUJĄCYCH STUDIUM.....	50
9.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW	50

10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.....	52
10.1 OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE ZABYTKÓW.....	52
10.1.1 OBIEKTY WPISANE DO WOJEWÓDZKIEGO REJESTRU ZABYTKÓW.....	52
10.1.2 OBIEKTY ZNAJDYJĄCE SIĘ W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW.....	53
10.1.3 OCHRONA PLANISTYCZNA.....	54
10.1.4 OBSZARY W EWIDENCJI KONSERWATORSKIEJ – STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE.....	55
10.2 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE PRZYRODY.....	57
10.2.1 POMNIKI PRZYRODY.....	57
10.2.2 ROŚLINNOŚĆ.....	57
10.2.3 ŚWIAT ZWIERZĘCY.....	57
10.3 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH	58
10.4 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O LASACH.....	58
10.5 OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE WÓD.....	58
11. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROZEŃ GEOLOGICZNYCH.....	58
12. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH.....	58
13. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.....	58
14. UWARUNKOWANIA ROZWOJU KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.....	58
14.1 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ISTNIEJĄCEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO.....	58
14.1.1 UKŁAD DROGOWY.....	58
14.1.2 KOMUNIKACJA KOLEJOWA.....	61
14.1.3 KOMUNIKACJA AUTOBUSOWA.....	61
14.1.4 TRANSPORT ŁADUNKÓW.....	61
14.1.5 RUCH PIESZY I ROWEROWY.....	62
14.1.6 PARKOWANIE POJAZDÓW.....	62
14.2 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ISTNIEJĄCEJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.....	62
14.2.1 GOSPODARKA WODNA.....	62
14.2.2 GOSPODARKA ŚCIEKOWA.....	64
14.2.3 ELEKTROENERGETYKA.....	65
14.2.4 ZAOPATRZENIE W GAZ.....	65

14.2.5	GOSPODARKA ODPADAMI	65
14.2.6	ZAOPATRZENIE W CIEPŁO	67
14.2.7	TELEKOMUNIKACJA. DOSTĘP DO INTERNETU	67
15.	ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH	67
16.	BILANS TERENÓW FUNKCJONALNYCH	68
16.1.	ANALIZA EKONOMICZNA	74
16.2.	ANALIZA SPOŁECZNA	79
16.3.	ANALIZA ŚRODOWISKOWA	83

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O MIEŚCIE

Miasto Przasnysz położone jest w północnej części województwa mazowieckiego, na skrzyżowaniu ważnych szlaków komunikacyjnych o znaczeniu krajowym i regionalnym.

Przasnysz jest prężnym ośrodkiem administracyjnym. Stanowi siedzibę władz powiatu przasnyskiego a także władz samorządowych szczebla gminnego (miasto Przasnysz, gmina Przasnysz).

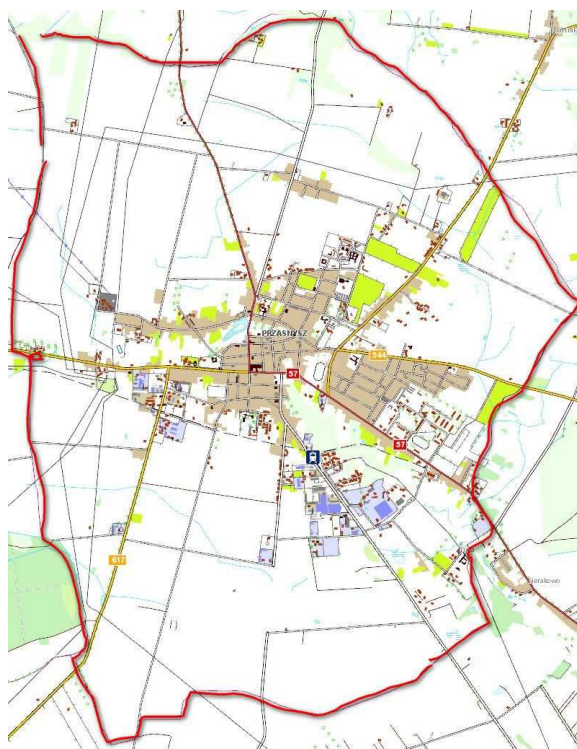
Miasto otoczone jest prawie w całości gminą Przasnysz, a na krótkim odcinku, niespełna 1,4 km, na zachodzie graniczy z gminą Czernice Borowe.

Podstawowe dane o mieście:

a) powierzchnia – 2516 ha

b) liczba mieszkańców – 17 043 (stan na 31.12.2015 r., źródło danych: Ewidencja Ludności UM Przasnysz)

c) gęstość zaludnienia – 677 os/km²

Rysunek 1 Zasięg przestrzenny terenów zabudowanych i zurbanizowanych w mieście Przasnysz.
Źródło: Opracowanie na podstawie ewidencji gruntów i budynków miasta Przasnysz

2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU ORAZ ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY.

2.1 PLANOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE W MIEŚCIE PRZASNYSZ – STAN PRAWNY

Prowadzenie polityki w zakresie gospodarowania przestrzenią i zapewnienie ładu przestrzennego jest zadaniem własnym gminy wynikającym z ustawy o samorządzie gminnym. Zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki terytorialne, zakres i sposoby postępowania w sprawach przeznaczenia terenów oraz określania zasad ich zagospodarowania i zabudowy określone są w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 778).

W celu kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej, w tym określenia lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego burmistrz miasta sporządza studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, zwane dalej „studium”. Studium opracowywane jest obligatoryjnie dla obszaru całego miasta. Dokument ten, zgodnie z art. 9 pkt. 5 wspomnianej wyżej ustawy, nie jest aktem prawa miejscowego, lecz opracowaniem kierunkowym, stanowiącym wyraz polityki przestrzennej władz samorządowych miasta. Zgodnie z art. 14 pkt. 8 tejże ustawy aktem prawa miejscowego jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, przy sporządzaniu którego, poprzez wymóg zachowania niesprzeczności ze studium (ustalenia studium są wiążące – art. 9 pkt 4), uwzględnia się politykę przestrzenną miasta. Powyższe sprawia, że jest ono zapisem polityki przestrzennej miasta wiążącym władze oraz podporządkowane jej organy i jednostki w podejmowanych decyzjach w zakresie działań dotyczących zagospodarowania przestrzennego na terenie miasta dla realizacji określonych celów.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa studium uwzględnia ustalenia przestrzenne zawarte w planie zagospodarowania przestrzennego województwa, strategii rozwoju województwa oraz strategii rozwoju gminy.

Studium jest dokumentem planistycznym, który poprzez określenie kierunków rozwoju przestrzennego miasta pozwala na świadome prowadzenie gospodarki gruntami i planowanie inwestycji o znaczeniu lokalnym.

Studium wskazuje na potencjał rozwoju przestrzennego miasta, możliwości zagospodarowania nowych terenów lub stopnia przekształceń.

Studium jest dokumentem, który można poddawać zmianom i korektom. Niniejszy dokument jest drugą jednolitą wersją studium przyjętego do realizacji w 2001 r. studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Przasnysz. Dokument pierwotny był dwukrotnie zmieniany, przy czym ostatnia wersja zmian studium została uchwalona 29 maja 2014 roku (Uchwała Nr XLIX/320/2014).

2.1.1 STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA PRZASNYSZ

Obowiązujące dotychczas Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Przasnysz, nazywane „Zmianą (...)” przyjęto uchwałą Nr XLIX/320/2014 Rady Miasta Przasnysz z dnia 29 maja 2014 r. Dokument ten jest drugą zmianą studium opracowanego i zatwierdzonego uchwałą nr XXXVII/299/2001 Rady Miasta Przasnysz w dniu 28 grudnia 2001 roku.

**UCHWAŁA Nr XLIX/320/2014
RADY MIEJSKIEJ W PRZASNYSZU
z dnia 29 maja 2014 r.**

w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Przasnysza.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 594 ze zm.), art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 647 ze zm.) w związku z uchwałą nr XLII/291/2009 Rady Miejskiej w Przasnyszu z dnia 17 grudnia 2009 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Przasnysza”, Rada Miejska w Przasnyszu **uchwała, co następuje:**

§ 1.

Uchwała się zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Przasnysza.

§ 2.

Integralną częścią uchwały są następujące załączniki:

- 1) Nr 1 – Część I – Uwarunkowania,
- 2) Nr 2 – Część II – Kierunki i polityka przestrzenna,
- 3) Nr 3 – załącznik graficzny – Uwarunkowania,
- 4) Nr 4 – załącznik graficzny – Kierunki i polityka przestrzenna,
- 5) Nr 5 – rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag do zmiany studium

§ 3.

Traci moc uchwała Rady Miejskiej w Przasnyszu Nr XXXIII/230/2005 z dnia 27 października 2005 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Przasnysza.

§ 4.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Przasnysza.

§ 5.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

/-/ mgr Piotr Jeronim

W zakresie struktury funkcjonalno-przestrzennej obowiązujące studium rozwija koncepcję rozwoju przestrzennego miasta zawartą w planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego miasta Przasnysz przyjętą uchwałą nr XXIII/133/92 przez Radę Miasta w dniu 30 listopada 1992r.

Obowiązujące studium zakłada wydzielenie **obszarów funkcjonalnych** w zależności od predyspozycji przestrzennych, stanu zainwestowania oraz potrzeb w zakresie infrastruktury i transportu. Wyróżniono 8 rodzajów obszarów funkcjonalnych, którym przypisano różne zasady zabudowy i zagospodarowania.

Bilans terenów w funkcjonalnych w obowiązującym Studium prezentuje poniższa tabela.

Bilans terenów funkcjonalnych ze SUIKZP z 2014 r.

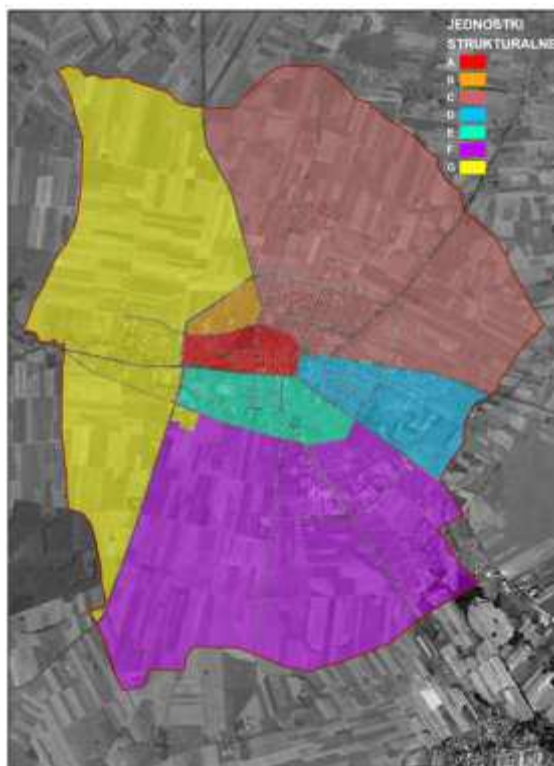
Osiedle	Pow. osiedla	Tereny wyznaczone w SUIKZP z 2014 r.											
		Tereny zainwestowane								Tereny otwarte			
		Wielofunkcyjne tereny osadnicze				Tereny infrastruktury		Wydzielone tereny usług ³	Tereny aktywności gospodarczej ⁴	Inne ⁵	Tereny zieleni ⁶	Tereny rolnicze	Tereny wód
		strefa śródmiejska	tereny z dominacją zabudowy wielorodzinnej	tereny z dominacją zabudowy jednorodzinnej	tereny z dominacją zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej	technicznej	kommunikacyjnej						
numer	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]
1	1057,64	5,82	3,79	157,45	29,02	0,84	51,79	7,28	108,57	0,00	40,45	649,93	2,70
2	28,78	14,03	0,00	4,18	0,00	0,00	5,44	1,89	0,00	0,00	1,77	0,00	1,47
3	62,87	2,07	3,58	22,65	0,00	3,58	7,29	4,73	1,71	0,35	13,80	1,02	2,09
4	905,44	0,00	0,00	156,14	6,61	3,62	49,79	2,99	2,87	0,00	9,59	658,77	15,06
5	328,67	0,00	8,00	101,63	0,00	0,00	36,98	1,25	0,00	42,92	15,20	122,69	0,00
6	132,10	0,00	22,69	63,54	0,00	1,39	12,58	12,28	1,12	0,00	18,50	0,00	0,00
RAZEM:	2515,50	21,92	38,06	505,59	35,63	9,43	163,87	30,42	114,27	43,27	99,31	1432,41	21,32
		601,20				173,30						1553,04	
		962,46											

Analiza zaproponowanych rozwiązań przestrzennych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Przasnysz wskazuje na kontynuowanie koncepcji rozwoju zawartej w planie ogólnym zarówno w kwestii struktury funkcjonalno-przestrzennej jak i układu komunikacyjnego.

Przez lata czynnikiem sprzyjającym projektowaniu i budowaniu zwartej miasta były grunty wysokich klas bonitacyjnych. (II-IV) znajdujących się w granicach administracyjnych Przasnysza.

Wykształcona przez dziesięciolecia struktura przestrzenna pozwala na wydzielenie jednostek poniższych strukturalnych:

- a) Śródmieście (A);
- b) Osiedle Zawodzie (B)
- c) Osiedle wielorodzinne „Orlika” osiedle mieszkaniowe „Waliszewo” (C);
- d) Teren zabudowy jednorodzinnej o charakterze ekstensywnym (D);
- e) Teren o funkcji mieszanej mieszkaniowo-usługowo-produkcyjnej (E);
- f) Teren przemysłowy (F);
- g) Teren usług uciążliwych i zabudowy mieszkaniowej (G)

Rysunek 4 Jednostki strukturalne miasta

Układ przestrzenny cechuje się dużą zwartością, obszary zabudowy narastają koncentrycznie w stosunku do centrum, na północ – tereny o przewadze funkcji mieszkaniowej, na południe - tereny o przewadze funkcji produkcyjnej i usługowej.

Plan ogólny przewidywał zasadę intensyfikacji i modernizacji zabudowy w granicach zainwestowania miejskiego a także wskazywał tereny do rozwoju zabudowy w zorganizowanych zespołach. Studium wskazało, zgodnie z potrzebami nowe tereny dla rozwoju zabudowy.

Istotnym wątkiem analiz przestrzennych obecnego studium jest rzeczywiste wykorzystanie terenów wskazanych do zabudowy. Stwierdza się, dużą ilość rezerw terenów, które mogą być w przyszłości zabudowane (patrz rys. 3).

Poza opisem funkcji terenu studium w ramach polityki przestrzennej zawiera wytyczne dla kierunków rozwoju infrastruktury technicznej i komunikacji a także zasad gospodarowania na terenach przyrodniczo aktywnych t.j. lokalnych wartości zasobów środowiska przyrodniczego i jego zagrożeń.

W zakresie rozwoju systemu komunikacyjnego ulice zaklasyfikowano ze względu na pełnione funkcje do jednej z poniższych kategorii:

1. ulice obsługujące ruch zewnętrzny,
2. ulice obsługujące ruch wewnętrzny

W zakresie obsługi ruchu zewnętrznego studium założyło:

1. realizację [tzw.: małej, zbiorczej obwodnicy miejskiej] drogi obwodowej wokół Starego Miasta tj.: ulicy Piłsudskiego, Zawodzie, Świerczewo, i nowoprojektowanych odcinków wskazanych na mapie.
2. realizację drugiego pierścienia obwodnicy miejskiej dla ruchu zewnętrznego w układzie tranzytowym, a docelowo w układzie ulic zbiorczych,
3. wskazano też rezerwę terenu dla potrzeb budowy drogi obwodowej, w ciągu drogi krajowej. Dla potrzeb tej inwestycji zarezerwowano pas terenu o szerokości 150 m.

Powyższe wskazuje, że rozwój przestrzenny miasta nie jest tak dynamiczny, jak zakładano to jeszcze kilka lat temu. Jednocześnie przy tak wyznaczonej polityce przestrzennej trudno jest zapanować nad zwartością miasta, co zawsze było dużym atutem Przasnysza. Niemniej proces rozpraszania zabudowy typowy jest dla wszystkich miast i terenów podmiejskich w naszym kraju.

2.1.2 PRZYCZYNA ZMIANY STUDIUM MIASTA PRZASNYSZ

W dniu 9 października 2015 r. sejm przyjął ustawę o rewitalizacji. Dokument stwarza podstawy prawne do podjęcia kompleksowych działań służących rewitalizacji obszarów zdegradowanych. Za obszary zdegradowane ustawa przyjmuje tereny, na których występuje koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, takich jak bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji oraz dodatkowo negatywne zjawiska gospodarcze (np. słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw), środowiskowe (np. przekroczenie standardów, jakości środowiska), przestrzenno-funkcjonalne (np. brak dostępu do podstawowych usług albo ich niska jakość) lub techniczne (np. degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych).

Z kolei jako obszar rewitalizacji określono całość lub część obszaru zdegradowanego, na której występuje szczególna koncentracja negatywnych zjawisk. Ustawa ogranicza zasięg obszaru rewitalizacji przesądając, że nie może on obejmować łącznie terenów większych niż 20 proc. powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30 proc. mieszkańców gminy, przy czym może być podzielony na podobszary.

Ważnym elementem rewitalizacji będzie włączenie społeczności lokalnej w procesy rewitalizacyjne przez udział we wszystkich etapach odnowy - począwszy od planowania, przez realizację aż po ocenę działań.

Przygotowując się do powyższych zadań Miasto Przasnysz przystąpiło do sporządzenia gminnego programu rewitalizacji (GPR), które stanie się podstawą do stosowania na danym obszarze.

GPR zostanie ostatecznie przyjęty przez radę miasta w formie uchwały. Dokument ten będzie wiązał organy miasta w podejmowanych działaniach. GPR zawiera szczegółową analizę obszaru rewitalizacji, jej cele oraz kierunki działań, listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz ramy finansowe programu wraz ze wskazaniem źródeł finansowania.

W dniu 30 grudnia 2015 roku Rada Miejska w Przasnyszu podjęła uchwałę o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji (uchwała nr XV/127/2015). Obszar wskazany w uchwale został naniesiony i opisany w części studium pt: Kierunki i Polityka Przestrzenna.

Dodatkowo przemodelowania wymaga układ komunikacyjny miasta w zakresie przebiegu niektórych projektowanych dróg.

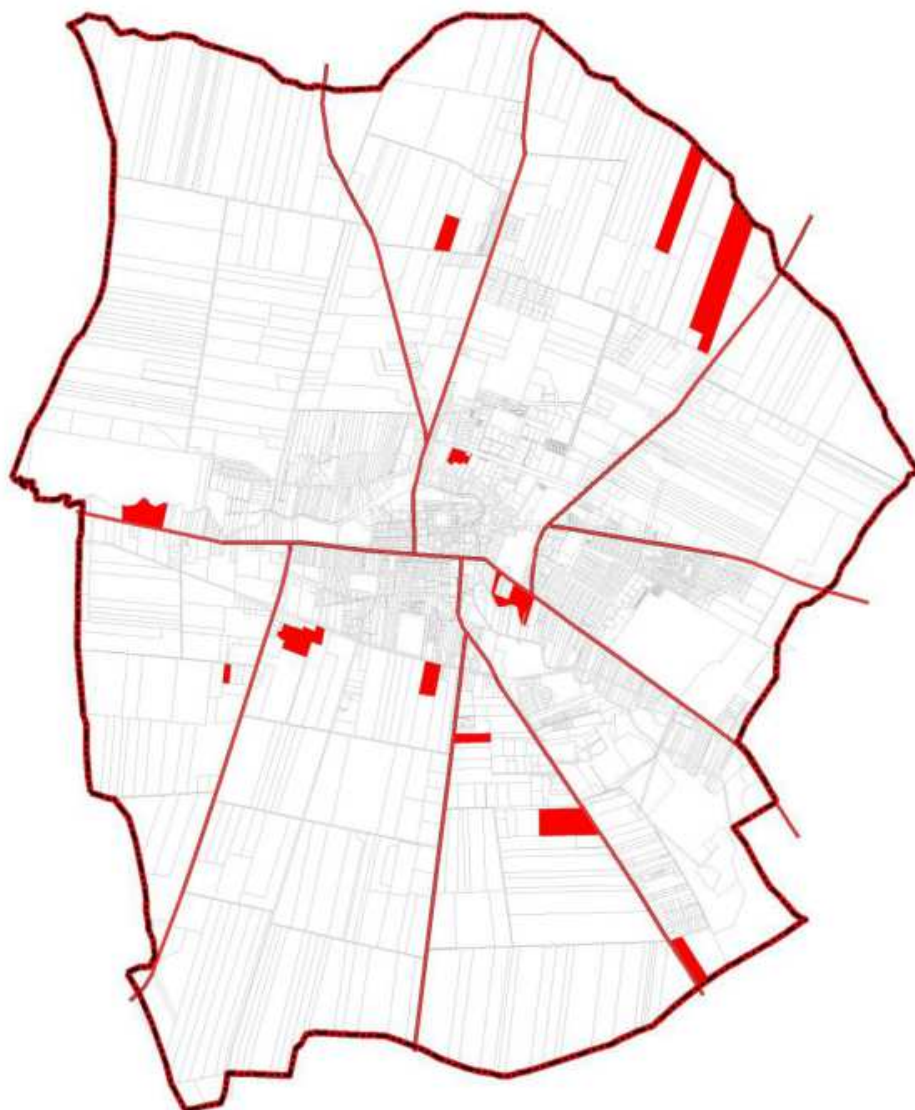
Na potrzebę zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Przasnysza wskazano również w analizie zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, o której mowa w art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz sporządzonych na potrzeby przedmiotowego studium bilansu terenów funkcjonalnych, analiz: ekonomicznej, środowiskowej i społecznej.

Przeprowadzone bilansowanie terenów funkcjonalnych wskazuje na potrzebę rozsądnego ograniczenia przeznaczenia nowych terenów na cele zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Priorytetem dla polityki przestrzennej miasta powinny być nowe obszary zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz zabudowy produkcyjnej, usługowej, składowej i magazynowej.

2.1.3 ANALIZA WNIOSKÓW ZŁOŻONYCH DO OPRACOWYWANEGO STUDIUM.

Do oceny przekazano wnioski, które wpłynęły do Urzędu Miasta w procedurze zmiany obowiązującego studium. Wszystkie one dotyczą zmiany polityki przestrzennej w zakresie przeznaczenia terenu. Dotyczyły w szczególności realizacji:

- zabudowy produkcyjno-usługowej, w centrum miasta;
- zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- obiektu handlowego o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

■ wnioski mieszkańców o zmianę przeznaczenia terenu

Rysunek 5 Rozmieszczenie wniosków złożonych do zmiany studium
Opracowanie: dr Piotr Fogel

2.1.4 MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA PRZASNYSZ

Stan prawny, t.j. dopuszczenia i ograniczenia w sposobie zagospodarowania przestrzeni na terenie miasta Przasnysz regulują uchwały Rady Miasta Przasnysza w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ich wykaz zamieszczono poniżej.

Wykaz obowiązujących planów miejscowych

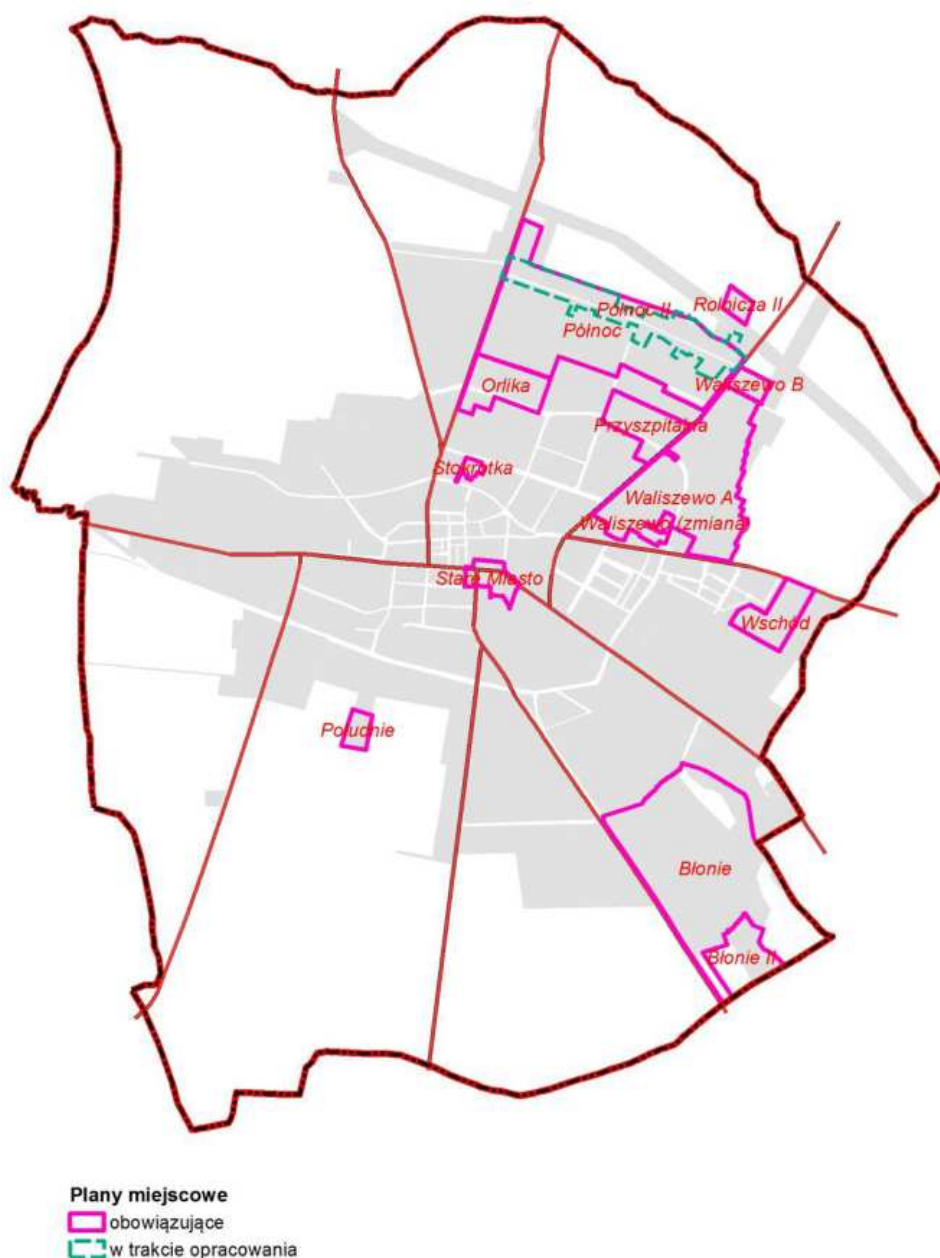
Nr Rys. 8	Nazwa	Nr i data Podjęcia uchwały	Powierzchnia w ha	Przeznaczenie terenu
1	„Jednostka Orlika”	XXV/170/2008 z dnia 26 czerwca 2008 r.	11,7	Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna Usługi publiczne lub komercyjne o nieokreślonym charakterze Tereny komunikacji i infrastruktury technicznej
2	Jednostka „WSCHÓD IV”, obejmującego tereny położone w rejonie ulicy Żwirki i Wigury	XXIII/151/2008 z dnia 24 kwietnia 2008 roku	9,5	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna Usługi nieuciążliwe Tereny komunikacji i infrastruktury technicznej
3	Jednostka Południe – część A	XXI/130/2008 z dnia 28 lutego 2008 r.	2,7	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna Usługi nieuciążliwe Tereny komunikacji i infrastruktury technicznej
4	Jednostka Stare Miasto Część A	V/22/2007z dnia 25 stycznia 2007r.	5,0	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej Teren zabudowy usługowej i/lub zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej Teren zabudowy usługowej Tereny komunikacji i infrastruktury technicznej
5	Jednostka Północ	XXXVIII/267/2006 z dnia 27 kwietnia 2006 r.	73,3	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna Tereny komunikacji i infrastruktury technicznej Teren zabudowy usługowej
6	Jednostka WALISZEWO – część A”, obejmującego tereny położone w rejonie ulic: Baranowskiej oraz Żwirki i Wigury	XL/289/2006 z dnia 31 sierpnia 2006 r.	50,1	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna Usługi nieuciążliwe Tereny komunikacji i infrastruktury technicznej Zieleń urządzona

				Teren produkcji, składów, magazynów i usług, Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna
7	Jednostka WALISZEWO-część A", w obszarze działek nr ew. 325/11 i 325/12 oraz części działki nr ew. 325/13	XXIV/160/2008 z dnia 29 maj 2008r.	0,9	Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna,
8	Jednostka PRYZSZPITALNA	XXV/169/2008 z dnia 26 czerwca 2008 r.	10,1	Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna Zabudowa usługowa usługi publiczne lub komercyjne z zielenią towarzyszącą Tereny komunikacji i infrastruktury technicznej
9	Jednostka "WALISZEWO cz. B", obejmującego tereny położone w rejonie ulicy Baranowskiej	XVIII/103/2007 z dnia 29 listopada 2007 r.	2,9	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej Tereny komunikacji i infrastruktury technicznej
10	Jednostka „BŁONIE”	XXXV/249/2009 z dnia 28 maja 2009 r.	92	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej Teren usług zdrowia Teren zabudowy usługowej z dopuszczoną funkcją zabudowy mieszkaniowej Teren zieleni parkowej Teren parku podworskiego Teren zabudowy zagrodowej Tereny rolnicze Teren zieleni łąkowej i niskiej doliny rzeki Węgierki Tereny dróg lokalnych i Dojazdowych
11	Jednostka „BŁONIE II”	IV/20/2015 z dnia 29 stycznia 2015 r	11	Teren zabudowy mieszkaniowej
12	Jednostka „Stokrotka”	XVII/131/2016 z dnia 28 stycznia 2016 r.	1,23	Usługi handlu o pow. powyżej 2000 m2, i zabudowa

				uzupełniająca (towarzysząca)
13	Jednostka „Rolnicza II”	IX/59/2015 z dnia 25 czerwca 2015 r.	2,27	Zabudowa produkcyjno-usługowa i towarzysząca

W 2015 r. rozpoczęto prace przy opracowaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Północ II”. Jego powierzchnia wynosi 23,8 ha. Ocenia się że 24,4% obszarów wskazanych w studium do zabudowy pokryte jest planami miejscowymi.

Rysunek.6. Rozkład przestrzenny obowiązujących planów miejscowych oraz w trakcie opracowania .
Opracowanie: dr Piotr Fogel

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego transponują politykę przestrzenną zawartą w obowiązującym studium na prawo miejscowe.

Poniżej zamieszczono uogólniony przez autorów studium wykaz przeznaczenia terenów w obowiązującym planie miejscowym.

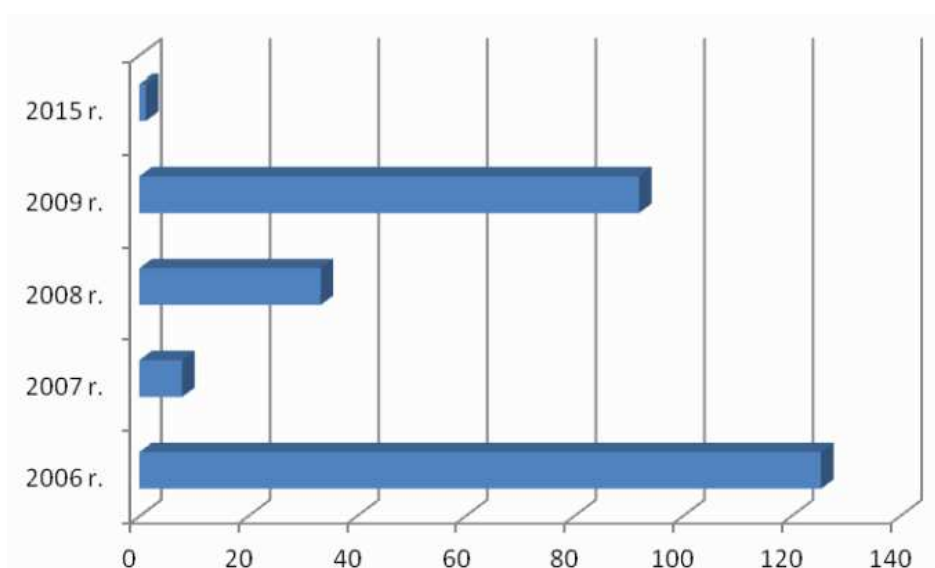
Bilans terenów funkcjonalnych w obowiązujących MPZP miasta Przasnysza - uogólnienie.

UOGÓLNIONE PRZEZNACZENIE PODSTAWOWE W OBOWIĄZUJĄCYM MPZP	POWIERZCHNIA [ha]
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	142,09
Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	8,68
Tereny zabudowy zagrodowej	0,32
Tereny usług	17,42
Tereny działalności gospodarczej	3,4
Tereny infrastruktury technicznej	0,09
Tereny komunikacji drogowej	34,93
Tereny zieleni	10,87
Tereny rolne	24,80
Pozostałe	11,54
Tereny wód powierzchniowych	0,13
Suma:	250,87

Źródło: Opracowanie własne na podstawie MPZP miasta Przasnysz

Z analizy obowiązujących planów miejscowych wynika, iż najwięcej terenów zarezerwowano dla rozwoju zabudowy mieszkaniowej oraz towarzyszącej jej komunikacji.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego miasta Przasnysz pokrywają zaledwie 10,33% powierzchni miasta. Pozostały obszar, w tym gęsto zabudowany, ma ustalone przeznaczenie terenu w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy, w miarę potrzeb.

Rysunek 7 Powierzchnia miasta objęta planami miejscowymi.
Opracowanie: dr Piotr Fogel

Analiza obowiązujących dokumentów z zakresu planowania przestrzennego: Miejsowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego oraz Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego.

Dla miasta Przasnysz została sporządzona w 2016 r., wymagana ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (art. 32 pkt 1) ocena aktualności studium i planów miejscowych.

Wynikiem tej analizy jest sformułowanie m.in. następujących wniosków:

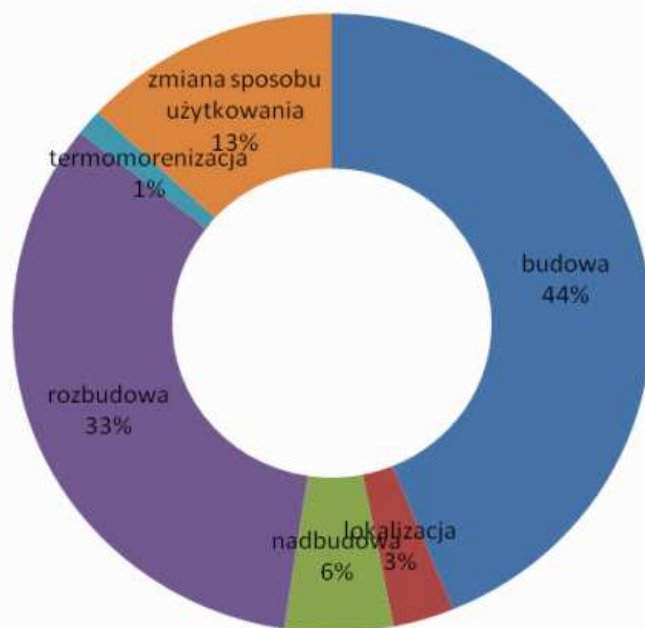
1. Wykazano konieczność przystąpienia do zmiany studium.
2. W trakcie zmiany studium należy uwzględnić wpływ powstającej na terenie gminy Przasnysz strefy ekonomicznej o powierzchni ~307 ha
3. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego uznaje się za zgodne z polityką przestrzenną wyrażoną w obowiązującym studium, nie zachodzi konieczność ich zmiany.
4. Przedmiotem analizy nie była merytoryczna ocena rozwiązań przestrzennych, wykazano konieczność opracowania nowego studium, które po zgromadzeniu i przeanalizowaniu kompletu materiałów opracuje plan sporządzania planów miejscowych.

2.1.5 DECYZJE O WARUNKACH ZABUDOWY

Niespełna 1/5 terenów inwestycyjnych miasta pokryta jest planami miejscowymi, dlatego też dla pozostałych 80% terenu wydawane są według potrzeb decyzje o ustaleniu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu na podstawie art. 62 ustawy opzp.

W latach 20011 – 2015 wydano łącznie 229 decyzji. Roczna ilość wydanych decyzji ustabilizowała się na poziomie 40-50 sztuk.

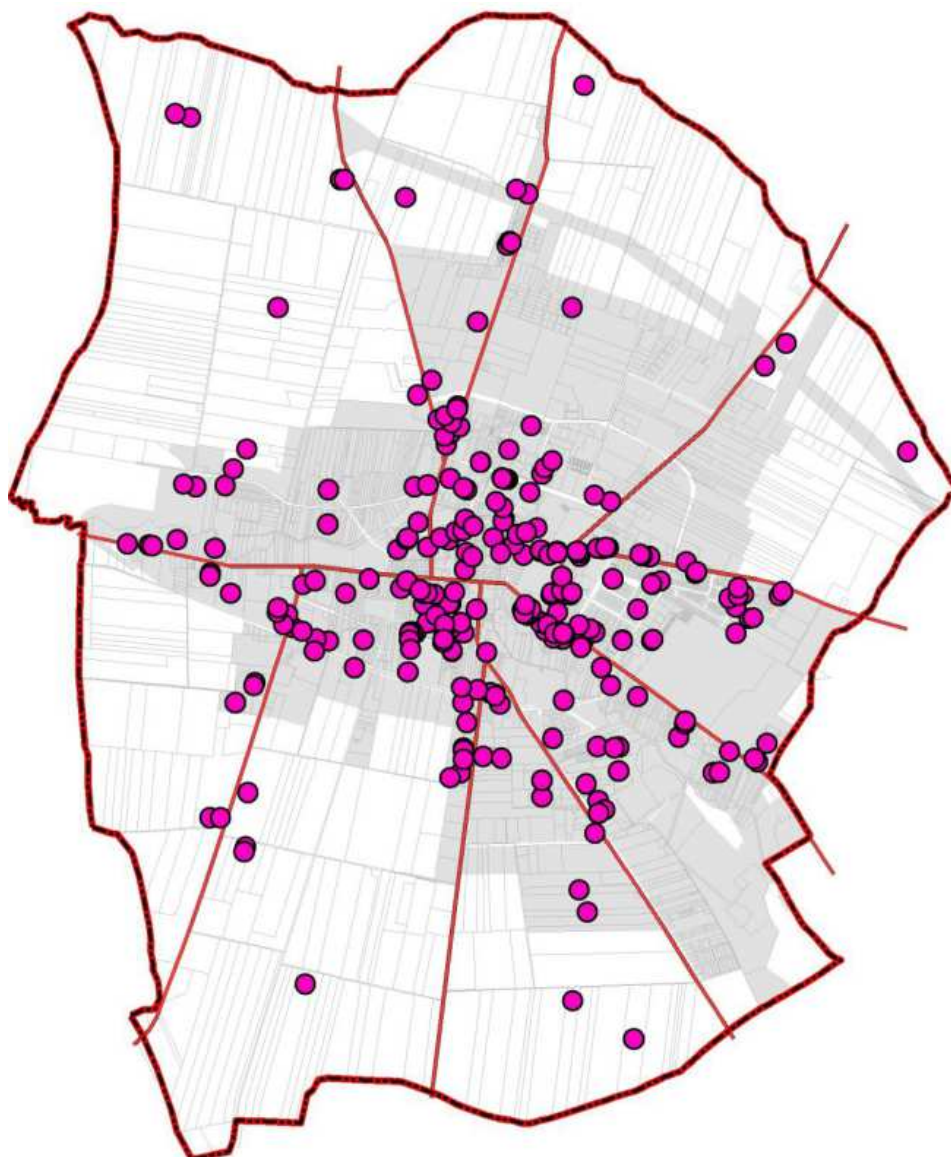
Przedmiotem większości decyzji, 44% była budowa, zaś rozbudowa dotyczyła 33% wszystkich decyzji. Wśród nich zdecydowanie dominują budynki mieszkalne. Poniżej na wykresie zaprezentowano rodzaje zamierzeń, dla których wydano decyzje WZZT.

Rysunek 8. Cel wydania decyzji WZZT w latach 2006-2010.
Opracowanie: dr Piotr Fogel

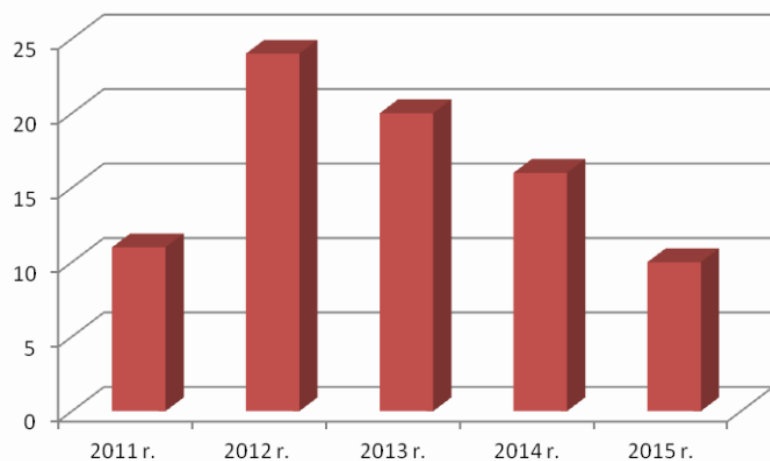
Przestrzenny rozkład decyzji WZZT prezentuje poniższa mapa. Istotnym jest fakt, że znakomita większość decyzji wydawana jest dla obszarów, które znajdują się w granicach terenów wskazanych do zainwestowania w obowiązującym studium. Wyjątek stanowią wschodnie peryferia miasta, położone nieopodal osiedla Waliszewo oraz na północ od rezerwy terenu przygotowanej dla budowy obwodnicy Przasnysza w ciągu drogi nr 57.

Rozkład przestrzenny decyzji wskazuje na zapotrzebowanie na przygotowanie planów zagospodarowania przestrzennego w centralnej części miasta pomiędzy doliną Węgiejki a torami nieczynnej kolei wąskotorowej oraz między ulicami Gołymińską i Leszno.

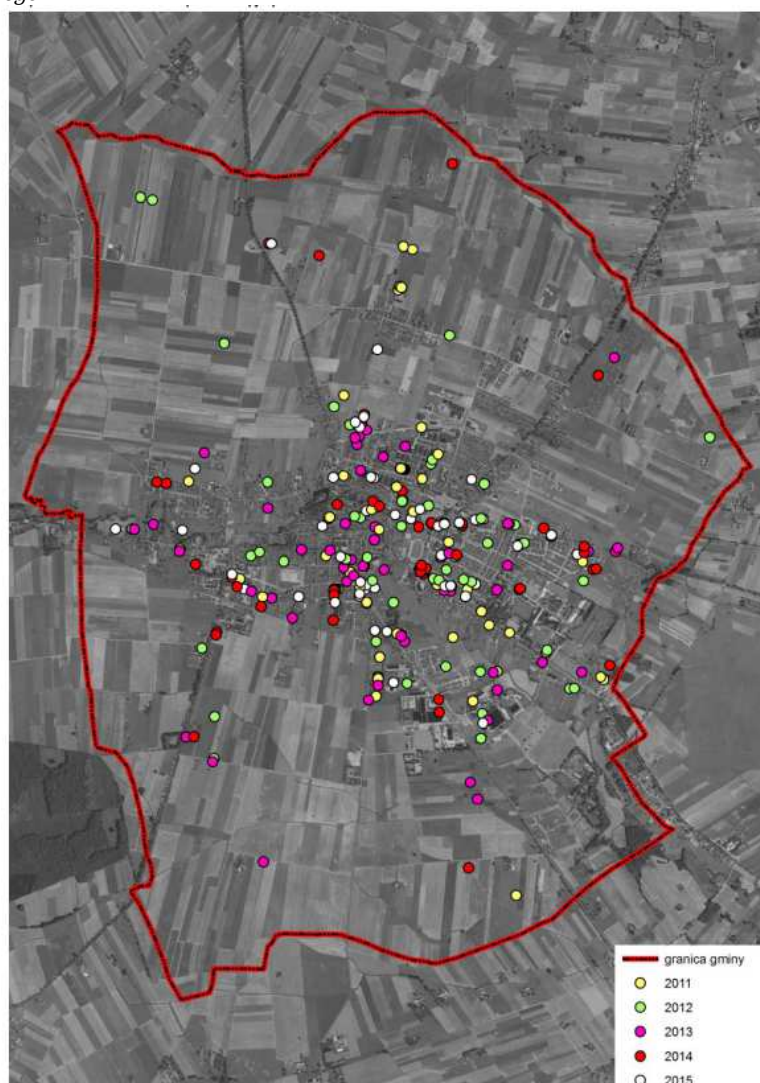

● lokalizacja wydanych decyzji wz

Rysunek 9. Zgodność decyzji WZZT z polityką przestrzenną
Opracowanie: dr Piotr Fogel

Rysunek 10. Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego wydane w latach 2011-2015
Opracowanie: dr Piotr Fogel

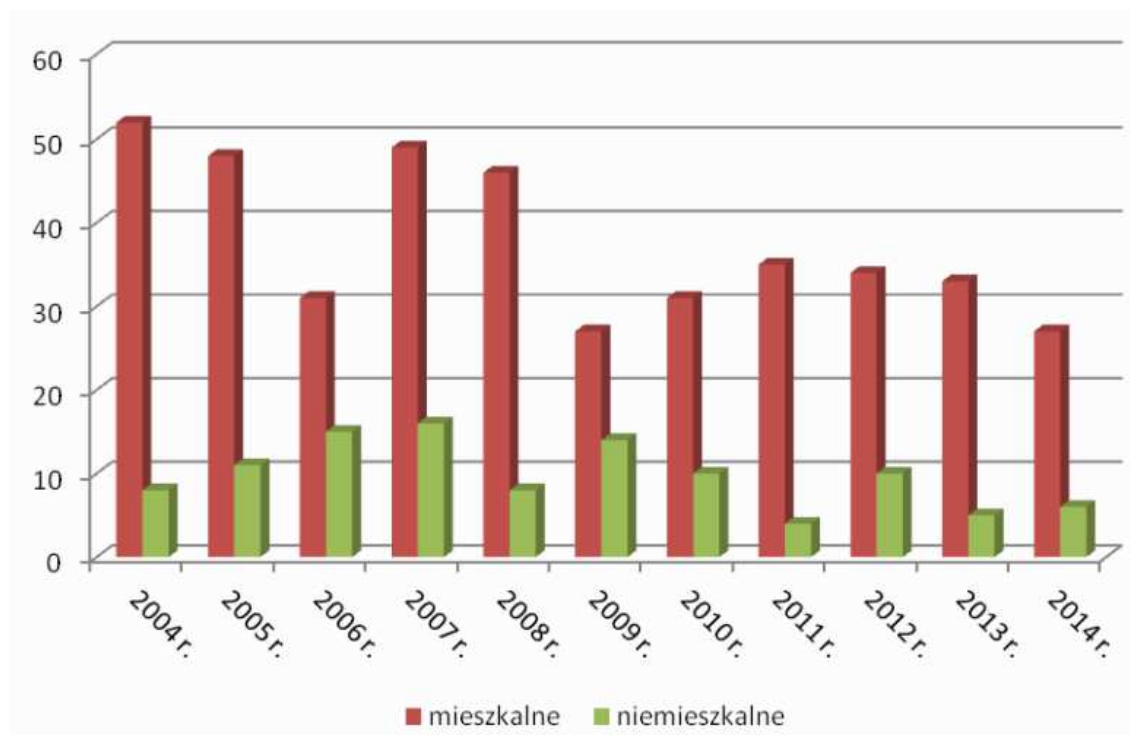

Rysunek 11. Decyzje WZZT wydane w latach 2011-2015.
Opracowanie: dr Piotr Fogel

2.1.6 FAKTYCZNY RUCH BUDOWLANY- nowe budynki

Liczba oddawanych mieszkań (budynków jednorodzinnych).

rok	mieszkania	budynki jednorodzinne
2009	25	24
2010	35	34
2011	41	36
2012	39	38
2013	54	52
2014	24	24

Rysunek 12. Liczba nowych budynków oddanych do użytkowania w latach 2004-2014 wg danych GUS
Opracowanie: dr Piotr Fogel

2.2 DOTYCHCZASOWE ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU

2.2.1 STRUKTURA UŻYTKOWANIA TERENU

Według ewidencji gruntów i budynków całkowita powierzchnia miasta wynosi 2516 ha. Największy udział w ogólnej strukturze użytkowania gruntów miasta Przasnysz stanowią użytki rolne – 1956,57 ha (78,19% powierzchni miasta), przy czym grunty orne stanowią ponad 87% powierzchni użytków rolnych (1705,8 ha).

Grunty leśne i zadrzewione stanowią zaledwie 5,78 ha (0,2%), przy czym na grupę tę składają się wyłącznie grunty leśne.

Grunty zabudowane i zurbanizowane łącznie zajmują 478 ha, co stanowi niespełna 1/5 powierzchni miasta, z czego na tereny komunikacyjne przypada – 108 ha, na tereny przeznaczone pod inne funkcje 370 ha.

Na tereny zurbanizowane składają się przede wszystkim tereny zabudowy mieszkaniowej, usługowej, ciągi komunikacyjne oraz sieci infrastruktury technicznej. Jednak nadal blisko 80% obszaru miasta to (wg ewidencji gruntów i budynków) tereny otwarte, wolne od zabudowy i przekształceń.

2.2.2 TERENY MIESZKANIOWE- STAN MIESZKALNICTWA

Zabudowa mieszkaniowa to budynki jednorodzinne, kamienice i zabudowa wielorodzinna. W końcu 2014 r. mieszkańcy Przasnysza zamieszkiwali 6065 mieszkań.

Struktura zabudowy wielorodzinnej kształtuje się następująco:

Liczba lokali mieszkalnych oraz średnia powierzchnia z uwzględnieniem form własności dla poszczególnych osiedli

	Gmina	Średnia powierzchnia lokalu	Wspólnoty mieszkaniowe z udziałem gminy	Średnia powierzchnia lokalu	Wspólnoty mieszkaniowe prywatne	Średnia powierzchnia lokalu	Spółdzielnie mieszkaniowe	Średnia powierzchnia lokalu	Razem liczba lokali
Osiedle 1	31	28,09	30	44,02	45	51,03	0	-	106
Osiedle 2	20	41,92	105	46,70	100	48,24	45	42,11	270
Osiedle 3	11	133,54	0	-	300	52,35	45	42,69	356
Osiedle 4	123	36,57	0	-	26	56,42	24	40,18	173
Osiedle 5	18	24,11	6	68,60	314	56,86	397	55,15	735
Osiedle 6	0	-	416	43,19	191	54,83	1640	51,16	2247
Razem	203	39,95	557	44,17	976	53,91	2151	51,41	3887
Budynki									
14	miasto								
18	wspólnoty mieszkaniowe z udziałem gminy								
47	wspólnoty mieszkaniowe prywatne								
61	spółdzielnie mieszkaniowe								
140	Łącznie								

Większość mieszkań wyposażona jest w podstawowe udogodnienia komunalne – wodociąg (99,1%), łazienkę (97,4%), centralne ogrzewanie (87,4%).

Struktura przestrzenna terenów mieszkaniowych na obszarze miasta jest różnorodna. Można tu wyróżnić:

- zabudowę śródmiejską mieszkaniowo – usługową z wyraźnym udziałem zabudowy starszej sprzed 1944 r. ,
- zwarte osiedla i zespoły zabudowy wielorodzinnej z lat 50-tych, 60 i 70- tych oraz 80-tych, o architekturze i zagospodarowaniu charakterystycznym dla okresu swego powstania (osiedle Orlika, Starzyńskiego,),
- zorganizowane przestrzennie osiedla i zespoły zabudowy jednorodzinnej, w części jeszcze w trakcie realizacji,
- skupiska zabudowy jednorodzinnej powstałe w wyniku narastania tej zabudowy, w tym pozostałości dawnych wsi z udziałem zagród (m.in. rejon ul. Piłsudskiego, Gołymińska),
- rozproszoną zabudowę jednorodzinną i zagrodową.

Stan zagospodarowania tych terenów jest dość zróżnicowany. Rozwiązania architektoniczne i urbanistyczne są charakterystyczne dla okresu powstania poszczególnych zespołów zabudowy i osiedli.

W osiedlach budownictwa wielorodzinnego, w centrum miasta odczuwalny jest niedostatek miejsc postojowych dla samochodów. Budzącym wiele wątpliwości estetycznych są towarzyszące osiedlom zespoły prowizorycznych blaszanych garaży np. na osiedlu Orlika lub przy cmentarzu.

Szereg osiedli i zespołów mieszkaniowych, głównie zabudowy jednorodzinnej, pozostających w trakcie realizacji posiada jeszcze znaczne braki w zagospodarowaniu w zakresie ulic dojazdowych,

chodników, oświetlenia i uzbrojenia oraz ogólnodostępnych terenów zieleni. Największe niedostatki w tym zakresie odczuwa część zabudowy rozproszonej, tam ze względu na niską gęstość zabudowy koszty te są największe.

W wyniku sporządzenia w latach 1970-87 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla budownictwa mieszkaniowego większość zabudowy mieszkaniowej lokalizowana była w sposób planowy. Unieważnienie tzw. „starych” planów miejscowych w 2004 r. i umożliwienie wydawania decyzji wzięt dla terenów pozbawionych mpzp sprawiło, że zabudowa mieszkaniowa rozprasza się.

W Przasnyszu, mimo znacznych rezerw terenów już uzbrojonych w podstawową infrastrukturę techniczną zauważalna jest tendencja do lokalizowania nowej zabudowy na terenach rolnych (ul. Leszno i Królewiecka).

Duże skupiska nowej zabudowy powstały w rejonie ul. Gołymińskiej, Królewieckiej i na osiedlu Błonie.

2.2.3 TERENY USŁUG

Na strukturę przestrzenną usług publicznych i komercyjnych miasta składają się:

- a) duże skupisko usług i instytucji w śródmieściu,
- b) skupisko usług publicznych o charakterze ponadlokalnym przy ul. Świerkowej (szpital, sąd, policja)
- c) ciągi usługowe związane ze śródmieściem – wzdłuż ulic Piłsudskiego, Św. St. Kostki, mniejsze zespoły i ciągi usług w osiedlach mieszkaniowych i w dzielnicy przemysłowo-usługowej przy ulicy Leszno,
- d) zespoły usług terenochłonnych przy głównych drogach wjazdowych do miasta – ul. Makowska, Piłsudskiego, Szosa Ciechanowska.

2.2.4 TERENY PRODUKCYJNO – USŁUGOWE

W ostatnich latach obserwuje się rozwój funkcji produkcyjnej w mieście. Główne zakłady zlokalizowane są w południowej części miasta w rejonie ul. Leszno, Przemysłowej i Makowskiej

Poza powyższymi skupiskami znajduje się nieliczna grupa zakładów produkcyjnych rozsianskich po terenie całego miasta.

Położenie omawianych kompleksów w strukturze funkcjonalno-przestrzennej miasta zapewnia:

- a) korzystną lokalizację w stosunku do terenów,
- b) dogodną obsługę dojazdem samochodowym,
- c) terenowe możliwości dalszej rozbudowy.

Mimo powodowania określonych uciążliwości istniejące zakłady nie są bezpośrednio szkodliwe dla otoczenia.

3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

3.1 STAN ŚRODOWISKA, ZASOBY WODNE ORAZ WYMogi OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

3.1.1 POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE, WARUNKI GEOLOGICZNE I GEOMORFOLOGICZNE

Przasnysz leży w północnej części województwa mazowieckiego. Miasto położone jest w odległości około 25 km od Ciechanowa, 50 km od Ostrołęki i 110 km od Warszawy. Miasto stanowi węzeł dla ponadlokalnych dróg: krajowej nr 57 Bartoszyce- Szczytno- Przasnysz –Pułtusk oraz wojewódzkich nr 544 Mława –Przasnysz – Krasnosielc –Ostrołęka i nr 617 Przasnysz-Ciechanów.

Przasnysz położony jest, wg regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego, we wschodniej części Wysoczyzny Ciechanowskiej, zaliczonej do makroregionu Nizina Północnomazowiecka.

Miasto położone jest na wysokości 112 – 125, m n.p.m. Najniżej położony obszar (108 m n.p.m.) znajduje się w korycie rzeki Węgiejki przy pd-wsch granicy miasta. Obszar wysoczyznowy stanowi monotonna płaska lub lekko falista równia rozcięta w centralnej części miasta doliną Węgiejki o przebiegu równoleżnikowym.

Dolina posiada niezbyt strome stoki, wykształconą, choć słabo zachowaną terasę nadzalewową, częściowo zagospodarowywaną. Bez wątplenia terenem, który powinien pozostawać wolny od zabudowy są obszary, które potencjalnie w czasie wysokiego stanu wód w rzece mogą być zalane. Wskazano je na mapie. Strefa równin charakteryzuje się wyrównaną powierzchnią o niewielkich deniwelacjach (płytkie obniżenia bezodpływowe) i spadkach poniżej 2%. Na obszarze miasta nie występują naturalne i będące efektem działalności człowieka strome stoki, których zagospodarowanie może wywoływać osuwanie się mas ziemnych. Pod względem morfologicznym rzeźba terenu miasta nie jest barierą dla jego rozwoju przestrzennego.

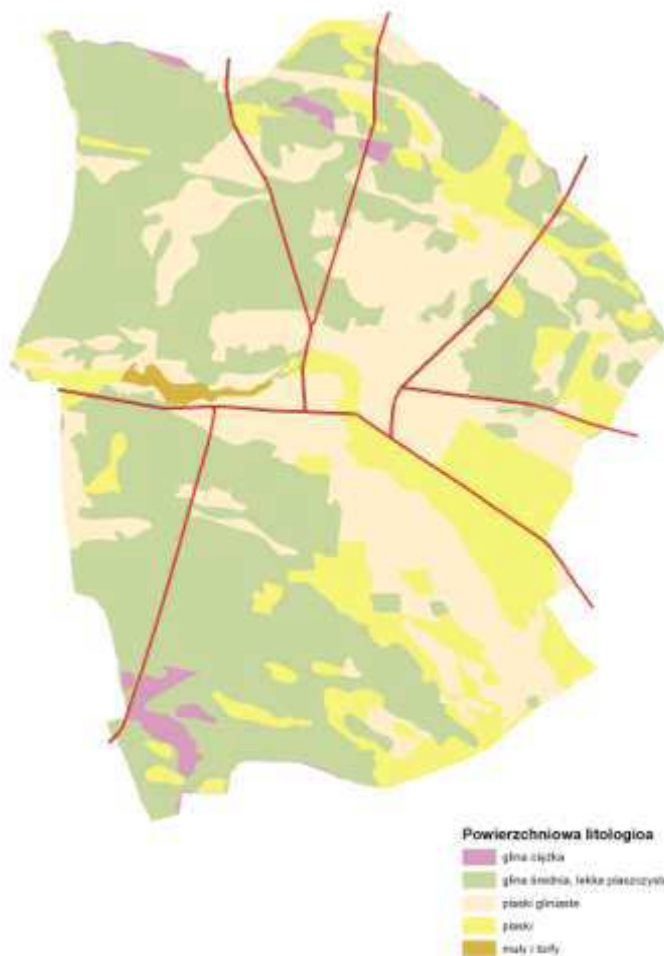
Charakter morfologiczno-litologiczny terenu wskazuje na występowanie:

- a) formy pochodzenia lodowcowego:
  - wysoczyzna morenowa płaska, z denudowana – stanowi zasadniczą część obszaru gminy;
- b) formy pochodzenia wodnolodowcowego (akumulacyjne i erozyjne):
  - równiny sandrowe – mają znaczny udział w rzeźbie terenu wschodniej części miasta;
  - erozyjne równiny wód roztopowych – jeden tego rodzaju teren znajduje się po zachodniej stronie równiny sandrowej w północno-wschodniej części miasta;
- c) formy pochodzenia rzeczno- (akumulacyjne i erozyjne):
  - dna dolin rzecznych – są związane z Węgiejką oraz z ciekim bez nazwy będącym dopływem rzeki Murawki;
  - tarasy akumulacyjne w dolinach rzecznych (I – taras nad zalewowy) – są zachowane fragmentarycznie w dolinie Węgiejki w południowej części zurbanizowanej strefy miasta; w południowej części miasta zaznacza się w rzeźbie terenu prawdopodobnie stary szlak przepływu wód, obniżenie dolinne w którym obecnie płynie w centrum Przasnysza rzeka Węgiejka być może jest jej dawnym starorzeczem; fragment doliny opuszczony przez rzekę, wypełniony osadami, został przemodelowany w wyniku działalności człowieka,
  - krawędzie i stoki wysoczyzny – zaznaczają się w dolinie Węgiejki w zachodniej części miasta, są one niskie i słabo widoczne,
- d) formy pochodzenia denudacyjnego:
  - drobne zagłębienia o różnej genezie – występują w zachodniej części miasta, są to niewielkie izolowane od siebie zagłębienia, ich geneza nie jest ustalona.

Wśród powierzchniowych osadów czwartorzędowych przeważają utwory akumulacji lodowcowej i wodnolodowcowej. Utwory te stanowią głównie gliny polodowcowe (lekkie i średnie oraz gliny piaszczyste i rzadziej gliny ciężkie). Osady te posiadają najlepsze warunki z punktu widzenia ich potencjalnego wykorzystania dla potrzeb budownictwa. Najmniej korzystne pod względem inżynierskim są torfy i muły. Zalegają one w dolinie Węgiejki.

Osobnym zagadnieniem, związanym z możliwościami zagospodarowania przestrzennego jest problem odprowadzania wód opadowych do gruntu. W tym zakresie budowa geologiczna nie sprzyja inwestycjom, rekomenduje się wprowadzenie zapisów do planów miejscowych dotyczących budowy kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej a także ustanowienie, że minimalna powierzchnia nowych działek budowlanych nie może być mniejsza niż 1000 m².

Więcej informacji o powierzchniowej litologii, która wpływa na warunki inżynierskie gruntów prezentuje poniższa rycina.

Rysunek 13. Litologia powierzchniowa
Źródło: Opracowanie na podstawie danych IUNG

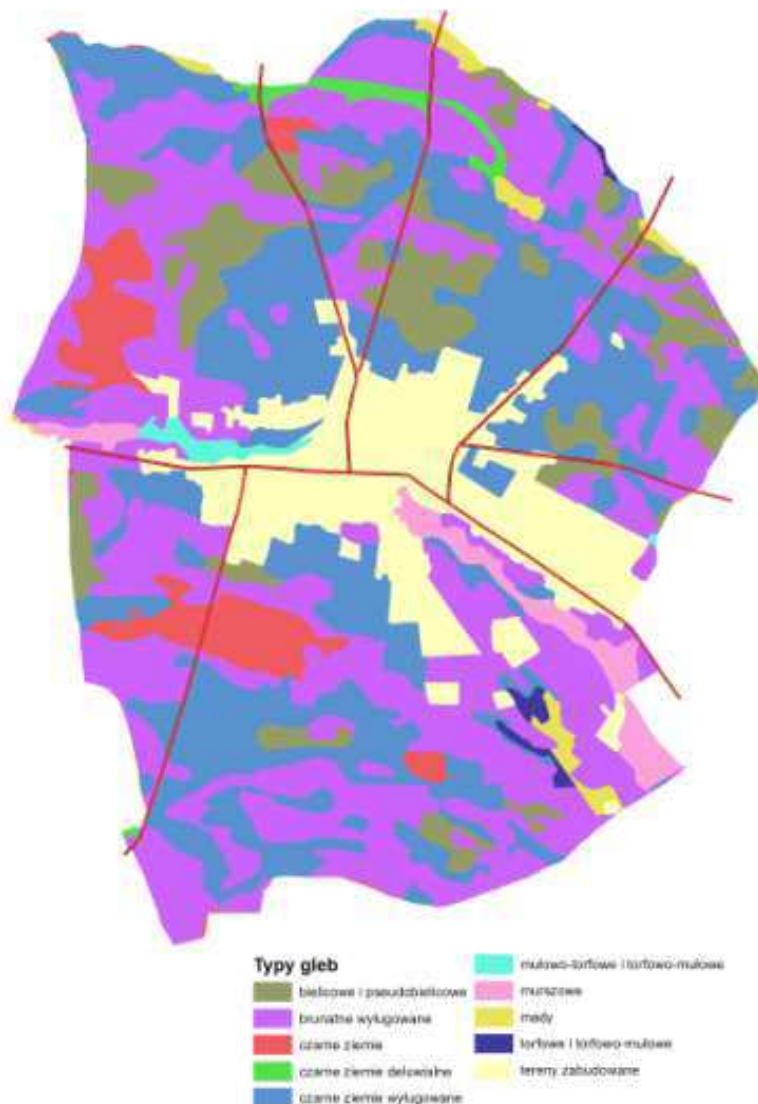
W granicach miasta nie występują udokumentowane miejsca eksploatacji surowców mineralnych.

3.1.2 GLEBY I ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Charakterystyka gleb na terenie miasta

Ogólna powierzchnia użytków rolnych w granicach miasta Przasnysz wynosi 1956 ha. Miasto Przasnysz rozwinęło się na bardzo żyznych glebach.

Genetycznie gleby można zaklasyfikować do dwóch grup: wytworzonej na terenach wysoczyznowych oraz w dolinach rzek.

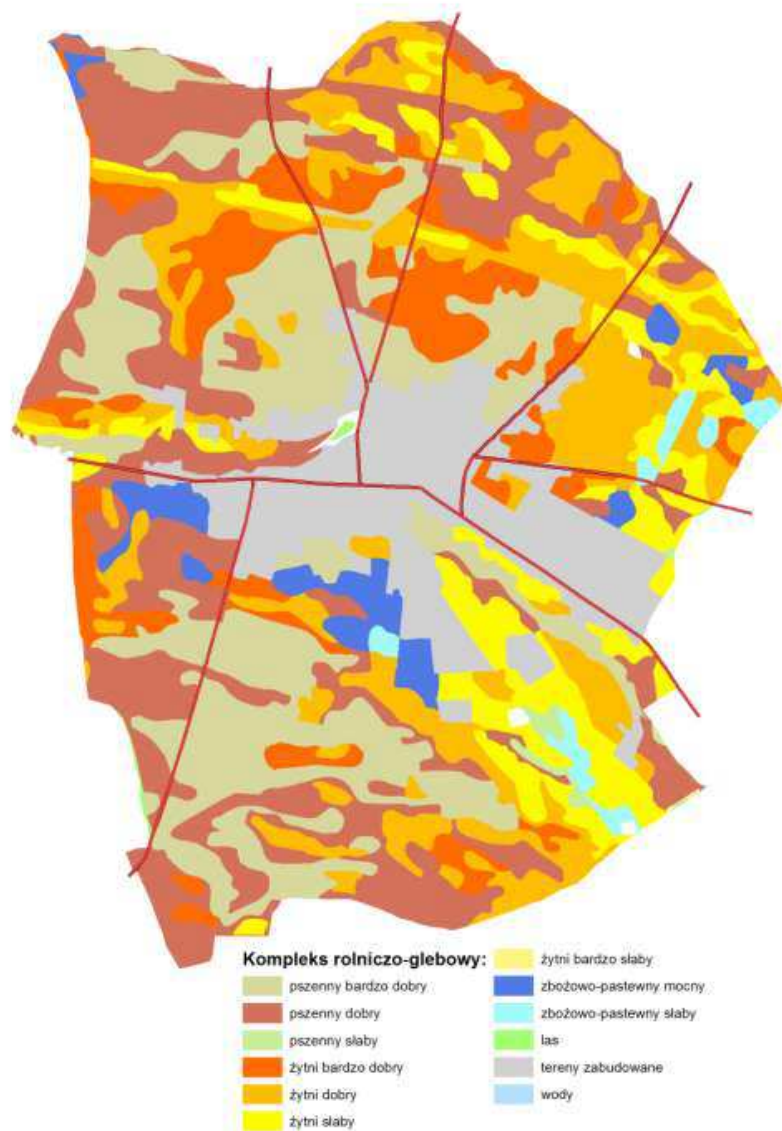

Rysunek 14. Typy gleb

Źródło: Opracowanie na podstawie danych IUNG

Do pierwszej z nich zaliczyć możemy gleby bielcowe, brunatne i czarne ziemie. Druga grupa, o słabych warunkach inżynierskich, obejmuje gleby mulcowe, torfowe, murszowe i mady. Rozmieszczenie typów gleb prezentuje poniższa rycina.

Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej obejmującej Przasnysz przeprowadzona metodą kompleksów rolniczo-glebowych wskazuje, że miasto posiada bardzo dobre warunki do rozwoju rolnictwa.

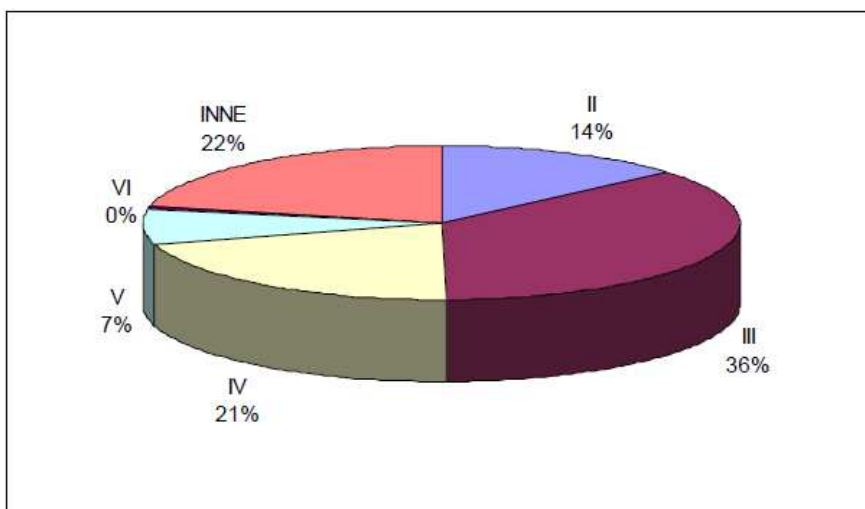
Rysunek. 15. Kompleksy rolniczo-glebowe
Źródło: Opracowanie na podstawie danych IUNG

Metoda waloryzacji przestrzeni rolniczej opiera się na ważeniu wielu zmiennych. Do najważniejszych należą: bonitacja gleb, warunki wilgotnościowe, litologia, warunki klimatyczne.

Wskazując grunty wykorzystywane rolniczo do zmiany przeznaczenia funkcji należy pamiętać, że gleba, szczególnie wysokiej klasy bonitacyjnej oprócz funkcji produkcyjnej pełni wiele funkcji środowiskowych np. retencjonuje wodę, kształtuje warunki mikroklimatyczne itp.

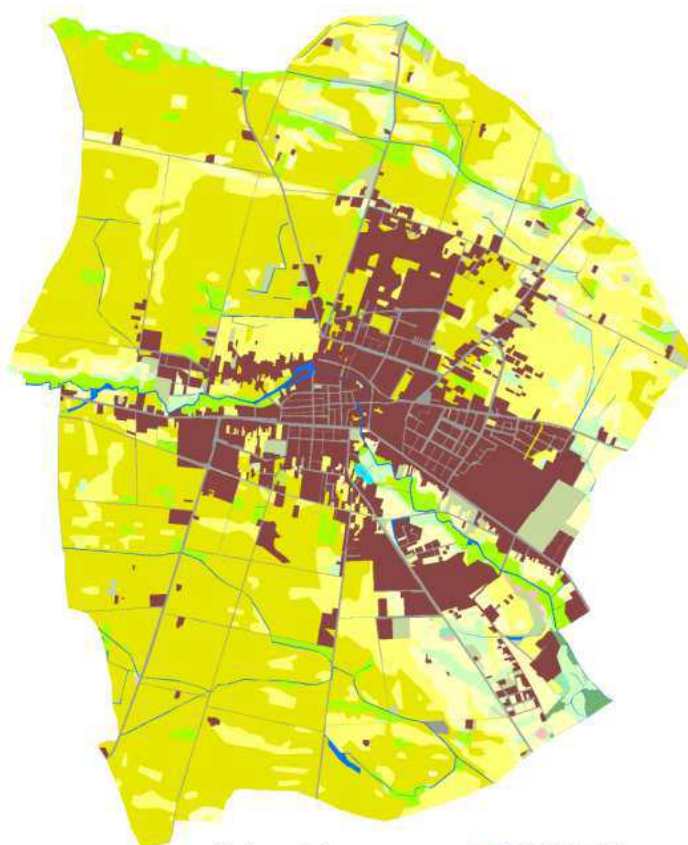
Niezależnie od wyżej zaprezentowanych informacji dotyczących pedosfery najważniejszym wyznacznikiem, z punktu widzenia prawa (podatki, uzyskiwanie zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze) jest bonitacja gleb. W strukturze bonitacyjnej gleb 50% zajmują gleby bardzo dobra (II i III klasy bonitacyjnej R, PS, Ł), gleby najsłabsze – VI kl. bonitacyjnej zajmują w skali miasta jedynie 10 h.

Procentowy udział gleb różnych klas prezentuje poniższy wykres.

Rysunek. 16. Klasy bonitacyjne gleb, procentowy udział w powierzchni gminy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zestawienia powierzchni użytków i konturów klasyfikacyjnych dla Przasnysza.

- Użytkowanie terenu**
- tereny zabudowane
  - drogi
  - grunty orne II i III kl. bonitacyjnej
  - grunty orne IV kl. bonitacyjnej
  - pozostałe grunty orne
  - łąki i pastwiska II i III kl. bonitacyjnej
  - pozostałe łąki i pastwiska
  - grunty zakrzewione
  - lasy
  - nieużytki
  - wody powierzchniowe
  - pozostałe

Rysunek. 17. Rozmieszczenie przestrzenne różnych klas gleb

Charakterystyka rzeźby terenu pod względem przydatności rolniczej

W mieście istnieje korzystne dla produkcji rolnej ukształtowanie terenu. Charakteryzuje się dość monotonna, rzeźbą, co sprzyja prowadzeniu prac polowych. Nie wymaga to ponoszenia dodatkowych kosztów uprawy, związanych z gospodarowaniem na terenach o dużych nachyleniach.

Użytkowanie gruntów i stan władania użytkami rolnymi

W Przasnyszu funkcjonuje 328 gospodarstw rolnych prowadzonych przez osoby fizyczne oraz 10 gospodarstw rolnych prowadzonych przez osoby prawne. Ich łączna pow. wynosi 1753,34 ha. (osoby fizyczne) i 67,2756 ha. (podmioty gospodarcze).

Użytkowanie gruntów w mieście Przasnysz

WYSZCZEGÓLNIENIE GRUNTÓW		w ha	UDZIAŁ %
Powierzchnia ogólna terenów rolniczych i leśnych		1962,35	78,43%
Użytki rolne (razem)		1956,57	78,19%
w tym:	Grunty orne	1705,80	68,17%
	Sady	25,26	1,01%
	Łąki	107,36	4,29%
	Pastwiska trwałe	118,15	4,72%
Lasy i grunty leśne		5,78	0,23%

Źródło: Ewidencja gruntów miasta Przasnysz

Dominującym sposobem użytkowania terenów rolniczych jest uprawa, niemniej funkcjonują również w krajobrazie miasta fermy hodowlane. Ich rozmieszczenie przedstawiono poniżej.

Rysunek 18. Rozmieszczenie ferm hodowli zwierząt w mieście

3.1.3 WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

Wody powierzchniowe

Łączna powierzchnia obszaru miasta pokryta znajdująca się pod wodami powierzchniowymi wynosi 9,77 ha. Teren miasta leży w dorzeczu Węgiejki (IV rząd klasyfikacji rzecznej), będącej prawobrzeżnym dopływem Orzyca.

Głównym ciekim w mieście jest Węgiejka. Przepływa z zachodu na południowy-wschód przecinając miasto w centralnej jego części. Ciek w całym swoim przebiegu w granicach opracowania nie zachował naturalnego charakteru, stosunkowo najmniej zmieniony wydaje się być zachodni odcinek rzeki. Stosunkowo największe zmiany, polegające na wyprostowaniu i obudowaniu koryta, zaszły w centralnym i wschodnim odcinku rzeki. Węgiejka na całym swoim biegu (w granicach miasta) ma charakter cieku otwartego. Węgiejka na całej swej długości przez teren miasta prowadzi wody pozaklasowe.

Na terenie miasta brak jest naturalnych zbiorników wodnych. Najlepiej utrzymanym i największym zbiornikiem w mieście jest zalew na terenie Parku im. T. Kościuszki. Zbiornik ten pełni funkcję retencyjną.

Wody powierzchniowe z terenów rolnych poprzez sieć rowów melioracyjnych wpływają również do Węgiejki.

Rysunek 19. Obszary zmeliorowane na terenie miasta Przasnysz

Źródło: Dane Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych Oddz. w Ostrołęce, Inspektorat Przasnysz

Zgodnie z zapisem zawartym w opracowaniu ekofizjograficznym „*Węgierka ani pozostałe rzeki i cieki, nie stwarzają bezpośredniego zagrożenia powodziowego. Potencjalne zagrożenie wylewami wód dotyczy najniższych położonych fragmentów obniżeń dolinnych*”.

Wody podziemne

Głównym poziomem użytkowym dla miasta Przasnysz jest poziom czwartorzędowy. W zależności od budowy geologicznej wyróżnić można na terenie miasta 3 lub 4 poziomy wodonośne. Największą wydajnością charakteryzują się warstwy wodonośne w rejonie Mirowa, gdzie znajduje się ujęcie wody pitnej dla miasta Przasnysza i częściowo mieszkańców gminy. Wydajność z jednego otworu to 133,4 m³/h.

Obszar całego powiatu przasnyskiego, a więc i miasta, znajduje się poza strefami ochronnymi głównych (krajowych) zbiorników wód podziemnych (GZWP).

Zapotrzebowanie gminy (mieszkańców) na wodę pitną jest w pełni zaspokojone.

Zagrożenia wód

Główne zagrożenie dla jakości wód podziemnych wywołane jest działalnością człowieka w połączeniu z budową geologiczną. Słaba izolacja litologiczna poziomu wodonośnego, z którego czerpana jest woda dla miasta wymusiła wprowadzenie ograniczeń w postaci strefy ochrony pośredniej ujęcia w Mirowie.

Wody powierzchniowe, jak wspomniano powyżej, płynące w Węgierce są pozaklasowe. Zanieczyszczenia te mają charakter miejski, związany z przylegającym zagospodarowaniem oraz rolniczym użytkowaniem terenu, szczególnie w zachodniej części miasta.

3.1.4 FLORA I FAUNA

W parku miejskim zlokalizowane są jedyne formy ochrony przyrody – pomniki przyrody – dębów szypułkowych. Stan tych drzew jest dobry. Poza tym w Przasnyszu jest niewiele starych drzew mających rozmiary kwalifikujące do objęcia ochroną pomnikową. Przy ul. Baranowskiej, w pasie drogowym rosną 2 stare klony srebrzyste (gatunek pochodzący z Ameryki Północnej) o obwodach ok. 300cm

Rośliny objęte ochroną gatunkową: Stwierdzono występowanie 3 gatunków:

- Grażel żółty – rzeka Węgierka odcinek powyżej i poniżej ścisłego centrum (dość licznie) oraz bardzo licznie w stawie w parku.
- Kalina koralowa – między ul. Piłsudskiego i rzeką Węgierką przy granicy ze wsią Kłewki (kilka okazów).
- Kruszyna pospolita – lokalizacja jak powyżej (kilka okazów)

Zwierzęta objęte ochroną gatunkową Zarejestrowano występowanie 5 gatunków owadów chronionych, 4 gatunków płazów, co najmniej 2 gatunków ssaków oraz 56 gatunków ptaków.

Owady: Na terenach zielonych w centrum miasta stwierdzono występowanie trzmieła ziemnego i trzmieła kamiennika. Na terenach zielonych przy zachodnim krańcu ul. Zawodzie obserwowano poza w/w gatunkami trzmieła żółtego, ogrodowego i leśnego.

Płazy: W parku miejskim obserwowano ropuchę szarą i zieloną oraz żabę jeziorkową i żabę trawną.

Ssaki: Na terenach rolniczych i nad Węgierką licznie występuje kret. Nad parkiem obserwowano nietoperze, których nie udało się oznaczyć co do gatunku z przyczyn technicznych. Prawdopodobne jest występowanie bobra, który jest liczny nad Węgierką poniżej i powyżej miasta.

Ptaki:

Podczas badań terenowych na 9 transektach poprowadzonych po głównych ulicach miasta wykryto gatunków łącznie 61 gatunków (od 11 do 39). Najwięcej gatunków ptaków występowało na transekcie wzdłuż ul. Makowskiej (39), Zawodzie i Piłsudskiego (po 35) oraz w parku miejskim (31).

52 gatunki podlegają ścisłej ochronie prawnej, 4 gatunki są objęte ochroną częściową na podstawie ustawy o ochronie przyrody, a 5 gatunków ochroną łowiecką. 2 gatunki (bocian biały i czajka) wymagają ochrony czynnej, a 1 gatunek lęgowy (gąsiorek) oraz 1 gatunek migrujący (gęś białoczelną) są wymienione w załączniku do dyrektywy ptasiej UE jako wymagający szczególnej ochrony (w Polsce gatunek ten jest mniej zagrożony niż w większości krajów Unii)

Podczas ogólnopolskiego projektu badawczego „Polski Atlas ornitologiczny” (synteza wyników w: Sikora A. i wsp. /red./ 2007) w kwadratach 10x10km pokrywających cały kraj stwierdzono występowanie średnio 90 gatunków/100km². Przy założeniu, że liczba gatunków jest proporcjonalna do logarytmu z powierzchni, wg metodyki PAO w Przasnyszu należy się spodziewać występowania ok. 63 gatunków. Gdyby do badań ptaków zastosować metodykę MPPL można by wykryć (teoretycznie) ok. 34-35 gatunków/1km² (uzyskany zakres faktyczny w tym programie to 5-69, przy dominacji terenów rolniczych), ale przy powierzchni miasta 25km² wymagałoby to 70-80 osobo-godzin obserwacji terenowych w sezonie lęgowym w godzinach porannych, przy dobrych warunkach pogodowych.

Lista gatunków ptaków w porządku systematycznym:

1. Gęś zbożowa *Anser fabialis* – wiosną i jesienią przelatuje licznie (szerokim frontem) nad miastem. Duże stada gęsi mogą powodować kolizje lotnicze i uszkodzenia elektrycznych linii przesyłowych
2. Gęś białoczelną *Anser albifrons* – przelatuje mniej licznie niż gęś zbożowa, zdarzają się też stada mieszane.
3. Krzyżówka *Anas platyrhynchos* – najliczniejszy łowny ptak wodno błotny – lęgowy nad Węgierką i na stawie w parku miejskim, zimujący.
4. Cyraneczka *Anas crecca* - obserwowana wiosną nad Węgierką przy granicy z wsią Klewki
5. Czapla siwa *Ardea cinerea* – pojedyncze żerujące i przelatujące osobniki obserwowano nad Węgierką między Sierakowem, ul. Leszno i Przemysławą.
6. Bocian biały *Ciconia ciconia* – przelatuje nad miastem wiosną. Pojedyncze osobniki żerują na polach przy granicy miasta k. ul. Zawodzie. Najbliższe gniazda znajdują się na terenie gminy wiejskiej Przasnysz w Sierakowie i Klewkach
7. Krogulec *Accipiter nisus* – żeruje we wschodniej części miasta podczas przelotów i w sezonie lęgowym
8. Myszołów *Buteo buteo* – obserwowany podczas przelotu wiosennego i jesiennego.
9. Czajka *Vanellus vanellus* - występuje na łąkach nad Węgierką między ul. Leszno i Przemysławą oraz od strony Klewek. Gatunek zagrożony przez zabudowę terenów polno-łąkowych -wyraźny spadek liczebności w całej Polsce (o 40-50% od 2000r).
10. Mewa śmieszka *Larus ridibundus* – osobniki i stada przelotne występują na całej długości rzeki Węgierki
11. Mewa pospolita *Larus canus* – wbrew nazwie (dosłownie po łacinie „mewa siwa”) jest gatunkiem rzadkim i zagrożonym w całej Polsce. Pojedyncze osobniki obserwowano przy wschodniej granicy miasta nad Węgierką
12. Gołąb miejski (skalny) *Columba livia urbana* – pospolity w centrum miasta. W przypadku tego gatunku często dochodzi do konfliktów między mieszkańcami i użytkownikami budynków oraz zasadami ochrony przyrody. Usuwanie gniazd z budynków ze względów sanitarnych jak i w związku z pracami remontowymi jest dozwolone jedynie w okresie 16 października-28 (29) lutego /rozp. MŚ z 28 września 2004r/.
13. Grzywacz *Columba palumbus* – gnieździ się w parku miejskim, większych ogrodach i zadrzewieniach. Obserwowany na większości transektów.
14. Jerzyk *Apus apus* – lęgowy w centrum miasta, widywany podczas żerowania na wszystkich transektach. Zagrożeniem dla tego gatunku są niewłaściwie wyonywane termomodernizacje domów wielorodzinnych.

15. Dzięcioł duży *Dendrocopos major* – lęgowy w parku miejskim i nad Węgieką. Pełni ważną rolę środowiskotwórczą, gdyż wykuwane przez niego dziuple są następnie używane przez inne, rzadsze gatunki ptaków.
16. Skowronek polny *Alauda arvensis* – występuje nielicznie na nadrzecznych łąkach i polach od strony wsi Klewki
17. Dymówka *Hirundo rustica* – gatunek związany z budynkami gospodarskimi i hodowlą koni oraz krów, lęgowy na peryferiach. Podczas żerowania i przelotów obserwowany na terenie całego miasta
18. Oknówka *Delichon urbica* – gatunek związany z murowanymi budynkami mieszkalnymi, obserwowany na większości transeptów.
19. Świergotek łąkowy *Anthus pratensis* – obserwowany podczas przelotu wiosennego nad Węgieką.
20. Pliszka siwa *Motacilla alba* – obserwowana na 2 transektach. Chętnie gniazduje pod mostami i na składowiskach materiałów budowlanych
21. Pliszka żółta *Motacilla flava* – obserwowana tylko przy ul. Zawodzie k. SUW.
22. Rudzik *Erithacus rubecula* – stwierdzony przy ul. Makowskiej i Zawodzie. Podczas przelotów obserwowany w całym mieście
23. Kopciuszek *Phoenicurus ochruros* – gatunek pierwotnie górski, wtórnie związany z zabudową. Dość liczny, obserwowany na większości transeptów.
24. Pleszka *Phoenicurus phoenicurus* – gatunek związany z parkami i ogrodami, stwierdzony na 3 transektach.
25. Pokląskwa *Saxicola rubetra* – typowy gatunek ekstensywnego krajobrazu rolniczego – obserwowana między ul. Zawodzie i zachodnią granicą miasta.
26. Białorzotka *Oenanthe oenanthe* – gatunek pierwotnie górsko-tundrowy, wtórnie związany z gruzowiskami i placami budów. Obserwowana przy ul. Leszno.
27. Kos *Turdus merula* – występuje na wszystkich odcinkach w parku, ogrodach i zadrzewieniach. Lęgowy i zimujący.
28. Śpiewak *Turdus philomelos* – prawdopodobnie lęgowy, obserwowany na 4 transektach.
29. Kwiczoł *Turdus pilaris* – występuje na 6 transektach, najczęściej widywany w parku miejskim i nad rzeką.
30. Paszkot *Turdus viscivorus* – podczas przelotu wiosennego pojedyncze osobniki obserwowano w stadach mieszanych z kwiczołami.
31. Łozówka *Acrocephalus palustris* – gatunek związany z brzegami wód. Obserwowana w parku miejskim i nad Węgieką. Zagrożeniem dla tego gatunku jest wczesne koszenie szuwarów.
32. Zaganiacz *Hippolais icterina* – prawdopodobnie lęgowy w parku miejskim i w zadrzewieniach przy ul. Piłsudskiego.
33. Piegża *Sylvia curruca* – gatunek związany z krajobrazem parkowym, prawdopodobnie lęgowa na 3 transektach.
34. Cierniówka *Sylvia communis* – prawdopodobnie lęgowa na 4 transektach, w tym w parku miejskim i na prawie całej długości Węgieki
35. Kapturka *Sylvia atricapilla* – dość liczna, obserwowana na 5 transektach
36. Pierwiosnek *Phylloscopus collybita* – prawdopodobnie lęgowy przy ul. Zawodzie
37. Piecuszek *Phylloscopus trochilus* – obserwowany na 2 transektach, prawdopodobnie lęgowy
38. Mucholówka szara *Muscicapa strata* – prawdopodobnie lęgowa w parku miejskim
39. Czarnogłówek *Poecile montanus* – obserwowana w zadrzewieniach przy ul. Piłsudskiego
40. Bogatka *Parus major* – pospolita w całym mieście. Lęgowa i zimująca. Zakłada gniazda z dziuplach, skrzynkach lęgowych, skrzynkach telekomunikacyjnych, a nawet słupkach ogrodzeniowych.
41. Modraszka *Cyanistes caeruleus* – lęgowa na wszystkich odcinkach, wykorzystuje nadrzeczne drzewa z dziuplami.
42. Wilga *Oriolus oriolus* – prawdopodobnie lęgowa nad Węgieką przy ul. Piłsudskiego

43. Gąsiorek *Lanius collurio* – 2 pary lęgowe między ul. Zawodzie i zachodnią granicą gminy
44. Srokosz *Lanius excubitor* – tylko 1 stanowisko przy zachodnim krańcu ul. Zawodzie
45. Sójka *Garrulus glandarius* – prawdopodobnie lęgowa na 3 transektach. Podczas wędrówek występuje na terenie całego miasta.
46. Sroka *Pica pica* – występuje na terenie całego miasta. W krajobrazie naturalnym zakłada gniazda w nadrzecznych zaroślach wierzbowych oraz w koronach olch i brzoź.
47. Kawka *Corvus monedula* – pospolita w całym mieście, lęgowa na budynkach i w parku miejskim
48. Gawron *Corvus frugilegus* – lęgowy w parku miejskim. W mieście żerują również ptaki z kolonii Obręb oraz migrujące i żerujące (do kilkuset osobników).
49. Wrona siwa *Corvus cornix* – występuje w całym mieście, prawdopodobnie lęgowa.
50. Kruk *Corvus corax* – przelotne ptaki widywano przy granicy z Sierakowem
51. Szpak *Sturnus vulgaris* – pospolity na wszystkich odcinkach. Podczas migracji wiosennej stada żerujące na łąkach i polach liczną po kilkaset osobników, a jesienią nawet po kilka tysięcy.
52. Wróbel *Passer domesticus* – lęgowy na terenie całego miasta
53. Mazurek *Passer montanus* - znacznie rzadszy od wróbla – obserwowany przy ul. Ciechanowskiej
54. Zięba *Fringilla coelebs* – obserwowana na 5 transektach, spotykana w ogrodach, parkach i zadrzewieniach.
55. Kulczyk *Serinus serinus* – prawdopodobnie lęgowy w parku miejskim oraz przy ul. Słowackiego i Piłsudskiego
56. Dzwoniec *Chloris chloris* – występuje w parku miejskim, większych ogrodach i w nadrzecznych zadrzewieniach.
57. Szczygieł *Carduelis carduelis* – obserwowany w parku miejskim i nad Węgierką.
58. Czyż *Carduelis spinus* – podczas migracji wiosennej obserwowany przy granicy z Klewkami.
59. Makolągwa *Carduelis cannabina* – związana z luźną zabudową podmiejską i ogrodami działkowymi, prawdopodobnie lęgowa na 5 transektach.
60. Gil *Pyrrhula pyrrhula* – widywany przy ul. Piłsudskiego.
61. Trznadel *Emberiza citrinella* – typowy gatunek krajobrazu polno-łąkowego z pojedynczymi drzewami.

Aktywna ochrona ptaków w Przasnyszu jest najlepiej widoczna w parku miejskim, gdzie rozwieszono kilkadziesiąt sztuk skrzynek lęgowych o różnych rozmiarach. Należy zachęcać mieszkańców do umieszczania takich skrzynek również na terenach prywatnych.

3.1.5 CHARAKTERYSTYKA WARUNKÓW KLIMATYCZNYCH

Przasnysz położony jest w obrębie dzielnicy wschodniej kraju, która charakteryzuje się średnią roczną temperaturą ok. 6,9°C

W zakresie warunków klimatycznych miasta opracowanie ekofizjograficzne podaje następujące dane odnoszące się do klimatu:

- w zakresie temperatury powietrza:
  - średnia roczna temperatura 7,2 °C,
  - średnia najwyższa temperatura miesiąca 18,2 °C (lipiec, sierpień),
  - średnia najniższa temperatura miesiąca -4,0 °C (luty),
  - okres bezprzymrozkowy, trwa średnio ok. 160 dni, rozpoczyna się średnio pomiędzy 30 kwietnia a 5 maja i kończy 7 do 12 października,
- w zakresie opadów i warunków wilgotnościowych:
  - średnia roczna amplituda wilgotności 20%,
  - opady średnio w roku ok. 500 mm,

–około 30 dni z mgłą, maksimum w październiku i grudniu, minimum w maju i czerwcu (nie dotyczy dolin rzecznych),

• w zakresie warunków anemometrycznych:

–przeważają wiatry południowo-zachodnie, często występują zachodnie i południowe, wiosną wzrasta udział wiatrów północnych,

–średnia prędkość wiatrów waha się pomiędzy 2,1 do 3,5m/s, jedynie w przypadku wiatrów zachodnich zimą wynosi ok. 4 m/s,

Najmniej korzystny topoklimat posiada dolina rzeki Węgierki, ze względu na dużą, stałą wilgotność, częste mgły.

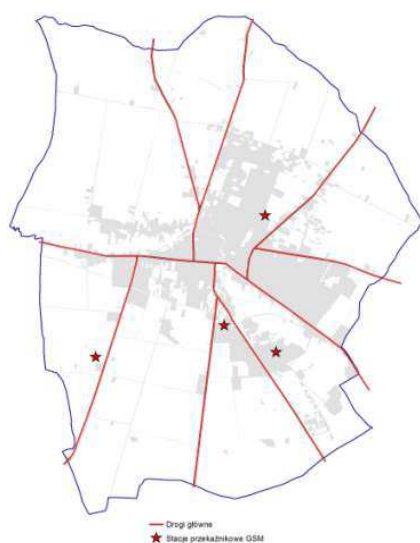
3.1.6 JAKOŚĆ POWIETRZA

Do głównych źródeł zanieczyszczeń powietrza zalicza się: zakłady produkcyjne, kotłownie, paleniska domowe, transport, i rolnictwo. Większość z nich to zanieczyszczenia energetyczne, powstające przy spalaniu paliw. Wśród jedenastu głównych źródeł zanieczyszczeń powietrza z terenu powiatu przasnyskiego siedem zlokalizowanych jest na terenie Przasnysza. Między innymi są to: Veolia-Energia Polska SA, ABB Sp. z o.o., Jednostka Wojskowa 5699, Mlekoma Sp. z o.o., KROSS Sp. z o.o., Zakład Technicznej Obsługi Rolnictwa.

3.1.7 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Źródłem pól elektromagnetycznych występujący na omawianym terenie są linie energetyczne, urządzenia elektroenergetyczne wysokiego napięcia oraz stacje bazowe telefonii komórkowej. W przypadku stacji bazowych emitowane pola elektromagnetyczne znajdują się na wysokości ponad 30 m n.p.t., nie stwarzając zagrożenia dla okolicznych mieszkańców.

W przypadku linii energetycznych konieczność ewentualnego wyznaczenia pasa ochronnego po przeprowadzeniu odpowiednich pomiarów ustala zarządca linii. Zazwyczaj ewentualne oddziaływanie pól elektromagnetycznych nie przekracza ustalonego i wyłączzonego spod zabudowy pasa technicznego, wyznaczanego dla prawidłowej obsługi i konserwacji linii.

Rysunek 20. Stacje bazowe telefonii komórkowej na terenie miasta Przasnysz
Źródło: Dane UM Przasnysz

3.1.8 INWESTYCJE MOGĄCE ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO

Na terenie Przasnysza wskazuje się trzy przedsiębiorstwa, których oddziaływanie na środowisko, ze względu na prowadzony charakter działalności jest uciążliwa. Są to: Kross S.A., ABB Sp. z o.o., Mlekoma.

Największą uciążliwość wykazuje Mlekoma ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo terenów mieszkaniowych, w których jest położona.

Lokalizację przedsiębiorstw uciążliwych dla środowiska wskazano na poniższej rycinie.

Rysunek 21. Lokalizacja przedsiębiorstw uciążliwych dla środowiska w mieście Przasnysz

3.2 LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Całkowita powierzchnia lasów w mieście Przasnysz wynosi zaledwie 5,78 ha. Lesistość miasta jest na poziomie 0,21%. Można zatem stwierdzić, że z praktycznego punktu widzenia lasy w Przasnyszu nie występują.

Wszystkie lasy stanowią własność indywidualną.

Zagrożenia dla istniejących w postaci szczątkowej lasów w mieście mogą mieć charakter abiotyczny, biotyczny oraz antropogeniczny. Do zagrożeń tych należą: niedobór opadów, gwałtowne wiatry (abiotyczne), gradacje pierwotnych i wtórnych szkodników owadów (biotyczne), penetracja, zaśmiecianie i wycinak drzew (antropogeniczne).

4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Miasto Przasnysz posiada gminną ewidencję zabytków opracowaną w 2008 r. Jednocześnie wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków uwidocznił na stronie internetowej Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków zawiera obiekty, których nie obejmuje gminna ewidencja.

4.1 ZARYS HISTORII I STRUKTURY PRZESTRZENNEJ MIASTA

Pierwsza osada targowa powstała już w XIII w. zlokalizowana była w rejonie ul. Słowackiego i Kościelnej. Historia powstania miasta związana jest z położeniem Przasnysza na wczesnośredniowiecznym szlaku komunikacyjnym z Mazowsza do Królewca oraz dochodzącymi doń drogami z Ciechanowa, Różana i Makowa. Nie jest znana data pierwszej lokacji miasta. Przasnysz otrzymał w 1427 r. przywilej lokacyjny na prawie chełmińskim od księcia Janusza, choć badania archeologiczne dowodzą, że układ urbanistyczny jest wcześniejszy. Miasto miało charakter otwarty tzn. nie posiadało murów obronnych, jednak jego położenie w zakolu rzeki Węgiejki stwarzało od północy i wschodu sytuację obronną. Jednocześnie zaznaczyć należy, że brak planów wcześniejszych niż XIX-wieczne utrudnia formułowanie jednoznacznych opinii o granicach Przasnysza w czasach lokacji. Niemniej badania archeologiczne dowodzą, że miasto zamykała rzeka od północy i wschodu, od południa Piłsudskiego, a na zachodzie dochodziło do obszaru zajętego w późniejszych wiekach pod klasztor.

Rysunek. 22. Zasięg miasta lokacyjnego

Z czasów lokacyjnych do naszych czasów zachował się szachownicowy układ miasta, który ma swoje odzwierciedlenie w podziałach geodezyjnych i przebiegu ulic, a także generalna zasada zabudowy działek – od frontu budynek mieszkalny a zabudowania gospodarcze w głębi parceli. Z narożników rynku wychodzi pod kątem prostym 8 ulic. Dowiedziono z całą pewnością, że w czasach lokacji głównymi budynkami w mieście były drewniany ratusz oraz dwa murowane kościoły św. Wojciecha i św. Ducha.

W XVI w. był okresem intensywnego rozwoju gospodarczego miasta, mieszkało w nim około 4100 osób. Prawdopodobnie w tym okresie istniały dwie przeprawy przez rzekę: na przedłużeniu obecnej ul. Słowackiego i u wylotu ul. Mostowej. W XVI w. miasto nie rozrastało się terytorialnie, w porównaniu z okresem wcześniejszym, silnie natomiast zagęszczała się zabudowa. Jak podają źródła historyczne w XVI w., w Przasnyszu było aż 5 kościołów, stojących na ówczesnych peryferiach

miasta. O intensywności zabudowy świadczy zaś to, że na 290 parcelach stało 487 domów. Intensywnie zabudowywały się wówczas przedmieścia Przasnysza: na południu – Błonie, na wschodzie – Waliszewo, na północy, za rzeką – Świerczewo. Po pożarze w 1545 r. w mieście pojawiają się pierwsze domy murowane.

XVII i XVIII w. były, jak we wszystkich polskich miastach okresem słabej koniunktury gospodarczej oraz niszczących je wojen. Stąd Przasnysz zasadniczo do końca XVIII w. nie zmienił rozplanowania.

W XIX w. Przasnysz był siedzibą władz powiatowych, stąd zabudowa rozwijała się tu nie tylko zabudowa mieszkaniowa ale także istniały lub powstawały nowe obiekty związane z rangą miasta (np. szpital powiatowy). W zawiązku z tak ważną funkcją i jednocześnie położeniem na ważnym szlaku komunikacyjnym przez miasto przebiegał też szlak wojenny – trasa licznych przemarszów wojsk, zarówno czasach pokoju, jak i okresach wojen. Tu także kwaterowały obce wojska. W związku z tym władze wojskowe zdecydowały się na wybudowanie w mieście koszar, przy ulicy Makowskiej. W pierwszych latach XX w. wzniesiono istniejący do dziś zespół budynków przeznaczonych dla stacjonującego w mieście wojska. Wskutek prowadzonej szerszej polityki w mieście zaczęło przybywać ludności żydowskiej, która w latach sześćdziesiątych XIX w. stanowiła ponad 50% wszystkich mieszkańców miasta. Stąd też, podobnie jak w innych miastach władze Księstwa

Warszawskiego postanowiły utworzyć rewir Żydowski we wschodniej i południowej części miasta, jego zasięg pokazano kolorem pomarańczowym na Ryc. 26.

Rysunek. 23. Rozplanowanie miasta w XIX w.

Mimo planów rewir ze względu na brak funduszy nie został zrealizowany.

W 1802 r. erygowano za miastem nowy cmentarz przy ul. Ostrołęckiej. Oprócz niego funkcjonowały cmentarz żydowski na przy ul. Leszno oraz cmentarz prawosławny, przy ul. Makowskiej.

W czasie I wojny światowej miasto uległo zniszczeniu w 70%. Odbudowano je wg planu regulacyjnego z 1919 r. Zgodnie z tym planem przyjęto podział miasta na trzy strefy zabudowy: śródmiejską, luźną dworkową i wiejską. Zaprojektowano dwa parki jeden przez rozszerzenie istniejącego ogrodu miejskiego, a drugi między ulicami Leszno, Piłsudskiego, Błonie. Zachowano rozplanowanie placów, siatki ulic i podział parcelacyjny. Zabudowę wpisano w te podziały.

Miasto II wojnę światową przetrwało prawie bez strat.

Obecny układ urbanistyczny Przasnysza ma cechy typowe dla miast lokacyjnych: szachownicowy układ ulic, ratusz w rynku, kościół farny za północnym bokiem przyrynkowym, zespoły klasztorne na granicy miasta. Wygląd i charakter obecnego miasta w dużej części tworzą budynki powstałe w okresie międzywojennym, dotyczy to zarówno domów mieszkalnych, jaki i obiektów użyteczności publicznej.

8 maja 1969 r. w Przasnyszu zatwierdzono miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego wraz z programem konserwatorskim. W planie tym zrezygnowano z pasmowego, równoległego do koryta rzeki rozwoju przestrzennego. wskazano nowy kierunek rozwoju przestrzennego na osi pn-pd. W części południowej miasta zaczęła kształtować się „dzielnica przemysłowa”, podczas gdy północną część zarezerwowano dla osiedli mieszkaniowych.

W zakresie programu konserwatorskiego wytyczono strefę ścisłej ochrony konserwatorskiej. Strefa ta obejmuje teren miasta lokacyjnego oraz bezpośrednie otoczenie koryta rzeki Węgiejki. Dla strefy tej ustalono następujące zasady:

- a) ochrona konserwatorska układu urbanistycznego miasta, wytyczonego w momencie lokacji w XV w. pozostawienie bez zmian linii zabudowy, wydzielających poszczególne kwartały oraz szerokość ulic. W granicach kwartałów przyrynkowych wprowadzono ochronę podziałów parceli;
- b) zakaz realizacji na terenie miasta lokacyjnego zabudowy blokowej, wielorodzinnej, zwłaszcza w układach nie liczących się z tradycyjną linią pierzei ulicznych. Zakaz taki wprowadzono w związku z zabudową wielorodzinną powstałą przy ul. Kaczej i w pobliżu kościoła parafialnego.;
- c) zaostrzenie kryteriów oceny projektów pod kątem ich zgodności z charakterem staromiejskim otoczenia;
- d) konieczność uszanowania w układzie komunikacyjnym Starego Miasta podziału funkcji ulic na komunikacyjne i gospodarcze, w zakresie nawierzchni, szerokości i charakteru zabudowy;
- e) ochrona konserwatorska zabytków architektury monumentalnej.

4.2 WALORY ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

O indywidualnym charakterze miasta Przasnysz stanowią zarówno pojedyncze obiekty architektoniczne, stanowiska archeologiczne, jak i zachowane układy przestrzenne.

4.2.1 ZABYTKI ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

- a) Zabytki architektury sakralnej na terenie miasta reprezentują:
  - Zespół kościoła parafialnego p.w. Wniebowzięcia NMP,
  - Zespół sakralny: kościół p.w. św. Jakuba i św. Anny oraz klasztor pobernardyński,
  - Zespół sakralny: kościół p.w. św. Klary i św. Józefa oraz klasztor P.P. Mniszek Klarysek Kapucynek,
  - Najstarsza część cmentarza parafialnego.
- b) Ratusz miejski.
- c) Budynki w zespole koszarowym
- d) Układ urbanistyczny

W grupie zabytków wchodzących w skład historycznego układu urbanistycznego miasta Przasnysza znajdują się: obiekty użyteczności publicznej, do których należą: Ratusz, 3 obiekty sakralne, park miejski, budynek liceum ogólnokształcącego, budynek Banku, domy mieszkalne oraz obiekty objęte ewidencją zabytków, pochodzące głównie z okresu po I wojnie światowej.

4.2.2 ZABYTKI TECHNIKI

Na terenie miasta do obiektów tego typu zaliczyć należy: Przestrzenny Układ Komunikacyjny Mławskiej Kolei Dojazdowej oraz most stalowy na rzece Węgiec.

4.2.3 PARKI

Na terenie miasta znajdują się zabytkowe, wpisane do rejestru, parki:

- a) miejski im. T. Kościuszki,
- b) podworski w Rudzie.

4.2.4 CMENTARZE ZABYTKOWE

W centrum miasta u zbiegu ulic Ostrołęckiej i Baranowskiej istnieje jeden czynny cmentarz katolicki założony na początku XIX w.

4.2.5 ARCHEOLOGIA

Miasto Przasnysz jest dobrze rozpoznane. Badania archeologiczne prowadzone na potrzeby Archeologicznego Zdjęcia Polski w latach 80-tych XX w. Na terenie miasta wskazanych zostało 19 stanowisk archeologicznych. Ich opis i lokalizację wskazano na ryc. 29.

4.3 STAN ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

Środowisko kulturowe jest istotnym uwarunkowaniem przy kształtowaniu kierunków dalszego przestrzennego rozwoju miasta, jednocześnie stanowi niezaprzeczalny jego walor.

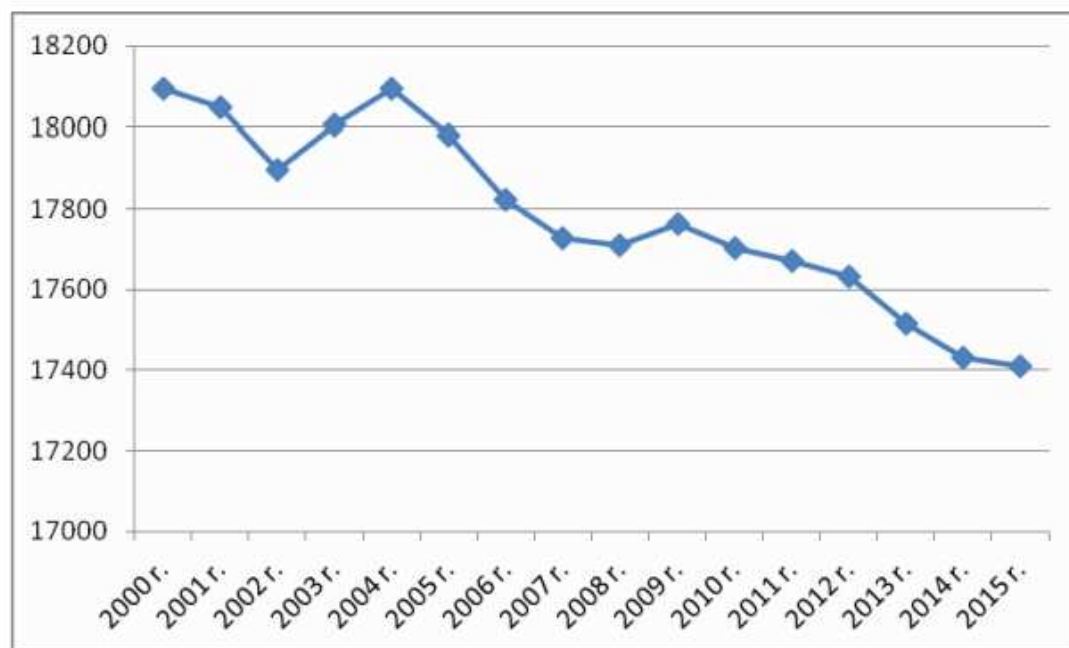
Nie można jednak pominąć zagrożeń, które stanowi w dużym stopniu zły stan techniczny zabudowy historycznej, powodujący jej dekapitalizację.

Istotnym problemem jest objęcie wyłącznie niewielkiego fragmentu starego miasta planem miejscowym i kształtowanie zabudowy i parcelacji działek ewidencyjnych w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA

5.1 POTENCJAŁ DEMOGRAFICZNY

Według danych GUS na dzień 31.13.2014 r. w mieście na pobyt stały zameldowanych było 17 431 osób. Gęstość zaludnienia wynosi 693 os/km².

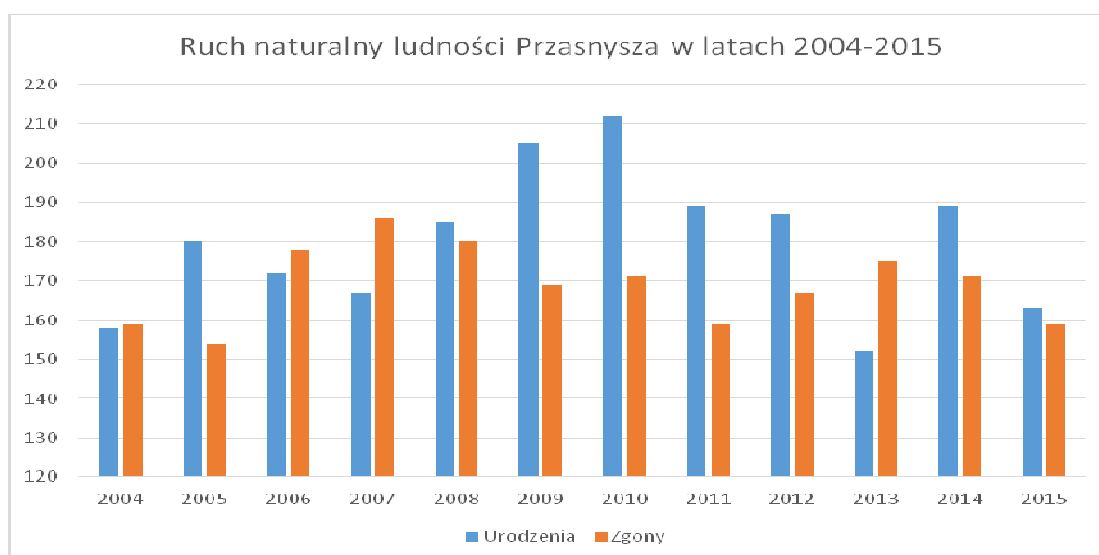

Rysunek 24. Liczba ludności w latach 2000-2015

Na przestrzeni ostatnich lat liczba ludności miasta maleje.

Niezależnie od oficjalnych statystyk wspomnieć należy, że dane zawarte w rejestrach nie oddają rzeczywistej liczby ludności zamieszkującej w mieście Przasnysz. Różnica ta może wynikać z faktu, że niektórzy mieszkańcy zameldowani w mieście, czasowo przebywają poza nią (np. studenci). Brak jest również danych dotyczących osób stale zameldowanych poza miastem lecz czasowo w nim przebywających, wynajmujących mieszkania bez meldunku.

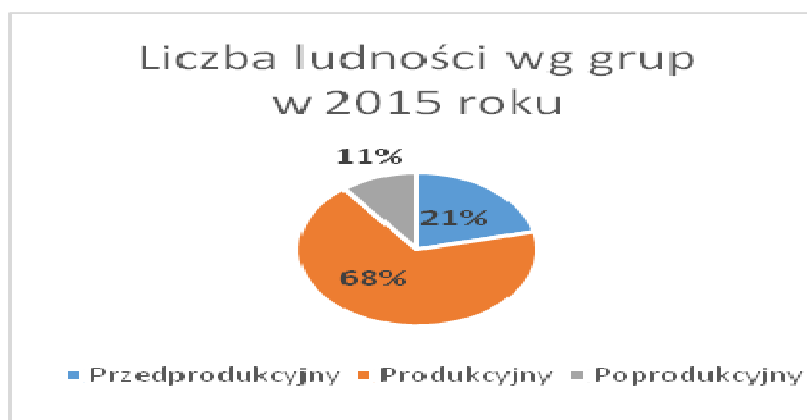
Przyrost naturalny w niewielkim stopniu wpływa na kształtowanie się liczby ludności w mieście i jak pokazuje poniższy rysunek wykazuje duże fluktuacje.

Rysunek 25. Ruch naturalny w mieście Przasnysz 2004-2015

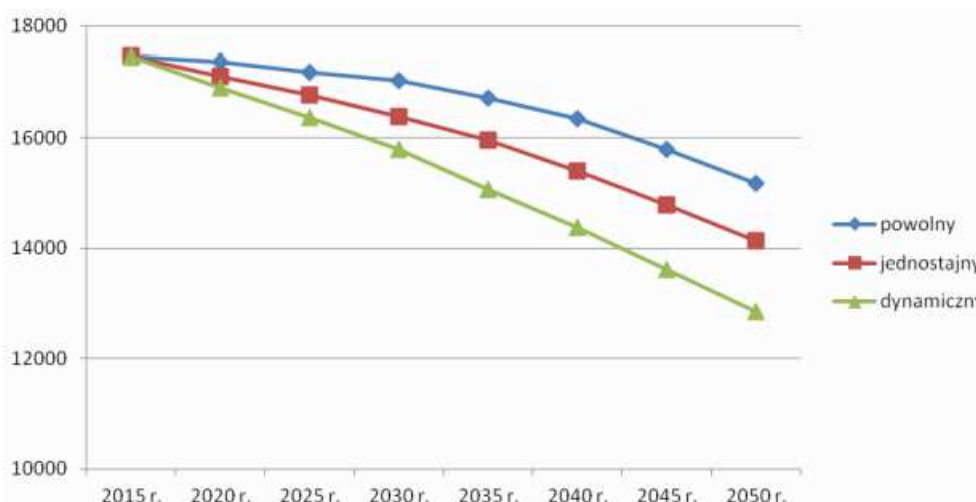
Źródło: Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego na Miasta Przasnysz na lata 2016-2022

Struktura ludności według ekonomicznych grup wiekowych jest typowa dla terenów miejskich.

Rys. 26. Struktura ludności wg grup wiekowych w mieście Przasnysz 2015
Źródło: Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego na Miasta Przasnysz na lata 2016-2022

Niepokój budzi natomiast utrzymujące się od lat ujemne saldo migracji. Rozważając tendencje kurczenia się liczby mieszkańców pojawia się konieczność umiejętnego zarządzania miastem w aspekcie tego zjawiska. Prognozę zmian ludności pokazuje rys. 27

Rysunek 27. Prognoza zmian ludności Przasnysza do 2050 roku
Na podst. opracowania dr Piotra Fogla

5.2 INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

5.2.1 OCHRONA ZDROWIA

Stacjonarną opiekę medyczną dla pacjentów Powiatu Przasnyskiego świadczy Szpital Powiatowy im. W. Oczko funkcjonujący w strukturze Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej. Szpital dysponuje wysokiej klasy sprzętem medycznym, zapewnia całodobową specjalistyczną opiekę lekarską dla ludności powiatu przasnyskiego oraz w godzinach nocnych i w dniach wolnych od pracy placówek świadczących usługi medyczne w ramach podstawowej opieki zdrowotnej.

Pogotowie Ratunkowe - Dział Pomocy Doraźnej świadczący całodobowe usługi medyczne w razie wypadku, urazu, porodu, nagłego zachorowania lub nagłego pogorszenia stanu zdrowia,

powodującego zagrożenie życia. Szpitalny Oddział Ratunkowy, bardzo dobrze wyposażony w sprzęt diagnostyczno-leczniczy, niezbędny do szybkiego diagnozowania i właściwego leczenia oraz dysponujący nowoczesną bazą techniczną i łózkową. Możliwość szybkiego transportu pacjentów drogą lotniczą umożliwia lądowisko przyszpitalne.

W mieście działa 5 niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej:

1. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia „SUPERMED”, przy ul. Świerczewo 40,
2. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDYK”, przy ulicy Mazowieckiej 63,
3. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Przychodnia Świerczewo”, przy ul. Świerczewo,
4. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Strefa Otwarta”, przy ul. Makowska 26 D,
5. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Eskulap" ul Rycerska 3.

Dodatkowo poza zakładami opieki zdrowotnej wymienionymi powyżej w zakresie opieki stomatologicznej działa 14 prywatnych gabinetów. Stan zainwestowania w obiekty służby zdrowia jest zadowalający.

Na terenie miasta funkcjonuje 9 ogólnodostępnych aptek.

5.2.2 OPIEKA SPOŁECZNA

Jednostką organizacyjną wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie miasta Przasnysza jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w ramach którego działają:

- a) Ośrodek Rehabilitacji dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych,
- b) Środowiskowy Dom Samopomocy.

Ośrodek realizuje następujące usługi:

- a) usługi opiekuńcze - dla osób chorych, samotnych, pozbawionych opieki,
- b) specjalistyczne usługi opiekuńcze - dla osób chorych psychicznie i upośledzonych umysłowo.

5.2.3 OŚWIATA

Miasto Przasnysz jako ośrodek powiatowy zapewnia edukację na poziomie przedszkolnym, podstawowym i gimnazjalnym oraz ponadgimnazjalnym. Na terenie miasta funkcjonują następujące placówki:

- a) Przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazja:
  - 11 przedszkoli, w tym 9 prywatnych
  - 3 szkoły podstawowe, w tym jedna niepubliczna,
  - 1 gimnazjum
- b) Szkoły ponadgimnazjalne:
  - Zespół Szkół Licealnych,
  - Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych.
- c) Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy:
  - Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna,
  - Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy
- d) Szkolnictwo policealne:
  - Zespół Medycznych Szkół Policealnych.
- e) Szkolnictwo wyższe:
  - Wyższa Szkoła Języków Obcych w Przasnyszu.

Struktura miejskich jednostek oświatowych w roku szkolnym 2014/2015

Placówka	Liczba uczniów ogółem
Przedszkola	710
Szkoły Podstawowe	1278
Gimnazja	645
Razem	2633

5.2.4 KULTURA

Do placówek realizujących zadania w dziedzinie upowszechniania kultury, edukacji, wychowania i wszechstronnego organizowania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i dorosłych należą:

- a) Miejski Dom Kultury im. Stanisława Ostoi - Kotkowskiego,
- b) Miejska Biblioteka Publiczna,
- c) Muzeum Historyczne.

5.2.5 SPORT I TURYSTYKA

Sport

Działalnością sportowo-rekreacyjną w mieście zajmuje się Ośrodek Sportu i Rekreacji. Administruje on:

1. Kompleks sportowy przy ul. Makowskiej, w jego skład wchodzi:
  - a) stadion piłkarski z 400 m ośmiotorową bieżnią okólną z mączki ceglanej z trybunami na 680 miejsc siedzących, w tym 360 pod trybuną krytą;
  - b) piłkarskie boisko treningowe ze sztuczną nawierzchnią – 103 miejsca siedzące;
  - c) korty tenisowe o nawierzchni ceglastej (2 obiekty)
  - d) boisko do piłki siatkowej plażowej;
  - e) budynek administracyjno-socjalny, wyposażony min. w szatnie, siłownię, salę aerobową, saunę i salę wielofunkcyjną.
2. Kompleks sportowy przy ul. Orlika
  - a) treningowe boisko piłkarskie (trawiaste)
  - b) skatepark,
  - c) plac zabaw.

Turystyka i rekreacja

Przasnysz nie stanowi, mimo dużego potencjału, atrakcyjnego celu wycieczek.

Oferta turystyczna miasta jest skierowana bardziej do mieszkańców miasta i okolic, i jest związana z rekreacją i wypoczynkiem (kino, obiekty sportowe, obiekty gastronomiczne,).

Na terenie miasta znajdują się pracownicze ogrody działkowe i rekreacyjne, których użytkownikami są mieszkańcy miasta. Zlokalizowane są one w przede wszystkim w północnej części miasta.

5.2.6 ORGANIZACJE POZARZĄDOWE ORAZ ORGANIZACJE POŻYTKU PUBLICZNEGO

Przasnysz jest miejscem działania licznych organizacji pozarządowych i organizacji pożytku publicznego.

Łącznie zarejestrowanych jest 50 organizacji w następujących grupach:

- a) sport, turystyka, rekreacja,
- b) ruchy i organizacje religijne,
- c) związki zawodowe,
- d) przyroda, ekologia,
- e) sfera społeczna,
- f) inne.

5.3 SYTUACJA NA RYNKU PRACY

5.3.1 PODMIOTY GOSPODARCZE

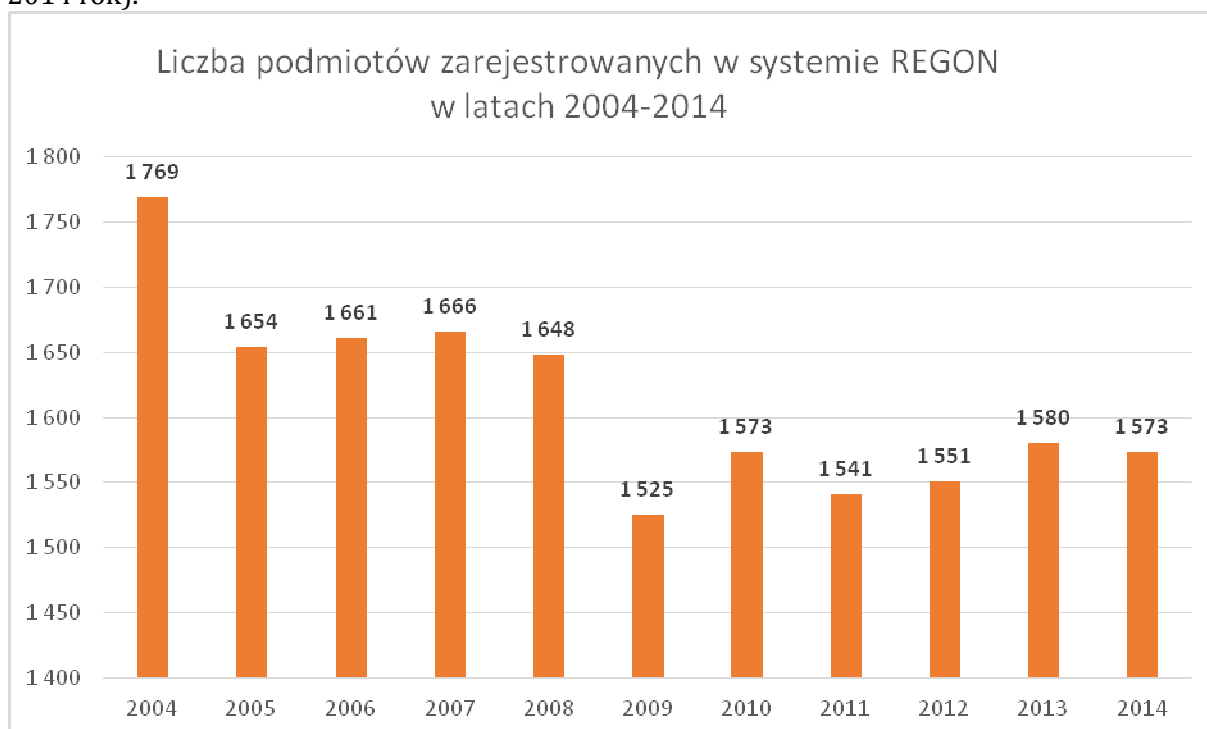
Działalność gospodarcza na obszarze miasta ma zasadnicze znaczenie dla jego rozwoju.

Na terenie miasta największymi przedsiębiorstwami są:

- a) Kross S.A.,
- b) ABB Sp. z o.o.
- c) Mlekoma.

Brak jest danych dotyczących związku liczby miejsc pracy stworzonych przez powyższe podmioty z liczbą osób zatrudnionych z terenu miasta.

Na terenie miasta zarejestrowane w systemie REGON są 1573 podmioty gospodarcze (dane na 2014 rok).

Rys 28 Liczba podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON w latach 2004-2014

Źródło: Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego miasta Przasnysz na lata 2016-2022

5.3.2 ZATRUDNIENIE I BEZROBOCIE

W 2009 r. miasto Przasnysz była głównym miejscem pracy dla 4734 osób. W grupie tej przeważały kobiety (52,5%). Zmiany w liczbie osób zatrudnionych w latach 2001-2007 przedstawia poniższa tabela.

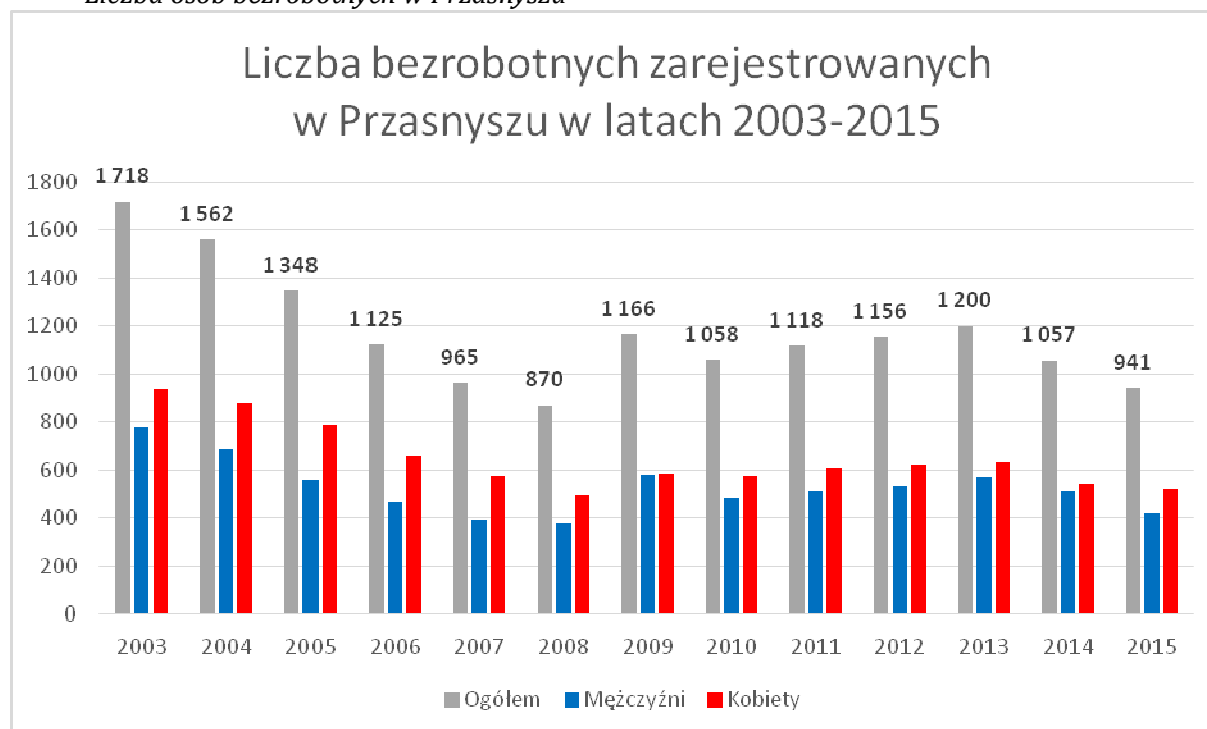
Zatrudnienie w Przasnyszu

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Miasto Przasnysz	4 353	4 487	4 470	4 476	4 600	4 734	4 573	4 664	4 660	4 889	4 853
powiat przasnyski	6 308	6 569	6 688	6 728	7 021	7 196	7 183	7 216	7 107	7 516	7 712
Udział % w skali powiatu	69,01	68,31	66,84	66,53	65,52	65,79	63,66	64,63	65,57	65,05	62,93
Mężczyźni	2 291	2 349	2 247	2 101	2 152	2 245	2 121	2 186	2 196	2 322	2 289
Kobiety	2 062	2 138	2 223	2 375	2 448	2 489	2 452	2 478	2 464	2 567	2 564
Sektor prywatny	2 094	2 209	2 157	2 253	2 361	2 509	2 403	bd	bd	bd	bd
Udział % sektora prywatnego	48,10	49,23	48,26	50,34	51,33	53,00	52,55	bd	bd	bd	bd

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W 2014 r. na terenie miasta Przasnysz zarejestrowane były 1057 osoby bezrobotne, co stanowi 10,6% ludności w wieku produkcyjnym. W grupie tej jest nieznaczna przewaga kobiet (ok. 50,5%). Ze względu na mały rynek pracy stopę bezrobocia cechuje duża fluktuacja.

Liczba osób bezrobotnych w Przasnyszu

Rys 29 Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Przasnyszu w latach 2003-2015

Źródło: Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego miasta Przasnysz na lata 2016-2022

6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Uwarunkowania przestrzenne wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i mienia dotyczą
niebezpieczeństwa:

1. wystąpienia katastrof transportowych,
2. powodzi,
3. awarii ze źródeł przemysłowych,
4. zanieczyszczenia wód ujmowanych do picia.

Transport osób i ładunków, o charakterze tranzytowym odbywa się głównie z oparciem o drogę krajową i drogi wojewódzkie. Drogi te prowadzą ruch, w tym transport towarów, przez najstarszą, gęsto zabudowaną, zabytkową część miasta (w tym w pobliżu szkół). Tam też potencjalne zagrożenie wypadkami, czy wręcz katastrofami transportowymi jest największe. W dokumentach planistycznych od lat rezerwuje się teren na potrzeby budowy obwodnicy Przasnysza, w ciągu drogi krajowej nr 57. Nie jest jednak znany termin realizacji tego przedsięwzięcia.

Na terenie miasta Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej nie wyznaczył terenów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi. Niemniej zjawisko wezbrań i lokalnych podstopień gruntów przylegających do rzeki Węgiejki jest częste. Stąd w opracowaniu ekofizjograficznym wskazano „Obszary potencjalnie narażone na podtopienia lub okresowe zalewy wód powierzchniowych”. W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Przasnysz wskazano obszar doliny rzeki Węgiejki, na którym dopuszczono realizację m.in. usług. Nie wskazano tego obszaru dla zabudowy mieszkaniowej. Niemniej, szczególnie w pobliżu ulic Świerczewo i Makowskiej (odcinka północnego), w najstarszej części miasta dolina zwięża się wskutek wejścia na te tereny zabudowy. Zmniejszeniu ryzyka wystąpienia powodzi lub podstopień służyć ma zbiornik istniejący zbiornik retencyjny. Projektowana jest w ciągu najbliższych 3-4 lat jego rozbudowa.

Awarie ze źródeł przemysłowych dotyczą głównie terenów położonych w pd. części miasta. Na terenie Przasnysza nie zlokalizowano zakładów, których cykl produkcyjny wiązałby się ze wzrostem ryzyka wystąpienia awarii. Niemniej potencjalne wystąpienia takich zdarzeń na terenach produkcyjnych występuje. Sugeruje się w celu minimalizacji zagrożeń nie wskazywanie w bezpośrednim sąsiedztwie terenów produkcyjnych nowej zabudowy mieszkaniowej. Stosunkowo duże ryzyko takich zagrożeń związane jest z; lokalizacją stacji paliw na terenie miasta i w bezpośrednim sąsiedztwie, na terenach gminy Przasnysz (stacja paliw PKN Orlen - Sierakowo).

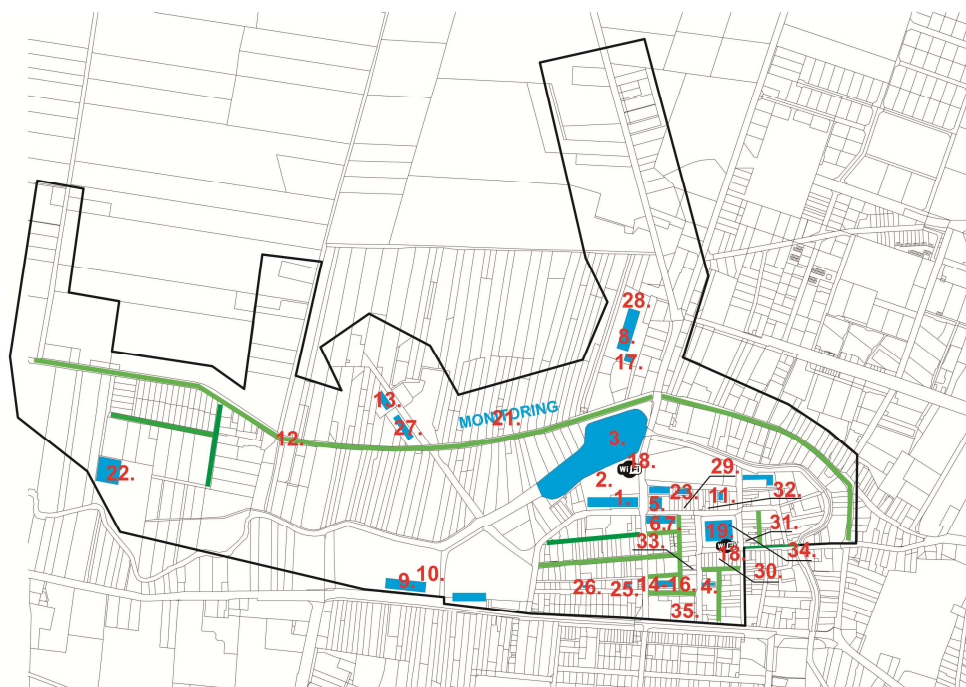
Istnieje zagrożenie wystąpienia zanieczyszczeń w rejonie ujmowania wód dla miasta Przasnysza w Mirowie (Gm. Przasnysz). W związku z niekorzystną budową geologiczną, dla obszaru wokół ujęć wody wprowadzono strefę ochrony pośredniej ujęcia wody. Miasto nie decyduje o sposobie użytkowania tego terenu, niemniej należy monitorować działania planistyczne podejmowane przez gminę Przasnysz celem wyeliminowania potencjalnych zagrożeń.

Bezpieczeństwa w mieście strzeże Komenda Powiatowa Policji (obsługująca powiat przasnyski), Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej, Pogotowie Ratunkowe, Szpital Powiatowy.

7. OBSZARY I OBIEKTY WYZNACZONE DO REWITALIZACJI

Rada Miejska w Przasnyszu uchwałą Nr XV/127/2015 z dnia 30 grudnia 2015 r. wskazała obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji, który obrazuje poniższy rysunek.

Rys 30. Obszar rewitalizacji wraz z zaznaczonymi projektami wpisanymi do Gminnego Programu Rewitalizacji.

8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

W syntezie wojewódzkich postulatów do koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju na lata 2008-2033 w zakresie rozmieszczenia infrastruktury technicznej i transportowej, strategicznych zasobów wodnych i obiektów gospodarki wodnej o znaczeniu międzynarodowym i krajowym zapisano „Wzmocnienie w układzie krajowym dróg tworzących „Wielką Obwodnicę Mazowsza”, w szczególności włączenie miasta Ostrołęki, w ten układ drogowy. Lokalizacja przedsięwzięcia obejmuje następujące odcinki dróg wojewódzkich: Ciechanów-Przasnysz (nr 617), Przasnysz-Ostrołęka (nr 544), ...”

8.1 DOKUMENTY SZCZEBŁA WOJEWÓDZKIGO

Dokumentami szczebla wojewódzkiego są:

1. Strategia rozwoju województwa mazowieckiego do roku 2030 – uchwała 158/13 z dnia 28.10.2013 – jest to dokument stanowiący kompleksową koncepcję rozwoju regionu,
2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego, Warszawa 180/14 z dnia 27 lipca 2014 – jest przestrzennym układem odniesienia dla Strategii rozwoju województwa mazowieckiego.

W powyższych dokumentach na terenie miasta określono zadania z zakresu:

I. Transportu:

- a. budowa obwodnicy miasta w ciągu drogi krajowej nr 57,

- b. Rozbudowa i przebudowa dróg wojewódzkich 544 i 617 oraz ich włączenie w układ drogowy „Wielkiej Obwodnicy Mazowsza”,
- II. Infrastruktury technicznej:
- a. adaptacja istniejących linii elektroenergetycznych o napięciu 110 kV,
  - b. budowa linii elektroenergetycznych o napięciu 110 kV relacji Przasnysz – Chorzele.

8.2 DOKUMENTY SZCZEBŁA POWIATOWEGO

Dokumentami szczebla powiatowego są:

1. Strategia Rozwoju Powiatu Przasnyskiego na lata 2008-2020,
2. Plan Rozwoju Powiatu Przasnyskiego na lata 2004-2013,
3. Powiatowy Program Ochrony Środowiska,

W powyższych dokumentach na terenie miasta określono zadania z zakresu:

I. Transportu:

- a. modernizacja, przebudowa i remont istniejących dróg powiatowych oraz mostów,
- b. stałe poprawianie jakości nawierzchni dróg,

II. Infrastruktury technicznej:

- a. renowacja zbiornika retencyjnego na rzece Węgierce w Przasnyszu,

III. Kultury i turystyki:

Budowa dróg rowerowych i włączenie Przasnysza w tworzony zintegrowany system tras rowerowo – dydaktycznych

8.3 WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z POLITYKI ORGANÓW UZGADNIAJĄCYCH I OPINIUJĄCYCH STUDIUM

Na podstawie art. 11 pkt. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Burmistrz Miasta Przasnysz poinformował o przystąpieniu do sporządzania Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Przasnysz, instytucje i organy uzgadniające i opiniujące studium. W odpowiedzi otrzymano 3 wnioski. Dotyczyły one między innymi uwzględnienia ustaleń zawartych w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa Mazowieckiego dotyczących:

- a) Rozbudowa i przebudowa dróg wojewódzkich 544 i 617 oraz ich włączenie w układ drogowy „Wielkiej Obwodnicy Mazowsza”,
- b) budowa linii elektroenergetycznych o napięciu 110 kV relacji Przasnysz – Chorzele
- c) rozbudowy i przebudowy drogi krajowej nr 57,

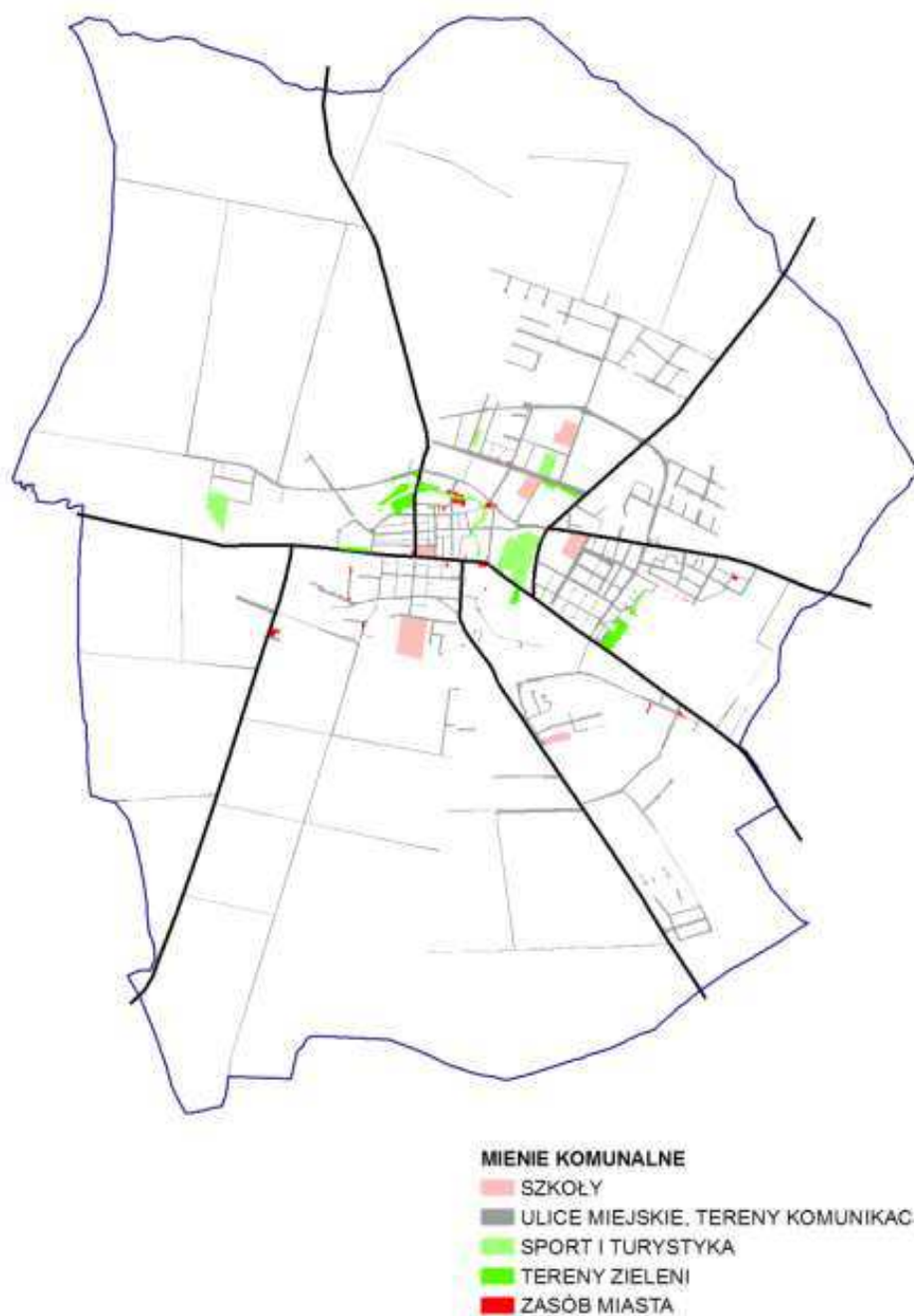
9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW

Zdecydowana większość gruntów w mieście znajduje się w posiadaniu osób fizycznych, w formie własności lub użytkowania wieczystego. Grunty komunalne stanowią niewielki odsetek całości gruntów, miasto jest właścicielem niespełna 206,29 ha, co stanowi 8,2 % ogólnej powierzchni. Zasób miasta obejmuje jedynie 3,7596 ha. Własność komunalną stanowią grunty min.

pod szkołami, drogami, terenami infrastruktury technicznej (SUW, oczyszczalnia ścieków, ciepłownia miejska), parkami, obiektami kultury i administracji.

Gmina poza nielicznymi działkami nie dysponuje dużymi niezabudowanymi nieruchomościami, które mogłyby stanowić jej ofertę inwestycyjną.

Miasto jest właścicielem ponad 64,7 km dróg.

Rysunek 31. Lokalizacja terenów komunalnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Przasnysz

10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

10.1 OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE ZABYTKÓW

10.1.1 OBIEKTY WPISANE DO WOJEWÓDZKIEGO REJESTRU ZABYTKÓW

Obiekty wpisane do rejestru zabytków

Źródło: Dane MWKZ Ostrołęka.

Lp.	Obiekt/zespół	Adres	Rejestr
1	Układ urbanistyczny z otoczeniem		A-771, 13.12.2007
2	Liceum Ogólnokształcące	ul. Św. Stanisława Kostki 5, 06-300 Przasnysz	dec. 1342/10 z 10.12.2010r.
3	Ratusz	Rynek 1, 06-300 Przasnysz	A-428, 07.05.1962
4	Zespół sakralny:		A-383, 08.12.1958
4a	a) kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia N.M.P. z najbliższym otoczeniem w promieniu 50m	ul. św. Wojciecha, 06-300 Przasnysz	A-383, 08.12.1958
4b	b) dzwonnica	ul. św. Wojciecha, 06-300 Przasnysz	A-383, 08.12.1958
4c	c) cmentarz przykościelny	ul. Św. Wojciecha, 06-300 Przasnysz	A-383, 08.12.1958
5	Zespół sakralny:	ul. 3 maja 34, 06-300 Przasnysz	A-380, 17.04.1958
5a	a) kościół św. Jakuba i św. Anny z otoczeniem w promieniu 50m	ul. 3 maja 34, 06-300 Przasnysz	A-380, 17.04.1958
5b	b) klasztor pobernardyński	ul. 3 maja 34, 06-300 Przasnysz	A-380, 17.04.1958
6	Zespół sakralny:	ul. Piłsudskiego 48, 06-300 Przasnysz	A-381, 16.04.1958
6a	a) kościół św. Klary i św. Jakuba z otoczeniem w promieniu 50 m	ul. Piłsudskiego 48, 06-300 Przasnysz	A-381, 16.04.1958
6b	b) klasztor pp. Felicjanek ob. Klarysek-kapucynek	ul. Piłsudskiego 48, 6-300 Przasnysz	A-381, 16.04.1958
7	Zespół koszarowy JW. 4420. W granicach dz. 668 - budynki w zakresie elewacji zewnętrznej i gabarytu:	ul. Makowska, 06-301 Przasnysz	A-614, 08.03.1995
7a	budynek nr 3	ul. Makowska, 6-301 Przasnysz	A-614, 08.03.1995
7b	budynek nr 5	ul. Makowska, 06-301 Przasnysz	A-614, 08.03.1995
7c	budynek nr 6	ul. Makowska, 06-301 Przasnysz	A-614, 08.03.1995
7d	budynek nr 7	ul. Makowska, 06-301 Przasnysz	A-614, 08.03.1995
7e	budynek nr 10	ul. Makowska, 06-301 Przasnysz	A-614, 08.03.1995
8	Najstarsza część cmentarza parafialnego	06-300 Przasnysz	A-530, 30.01.1986
9	Park	06-300 Przasnysz	A-512, 27.01.1984
10	Park dworski	ul. Ruda 1, 06-300 Przasnysz	A-525, 10.09.1984
11	Przestrzenny układ komunikacyjny	Stacja Kolei Dojazdowych PKP,	A-615, 28.07.1995

	mławskiej kolei dojazdowej (torowisko i zachowane budynki)	06-300 Przasnysz	
11a	Most kolejowy na rzece Węgiec	Most kolejowy na rzece Węgiec	A-615,18.09.1995
12	Budynek PKO S.A.	3 Maja	

10.1.2 OBIEKTY ZNAJDYJĄCE SIĘ W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW

W gminnej ewidencji zabytków miasta Przasnysz, oprócz obiektów wpisanych do rejestru zabytków, o których mowa w rozdziale 9.1.1. znajduje się obiekty, wymienione w poniższej tabeli.

Obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków Źródło: Gminna Ewidencja Zabytków oraz MWKZ Ostrołęka

Lp.	Obiekt/zespół	adres
1	Dom murowany	ul. Ciechanowska 11; Przasnysz,
2	Kamienica murowana	ul. Ciechanowska 12; Przasnysz
3	Kamienica murowana	ul. Dąbrowskiego 2; Przasnysz
4	Kamienica murowana	ul. Joselewicza 4; Przasnysz,
5	Dom murowany	ul. Kacza 19; Przasnysz,
6	Dom murowany	ul. Kilińskiego 8; Przasnysz,
7	Kamienica murowana	ul. Kilińskiego 11; Przasnysz,
8	Dom murowany	ul. Ostrołęcka 1; Przasnysz,
9	Kamienica	Rynek 3, 06-300 Przasnysz
10	Kamienica murowana	Rynek 4; Przasnysz,
11	Kamienica murowana	Rynek 5; Przasnysz,
12	Dom mieszkalny	Rynek 7, 06-300 Przasnysz
13	Kamienica murowana	Rynek 15; Przasnysz,
14	Kamienica murowana	Rynek 16; Przasnysz,
15	Dom mieszkalny	Rynek 20, 06-300 Przasnysz
16	Kamienica murowana	Rynek 21; Przasnysz,
17	Kamienica murowana	Rynek 23; Przasnysz,
18	Dom mieszkalny	ul. 3 Maja 4; Przasnysz,
19	Kamienica murowana	ul. 3 Maja 7; Przasnysz,
20	Kamienica murowana	ul. 3 Maja 8; Przasnysz,
21	Dom mieszkalny ob. Bank	ul. 3 Maja 13; Przasnysz,
22	Dom murowany / ob.. Dom kultury/	ul. 3 Maja 16; Przasnysz,
23	Kamienica murowana	ul. 3 Maja 21; Przasnysz,
24	Dom murowany	róg ul. Św. St. Kostki i ul. Świerczewo; Przasnysz,
25	Kamienica murowana	róg ul. św. St. Kostki i ul. Kilińskiego; Przasnysz,
26	Dom murowany, d. przytułek	ul. Świerczewo 9; Przasnysz.
27	Kamienica murowana	ul. Warszawska 1; Przasnysz,
28	Budynek internatu nr 1	ul. Makowska 06-301 Przasnysz
29	Budynek koszarowy nr 8	ul. Makowska 06-301 Przasnysz
30	Budynek internatu nr 9	ul. Makowska 06-301 Przasnysz
31	Budynek nr 11	ul. Makowska 06-301 Przasnysz
32	Budynek wartowni nr 12	ul. Makowska 06-301 Przasnysz
33	Budynek nr 13	ul. Makowska 06-301 Przasnysz
34	Pomnik - mauzoleum żołnierzy polskich	Przasnysz, cmentarz rzymskokatolicki
35	Kirkut, poł. XIXw.	ul. Leszno 45, 06-300 Przasnysz
36	Budynek koszarowy nr 17	Jednostka Wojskowa nr 5699
37	Budynek magazynowy nr 15	Jednostka Wojskowa nr 5699
38	Budynek internatu nr 2	Jednostka Wojskowa nr 5699
49	Budynek koszarowy nr 20	Jednostka Wojskowa nr 5699
40	Budynek koszarowy nr 19	Jednostka Wojskowa nr 5699

41	Budynek koszarowy nr 18	Jednostka Wojskowa nr 5699
42	Dom	ul. Ostrołęcka 26
43	Budynek mieszkalny	ul. Ostrołęcka 28
44	D. młyn usługowa- sklep z farbami	ul. Ostrołęcka 30
45	Budynek mieszkalny	ul. Piłsudskiego 90/90A
46	Budynek mieszkalny	ul. 3 Maja 20
47	Budynek mieszkalny	ul. 3 Maja 25/27 Kilińskiego 31
48	Kamienica mieszkalna	ul. Rynek 6
59	Budynek mieszkalno- handlowy	ul. Rynek 28
50	Budynek mieszkalny	ul. Sienkiewicza 3
51	Dwór	Ul. Ruda1Przasnysz

10.1.3 OCHRONA PLANISTYCZNA

Obszar miasta pokryty jest planami miejscowymi w niewielkim stopniu, stąd tak istotne dla ochrony wartości kulturowych narzędzie jakim są strefy konserwatorskie w praktyce nie jest wykorzystywane.

W obowiązującym studium przewidziano następujące strefy:

- A - ścisłej ochrony konserwatorskiej obejmująca XV-wieczne założenie miasta lokacyjnego z prostokątnym rynkiem, zawartego między licami Piłsudskiego, 3-go Maja, Szpitalną i rzeką Węgieńką,
- A1 strefa ochrony konserwatorskiej założenia parkowego w Rudzie,
- B - ochrony konserwatorskiej układów przestrzennych w tym:
  - B1 - układ staromiejski
  - B2 - teren cmentarza żydowskiego
  - B3 - teren cmentarza ewangelickiego/wojskowego
  - B4 - teren cmentarza rzymsko-katolickiego
  - B5 - teren parku miejskiego, wpisanego do rejestru zabytków,
- K - krajobrazu kulturowego. Obejmuje strefę B1 i tereny obustronnie przyległe wzdłuż ulic. Zawodzie, Świerczewo, Ostrołęckiej, Piłsudskiego i nowoprojektowanej zachodniej stronie Zespołu Klasztornego Bernardynek włącznie z terenem cmentarza rzymsko-katolickiego.
- E - ekspozycji. Obszar stanowiący zabezpieczenie właściwego eksponowania obiektu zabytkowego (Starego Miasta) - wskazana na Ryc. 28 strzałkami, oznaczającymi podlegające ochronie otwarcia widokowe.
- W - rozpoznane i potencjalne obszary eksploatacji archeologicznej,
  - W1 - strefa obserwacji archeologicznej obszaru Starego Miasta
  - W2 - strefa obserwacji archeologicznej terenu byłego cmentarza przykościelnego kościoła św. Michała Archanioła (boisko LO)
- W3 - strefa obserwacji archeologicznej cmentarza przy byłym kościele św. Krzyża (rejon ulic Świerczewo i Ogrodowej)

Rozmieszczenie stref prezentuje poniższy rysunek.

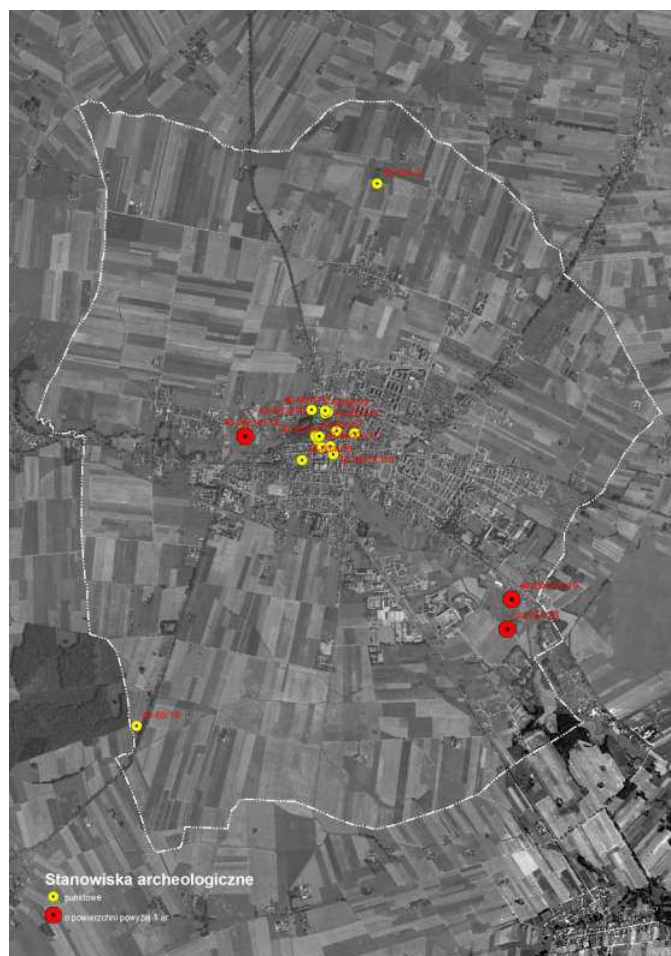
Rysunek 32. Wyznaczone w studium strefy ochrony konserwatorskiej
Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Przasnysz

10.1.4 OBSZARY W EWIDENCJI KONSERWATORSKIEJ – STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE

Według danych Gminnej Ewidencji Zabytków na terenie miasta znajduje się 19 udokumentowanych stanowisk archeologicznych.

Lp	Obszar AZP	Nr stan w miejsc	Nr stan na obsz	1	
1	1502	40-65	6	8	ślad osad. NOW
2	1498	40-65	2	4	ślad osad. PŚ
3	1499	40-65	3	5	ślad osad. nieokreślona
4	1500	40-65	4	6	miasto, zabudowa mieszkalna-NOW
5	1503	40-65	7	9	cmentarzysko, nieokreślona
6	1504	40-65	8	10	skarb, XVII w.
7	1505	40-65	9	11	miasto, NOW
8	1506	40-65	10	12	miasto, śred.-now.
9	1513	40-65	17	19	osada, kult. przeworska, OWR
10	1508	40-65	12	14	ślad osad. II w. n.e.
11	1208	39-65	1	4	ślad osad. nieokreślone
12	1509	40-65	13	15	osada W.Ś. i miasto Ś., XIII-XVIIw.
13	1501	40-65	5	7	pracownia aptekarska, XVII w.
14	1510	40-65	14	16	miasto nowożytn. XV-XVIII w.
15	1497	40-65	1	3	cmentarzysko, kult. łużycka
16	1511	40-65	15	17	miasto średn./nowożyt., XV-
17	1512	40-65	16	18	osada, średniow.-nowożytn.
18	1507	40-65	11	13	miasto, średniowiecze
19	1514	40-65	1	20	osada, kult. przeworska, OWR

Ich lokalizację wskazano na poniższej mapie.

Rysunek 33. Lokalizacja stanowisk archeologicznych

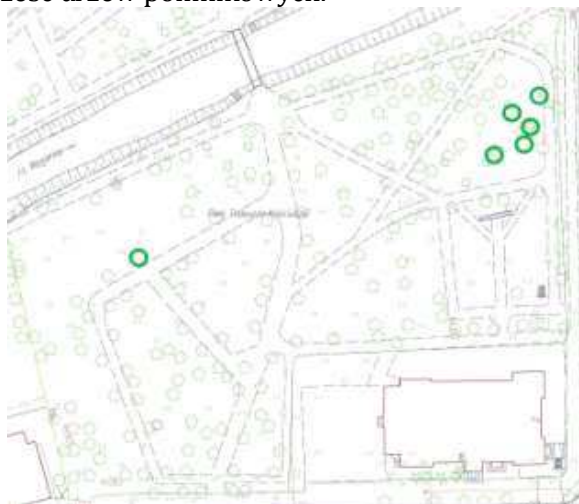
Rysunek 34. Historyczny układ urbanistyczny miasta Przasnysza. Rozmieszczenie obiektów wartościowych kulturowo

10.2 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE PRZYRODY

10.2.1 POMNIKI PRZYRODY

Pomniki przyrody są obiektami o wysokiej wartości przyrodniczej. Na terenie Przasnysza ochroną objętych zostało sześć drzew pomnikowych.

Rysunek 35. Lokalizacja Pomników przyrody w parku im. T. Kościuszki
Źródło: UM Przasnysz

Grupa drzew „Dąb szypułkowy” zlokalizowane są w parku im. T. Kościuszki. Drzewa pomnikowe o wysokości 16 -21 m i obwodach 210-304 cm wpisane są do rejestru wojewódzkiego pod numerem 25. Podstawą prawną jest rozporządzenie nr 11 Wojewody Mazowieckiego z dnia 26.02.2008 r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu przasnyskiego.

10.2.2 ROŚLINNOŚĆ

Na terenie miasta w 2010 r. przeprowadzono inwentaryzację szaty roślinnej.

Stwierdzono występowanie 3 gatunków chronionych, wszystkie poza obszarami intensywnie zabudowanymi:

- Grażel żółty – rzeka Węgiełka odcinek powyżej i poniżej ścisłego centrum (dość licznie) oraz bardzo licznie w stawie w parku.
- Kalina koralowa – między ul. Piłsudskiego i rzeką Węgiełką przy granicy ze wsią Klewki (kilka okazów).
- Kruszyna pospolita – lokalizacja jak powyżej (kilka okazów)

10.2.3 ŚWIAT ZWIERZĘCY

Wynikiem przeprowadzonej w 2010 r. inwentaryzacji faunistycznej jest stwierdzenie występowania na terenie miasta 5 gatunków owadów chronionych, 4 gatunków płazów, co najmniej 2 gatunków ssaków oraz 56 gatunków ptaków. Największe bogactwo fauny występuje w parku miejskim oraz w dolinie Węgiełki.

10.3 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa najlepsze gleby w miastach nie są już chronione przed urbanizacją poprzez konieczność uzyskiwania zgody Ministra Rolnictwa na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze.

10.4 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O LASACH

Powierzchnia lasów w mieście wynosi zaledwie 5,78 ha. Lasy te nie mają statusu lasów ochronnych.

10.5 OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE WÓD

Ujęcia wody zaopatrujące miasto położone są poza terenem Przasnysza, we wsi Mirów, Gm. Przasnysz. Wskazana dla studni strefa ochrony pośredniej położona jest całkowicie poza terenem miasta.

11. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Na terenie miasta Przasnysz nie występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych.

12. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH

Teren miasta i jego najbliższe okolice znajdują się poza Głównymi Zbiornikami Wód Podziemnych.

Brak jest udokumentowanych złóż kopalin.

13. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Na terenie miasta Przasnysz nie występują tereny górnicze wyznaczone na podstawie przepisów odrębnych.

14. UWARUNKOWANIA ROZWOJU KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

14.1 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ISTNIEJĄCEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO

14.1.1 UKŁAD DROGOWY

Układ drogowy Przasnysza składa się ze 88,797 km dróg publicznych, w tym 64,745 km to drogi miejskie (72,91%).

Pod względem funkcjonalnym w układzie drogowym można wydzielić drogi obsługujące połączenia ponadlokalne, które zapewniają drogi krajowa, wojewódzkie i powiatowe oraz drogi o znaczeniu lokalnym, służące miejscowym potrzebom komunikacyjnym, do których zaliczają się ulica miejskie oraz drogi wewnętrzne.

Z uwagi na położenie Przasnysza względem głównych ośrodków administracyjnych, handlowo-usługowych oraz koncentracji miejsc pracy, najistotniejsze dla powiązań zewnętrznych są połączenia z Warszawą, w dalszej kolejności z Ostrołęką, Ciechanowem, i Olsztynem. Z kolei jako siedziba powiatu i ważny lokalny ośrodek handlowy i usługowy, jego dostępność jest ważna dla sąsiednich gmin i powiatów.

Najważniejsze dla zewnętrznych powiązań gminy są drogi krajowe i wojewódzkie:

- a) droga krajowa nr 57 o przebiegu Pułusk (droga krajowa nr 61 Warszawa – Augustów) – Przasnysz – Szczytno – Bartoszyce (droga krajowa nr 51 Olsztynek – Bezledy), droga nr 57 przechodzi przez miasto na kierunku południowy wschód - północ, w systemie dróg krajowych droga ta zapewnia m.in. powiązania aglomeracji warszawskiej z Mazurami, w mieście Przasnysz droga obsługuje bezpośrednie powiązania z między innymi z Makowem Mazowieckim oraz wyprowadza ruch w kierunku Warszawy i województwa warmińsko – mazurskiego,
- b) droga wojewódzka nr 544 o przebiegu Brodnica – granica województwa - Mława – Przasnysz – Ostrołęka, przechodząca przez miasto na kierunku wschód – zachód, jej przebieg częściowo pokrywa się z trasą drogi krajowej nr 57. W układzie dróg wojewódzkich droga ta wiąże północną część województwa mazowieckiego z województwami warmińsko-mazurskim i kujawsko-pomorskim, ponadto zapewnia powiązania wewnętrzne w tej części Mazowsza oraz z drogami krajowymi nr 7 (Warszawa – Gdańsk) i 61 (Warszawa – Augustów); w mieście Przasnysz droga ta wyprowadza ruch w kierunku Mławy i Ostrołęki,
- c) droga wojewódzka nr 617 o przebiegu Przasnysz – Ciechanów, służąca wewnętrznym powiązaniom w północnej części województwa, zapewniająca dojazd do Przasnysza i Ciechanowa, skąd dalej za pomocą drogi krajowej nr 50 do Płońska i Warszawy.

W dalszej kolejności ważnymi drogami dla powiązań zewnętrznych miasta są drogi powiatowe:

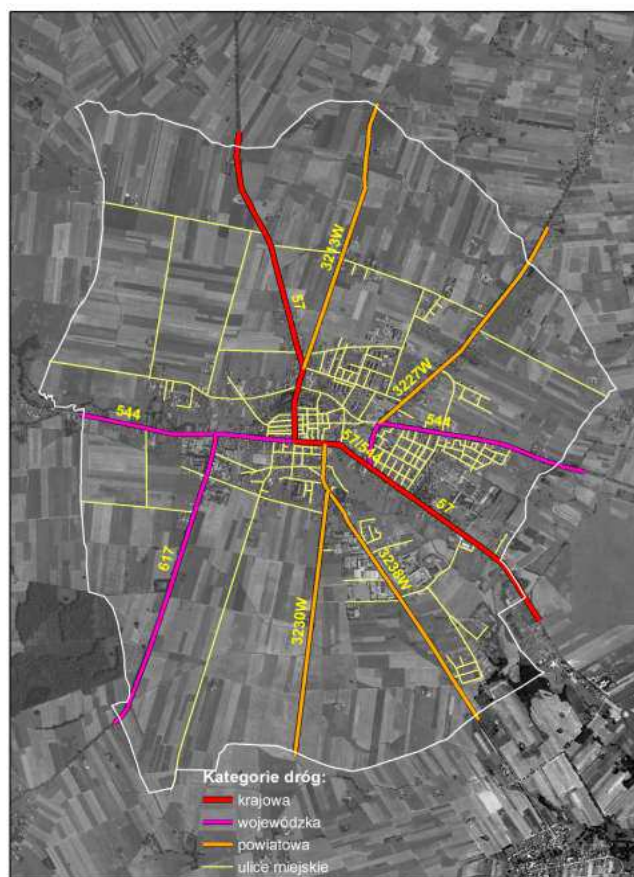
- a) nr 3227W Przasnysz – Baranowo, zapewniająca powiązania z sąsiednimi gminami i północną częścią powiatu ostrołęckiego,
- b) nr 3238W o przebiegu Przasnysz – Leszno- Gostkowo – Karniewo – Przemiarowo, zapewniająca powiązania z gminą Krasne, powiatami makowskim i pułtuskim i dalej z drogami krajowymi nr 57 i 61, prowadzącymi w kierunku Warszawy.
- c) Nr 3213W – ulica Królewiecka

Wyżej wymienione drogi krajowa nr 57, wojewódzkie i powiatowe, z racji swojej dostępności zapewniają również ważne połączenia wewnątrz miasta, w tym z obsługą zagospodarowania, znajdującego się przy tych drogach.

Ulice miejskie służą powiązaniom wewnętrznym, niektórym zewnętrznym, a przede wszystkim bezpośrednio obsłudze zagospodarowania i wyprowadzeniu ruchu na drogi wyższych kategorii.

Część zagospodarowania miasta obsługiwana jest przez drogi niezaliczone do żadnej kategorii dróg publicznych. Są to drogi wewnętrzne na terenach osiedli mieszkaniowych i terenach rolnych.

Przebiegi istniejących dróg: krajowych, wojewódzkich, powiatowych i ważniejszych gminnych przedstawiono na poniższym schemacie.

Rysunek 36. Układ drogowy, kategorie dróg.

Sieć dróg/ulic publicznych i wewnętrznych dobrze udostępnia zagospodarowanie miasta, przy czym część zabudowy, dostępna jest jedynie przy pomocy dróg utwardzonych nieulepszonych (tłuczniowych, żwirowych) i nieutwardzonych (gruntowych).

Drogi o nawierzchni twardej (asfalt, kostka) stanowią 72,91% długości wszystkich dróg publicznych.

Drogi o nawierzchni twardej zapewniają najważniejsze połączenia zewnętrzne i wewnętrzne w mieście oraz obsługują rejony o największej koncentracji zabudowy. Drogi nieutwardzone znajdują się głównie na terenach zabudowy jednorodzinnej i ekstensywnie zagospodarowanych o rozproszonej zabudowie oraz obszary rolne.

Droga krajowa posiada nawierzchnię o szerokości 6,0 – 7,0 m, wojewódzkie o szerokości 5,5–7,0 m, drogi powiatowe 4,5 – 6,0 m, ulice miejskie 4,0-6,0 m.

Charakterystykę wyposażenia układu drogowego w nawierzchnie przedstawiono w tabeli „Długość i nawierzchnie poszczególnych kategorii dróg publicznych”.

W stanie istniejącym droga krajowa nr 57 zaliczona jest do klasy drogi głównej (G). Droga obsługuje ruch międzyregionalny, regionalny i lokalny. Droga posiada jezdnię w dobrym stanie. Szerokość istniejącego pasa drogowego, szczególnie w centrum miasta (w większości poniżej 20 m) nie odpowiada wymogom dla drogi tej klasy. Mankamentami są:

- a) duży zakres obsługi zagospodarowania na odcinkach przejścia przez tereny zwartej zabudowy (w centralnej i południowej części miasta),
- b) pojedyncze odległości pomiędzy skrzyżowaniami są mniejsze niż wymagane dla dróg tej klasy

Droga wojewódzka nr 617 jest drogą klasy głównej (G). Droga obsługuje przede wszystkim ruch regionalny i lokalny, w mniejszym zakresie także międzyregionalny. Szerokość istniejącego pasa drogowego (w większości poniżej 20 m) nie odpowiada wymaganiom dla drogi tej klasy.

Droga obsługuje zagospodarowanie przylegające do niej.

Droga wojewódzka nr 544 jest drogą główną (G). Droga obsługuje przede wszystkim ruch regionalny i lokalny.

Droga posiada jezdnię w dobrym stanie, lecz o niedostatecznej szerokości – poniżej 6,0m. Szerokość istniejącego pasa drogowego (w większości mniej niż 20 m) nie odpowiada wymaganiom dla drogi tej klasy.

Droga obsługuje zagospodarowanie przylegające do niej. Droga nie jest wyposażona w chodniki poza obszarem zwartej zabudowy.

Drogi powiatowe są drogami klasy zbiorczej. Drogi te łączą funkcję obsługi ruchu ponadlokalnego z obsługą zagospodarowania.

Ulice miejskie są drogami klasy zbiorczej, lokalnej i dojazdowej. Podstawowym problemem jest niedostateczne wyposażenie tych dróg w nawierzchnie twarde oraz często zbyt małe szerokości jezdni i pasów drogowych, które utrudnia ich wyposażenie jednocześnie w jezdnie i chodniki.

14.1.2 KOMUNIKACJA KOLEJOWA

Przez teren miasta, po północnej stronie ulicy Kolejowej oraz wschodniej stronie ulicy Leszno, przebiega torowisko wąskotorowej Mławskiej Kolei Dojazdowej o przebiegu Mława – Przasnysz – Maków Mazowiecki.

Układ przestrzenny, trasa techniczna i infrastruktura linii kolejowej zostały wpisane do rejestru zabytków pod nr A-273 i A-615.

W związku z powyższym niedopuszczalna jest fizyczna likwidacja torowiska czy bocznic stacji kolejowej.

14.1.3 KOMUNIKACJA AUTOBUSOWA

Przasnysz nie posiada publicznej miejskiej komunikacji autobusowej.

Linie autobusowe dalekobieżne zapewniają powiązania z Warszawą i trzema stolicami regionów (Gdańsk, Poznań, Olsztyn), a także m.in. z Ostrołką, Ciechanowem, sąsiednimi gminami oraz wewnętrzną w mieście. Linie przebiegają drogami krajowymi, wojewódzkimi, powiatowymi oraz ważniejszymi gminnymi.

Głównym węzłem komunikacyjnym jest dworzec autobusowy znajdujący się przy zbiegu ul. Leszno i Piłsudskiego.

14.1.4 TRANSPORT ŁADUNKÓW

Największe źródła i cele ruchu towarowego zlokalizowane są w południowej części miasta, z dobrym dostępem do sieci dróg krajowych i wojewódzkich.

Ponadto na terenie miasta występują rozproszone obiekty produkcyjne, magazyny i hurtownie, gospodarstwa rolne, nie stwarzające istotnych problemów transportowych, poza targowiskiem, do którego dojazd odbywa się przez centrum miasta.

Tranzytowy ruch ciężarowy koncentruje się na drodze krajowej i drogach wojewódzkich.

14.1.5 RUCH PIESZY I ROWEROWY

Wzdłuż drogi krajowej, dróg wojewódzkich, powiatowych ulic miejskich, na odcinkach zabudowy wydzielono chodniki dla pieszych. Łączna długość chodników i ciągów pieszo-rowerowych w mieście wynosi ok. 49 km, co stanowi około 55-cio procentowe wyposażenie wszystkich dróg. Ruch rowerowy odbywa się:

- Na wydzielonych i oznakowanych ścieżkach rowerowych (np. na ul. Żwirki i Wigury lub al. Jana Pawła II.
- Na pozostałych drogach ruch rowerowy na ogólnodostępnych jezdniach.

Największe zagrożenie bezpieczeństwa rowerzystów występuje na drogach o największym natężeniu ruchu tzn. krajowej nr 57 i drogach wojewódzkich 617 i zachodnim odcinku drogi 544 do skrzyżowania z drogą krajową.

14.1.6 PARKOWANIE POJAZDÓW

Na terenie miasta problemy z parkowaniem pojazdów dotyczą obszaru centrum – w miejscach koncentracji handlu, usług i administracji. Problemy te dotyczą także terenów pozostałej zabudowy, szczególnie wzdłuż ważniejszych ulic, gdzie parkowanie, związane z dojazdami do handlu i usług, odbywa się na jezdniach, chodnikach lub nieutwardzonych poboczach, stwarzając tym samym utrudnienia w ruchu i zagrożenie jego bezpieczeństwa.

14.2 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ISTNIEJĄCEJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

14.2.1 GOSPODARKA WODNA

System zaopatrzenia w wodę Przasnysza oparty jest na jednym ujęciu wody zlokalizowanym w Mirowie na terenie gminy Przasnysz, z którego woda przesyłana jest do stacji uzdatniania przy ul. Zawodzie w zachodniej części miasta.

Dla ujęcia wydano pozwolenie na pobór wód podziemnych w ilości $Q_{hmax} = 300 \text{ m}^3/\text{h}$, $Q_{dmax} = 5300 \text{ m}^3/\text{d}$.

Ujęcie posiada ustalone w kategorii B zasoby wód podziemnych w wysokości $400 \text{ m}^3/\text{h}$, przy depresji $S=19 \text{ m}$, zatwierdzonych decyzją Prezesa Centralnego Urzędu Geologii w Warszawie znak: KDH/013/3665/W/73 z dnia 19 lipca 1973 r.

Woda ujmowana jest poprzez pięć studni z głębokości 83-92,5 m.

Ustanowiono strefę ochrony bezpośredniej dla ujęcia o promieniu $r= 10 \text{ m}$. Strefa ta w pełni zamyka się w granicach gminnej działki, na której jest posadowiona.

Ustanowiono strefę zewnętrzną ochrony pośredniej dla ujęcia o wymiarach:

- zasięg strefy od środka zespołu studni w górę strumienia – 600 m.
- zasięg strefy od środka zespołu studni w dół strumienia – 400 m.
- $\frac{1}{2}$ szerokości strefy na wysokości środka zespołu studni – 450 m.
- Jest ona całkowicie położona poza obszarem miasta.

Ujęcie to zaopatruje w wodę do celów socjalno-bytowych, gospodarczych, przemysłowych i przeciwpożarowych miasto Przasnysz. Administratorem ujęcia, stacji uzdatniania wody oraz sieci wodociągowej jest Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o.

Prawidłową jakość ujmowanej wody tłoczony do wodociągów ma zapewnić stacja uzdatniania wody (SUW). Wydajność stacji wynosi $Q_{maxd} = 5706 \text{ m}^3/\text{d}$ zdolność produkcyjną ujęcia

wykorzystuje się zaledwie w 33%. Rozbiór wody jest nierównomierny, zdecydowanie większe zapotrzebowanie występuje w okresach letnich, suchych. Poza tym okresem SUW w pełni pokrywa zapotrzebowanie miasta na wodę, które z roku na rok maleje.

Woda jest rozprowadzana poprzez magistrale wodociągowe o średnicach od 160 do 450 mm. Pierścieniowy układ głównych magistral wodociągowych obejmujący swym zasięgiem miasto zapewnia niezawodność dostawy wody do odbiorców. Długość czynnej sieci wodociągowej zwiększa się, jej przyrost ilustruje poniższe zestawienie.

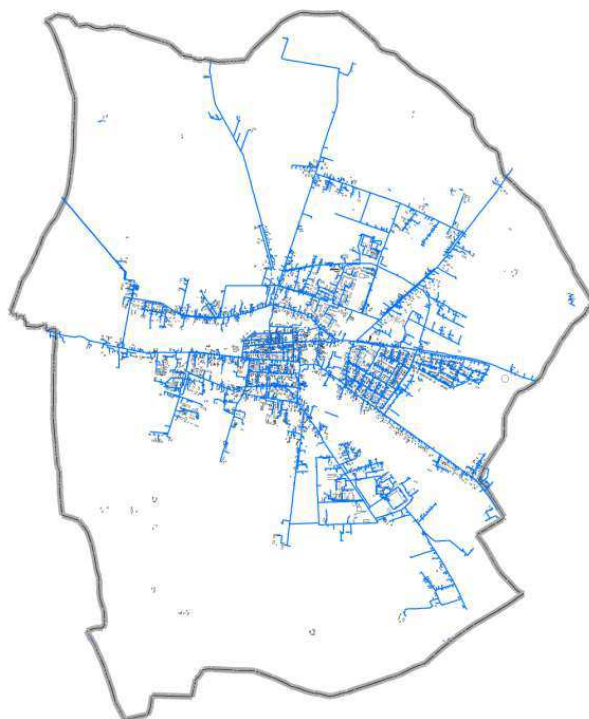
W 2014r. średnio dobowe zapotrzebowanie wynosiło 2931 m³/d, co stanowiło 51,4% dobowej wydajności urządzeń uzdatniających. Zapotrzebowanie na wodę uzdatnioną wyniosło 2461 m³/dobę, co stanowi 43 % zdolności produkcyjnej stacji uzdatniania wody.

Zakończono prace z ustanowieniem stref ochronnych dla ujęcia wód podziemnych Mirów, które z mocy prawa utraciły ważność z dniem 31.12.2012r.

Na podstawie „Ekspertyzy hydrogeologicznej dotyczącej potrzeby ustanowienia stref ochronnych ...” ustalono, iż wymagane jest wyłącznie ustanowienie strefy bezpośredniej o promieniu 10 m wokół każdej studni ujęcia wód, co orzeczono w Decyzji Starosty Przasnyskiego z dnia 24.10.2014 r. Nr ROŚ.6341.65.3.2014 r.

Na terenie Miasta Przasnysz łączna długość sieci wodociągowej wynosi 73,7 km, w tym 66,7 km sieci rozdzielczej i 7 km sieci przesyłowej z ujęcia do stacji uzdatniania wody.

Około 95% ludności miasta korzysta z wodociągu, pozostali zaopatrują się w wodę ze studni indywidualnych. Rozmieszczenie sieci wodociągowej przedstawiono na schemacie Miejska sieć wodociągowa.

Rysunek 37. Miejska sieć wodociągowa

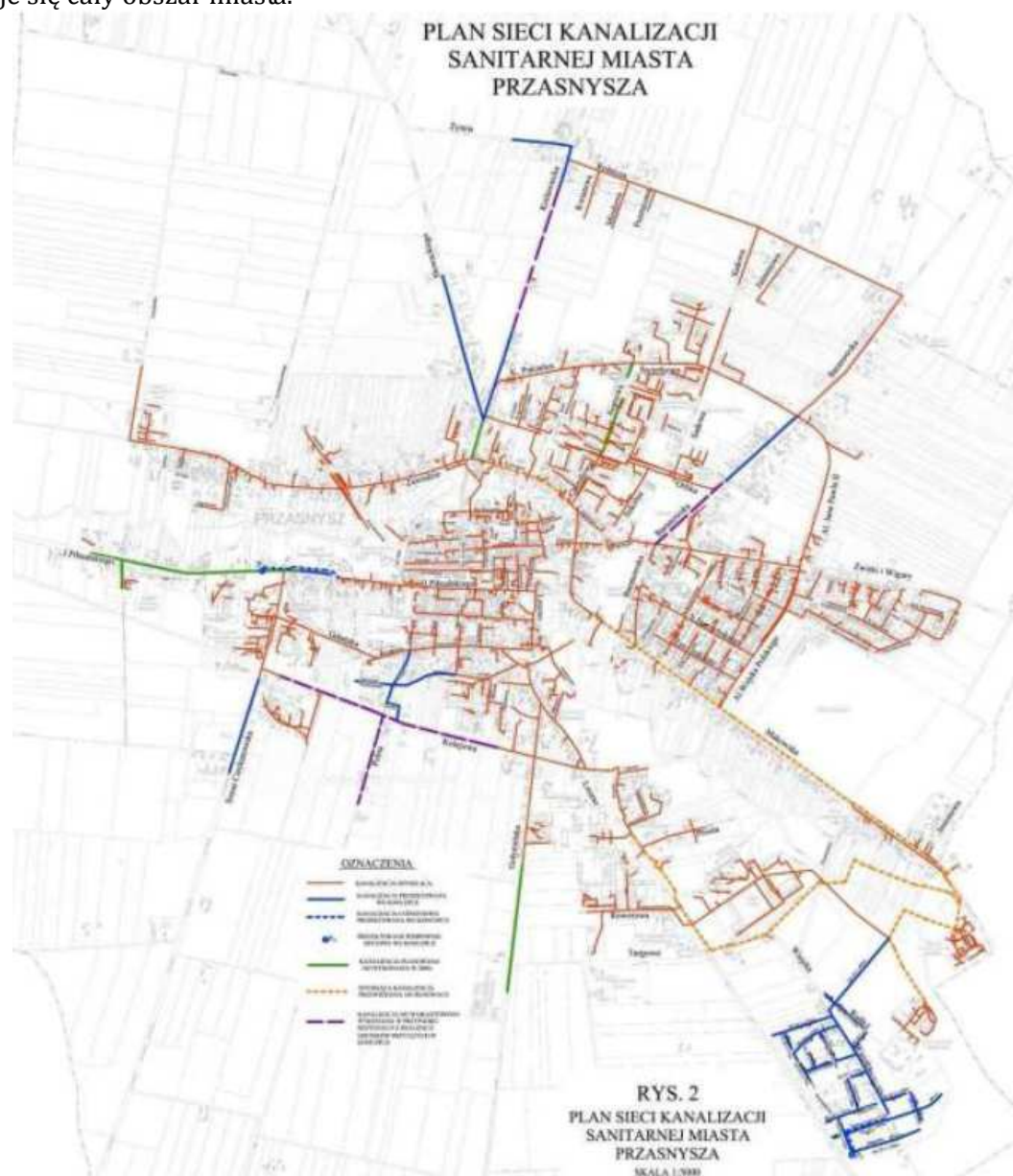
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PODGIK 2010.

14.2.2 GOSPODARKA ŚCIEKOWA

W mieście Przasnysz istnieje kanalizacja: sanitarna i deszczowa.

Całkowita długość czynnej sieci kanalizacji sanitarnej w mieście wynosi 61,7 km (stan na dzień 31.12.2014 r), korzysta z niej ok. 90% mieszkańców miasta. Kanalizację sanitarną w mieście posiadają wszystkie osiedla o skupionej zabudowie. W większości jest to sieć grawitacyjna, nowsze odcinki sieci zbudowane są w systemie grawitacyjno – pompowym.

Kanały sanitarne doprowadzają ścieki do oczyszczalni zlokalizowanej w południowo-wschodniej części miasta przy ul. Makowskiej. Dla oczyszczalni ścieków komunalnych w Przasnyszu wyznaczono aglomerację (Rozporządzenia Nr 86 Wojewody Mazowieckiego z dnia 6 listopada 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wyznaczenia aglomeracji Przasnysz), w zasięgu której znajduje się cały obszar miasta.

Rysunek 38. Sieć kanalizacji sanitarnej w Przasnyszu
Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji Przasnysza na lata 2009-2013

Oczyszczalnia miejska typu mechaniczno-biologicznego, z technologią usuwania osadów biogenych ma przepustowość $Q_{sr}/d = 4000 \text{ m}^3/d$, $Q_{max}/d = 6500 \text{ m}^3/d$ i $Q_{max}/h = 700 \text{ m}^3/d$. Wartości te zostały zatwierdzone na mocy decyzji ROŚ.6223-15/1/2001 w sprawie wydania pozwolenia wodnoprawnego na szczególne korzystanie z wód, ważną do 31 grudnia 2011 r.

Przy oczyszczalni znajduje się punkt zlewny, do którego dowożone są ścieki z terenów nie objętych siecią kanalizacyjną.

Strefa izolacyjna oczyszczalni mieści się w granicach działki zajmowanej przez nią.

Odbiornikiem wód z oczyszczalni ścieków jest rzeka Węgierka, dopływ rzeki Orzyc.

Oczyszczalnia ścieków została zmodernizowana. W 2011 r. modernizację zakończono, co wpłynęło znacząco na mniejszą produkcję ścieków.

Miejska kanalizacja deszczowa odbiera ścieki opadowe z ulic, chodników, placów parkingów i terenów przemysłowych. Wprowadzane są także ścieki opadowe z dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych. Głównym odbiornikiem wód opadowych jest rzeka Węgierka, do której odprowadzane są ścieki z kanalizacji deszczowej zakończonej 32 wylotami usytuowanymi w skarpie rzeki lub w rowach odwadniających, odprowadzających wody do rzeki. Tylko z jednego osiedla (Nr 1) położonego na północy miasta ścieki odprowadzone są do rowu melioracyjnego R10.

Sieć kanalizacji deszczowej wybudowana w latach 2008-2015 wyposażona jest w urządzenia podczyszczające (separatory substancji ropopochodnych) instalowane przed wylotami.

Miasto posiada aktualne pozwolenia wodnoprawne na odprowadzanie wód opadowych do rzeki Węgierki i do rowu melioracyjnego R10.

W związku z występowaniem obszarów problemowych ocena sieci kanalizacji deszczowej została ujęta w łącznej ocenie przestrzenno-funkcjonalnej Miasta.

14.2.3 ELEKTROENERGETYKA

W energię elektryczną Przasnysz zaopatrywany jest z Krajowego Systemu Elektroenergetycznego i ma zapewnione bezpieczeństwo energetyczne. Przez miasto przebiega linia napowietrzna wysokiego napięcia (WN-110 kV), sieć średniego napięcia (SN-15 kV) oraz sieć niskiego napięcia. Średnioroczne wykorzystanie mocy utrzymuje się na poziomie 14 MW, natomiast rezerwa kształtuje się na poziomie ok. 36 MW i znacznie przekracza aktualne potrzeby miasta. Na terenie miasta eksploatacją urządzeń elektroenergetycznych zajmuje się PGE Dystrybucja S.A. Oddział Warszawa Rejon Energetyczny Ostrołęka. Sieć jest w dobrym stanie technicznym. Jest rozbudowywana w celu przyłączeń nowych odbiorców. W miarę posiadanych środków Zakład Energetyczny prowadzi sukcesywną modernizację sieci.

14.2.4 ZAOPATRZENIE W GAZ

Miasto Przasnysz nie posiada rozdzielczej sieci gazowej.

Planowane jest poprowadzenie gazociągu wysokiego ciśnienia Maków – Krasne – Przasnysz DN 200 wraz z budową stacji redukcyjno – pomiarowej we wsi Sierakowo Gm. Przasnysz. Po zrealizowaniu tej inwestycji zakłada się, że wszystkie tereny mieszkaniowe o zwartej zabudowie oraz tereny produkcyjne i usługowe będą miały dostęp do rozdzielczej sieci gazowej średniego ciśnienia.

14.2.5 GOSPODARKA ODPADAMI

W zakresie gospodarki odpadami do dnia 30 czerwca 2013 roku mieszkańcy Przasnysza zawierali indywidualne umowy na odbiór odpadów z nieruchomości z firmami posiadającymi wpis

do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, albo przedsiębiorcami posiadającymi ważne zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych.

Znowelizowana ustawa z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tj. Dz.U. z 2012 roku poz. 391 ze zm.) w sposób zasadniczy przebudowała system prawny dotyczący gospodarowania odpadami komunalnymi.

Z dniem 1 lipca 2013 roku miasto Przasnysz przejęło pełne władztwo nad systemem zarządzania gospodarką odpadami komunalnymi.

Gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie miasta Przasnysza odbywa się na podstawie rozwiązań organizacyjnych i technicznych określonych w w/w ustawie oraz w Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie miasta oraz innych aktach prawa miejscowego.

Miasto Przasnysz, biorąc pod uwagę, iż nie posiada na swoim terenie składowisk odpadów oraz instalacji do ich zagospodarowania przeprowadziło przetargi na odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych. Wykonawcą usługi jest Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Przasnyszu. Umowa z Wykonawcą podpisana została na okres do końca listopada 2016 roku i obejmuje:

- cykliczny odbiór zebranych w pojemnikach odpadów komunalnych zmieszanych,
- cykliczny odbiór odpadów zebranych selektywnie w pojemnikach lub workach,
- opróżnianie koszy ulicznych, bieżąca wymiana wkładów foliowych w koszach oraz mycie i dezynfekcja koszy min. 2 razy w roku,
- obsługę wyznaczonych przez zamawiającego punktów do przyjmowania przeterminowanych i zbędnych leków pochodzących z gospodarstw domowych oraz odbiór, transport i przekazanie leków do utylizacji,
- utworzenie i prowadzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK),
- transport odpadów zmieszanych do regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych lub instalacji zastępczych, określonych dla regionu w „Planie Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012-2017 z uwzględnieniem lat 2018-2023”,
- transport odpadów zebranych selektywnie do instalacji odzysku i unieszkodliwiania, celem ich zagospodarowania,
- utworzenie i prowadzenie Biura Obsługi Klienta,
- odbiór odpadów bezpośrednio z nieruchomości na zgłoszenie i za dodatkową opłatą,
- usługę mycia i dezynfekcji pojemników /kontenerów na zgłoszenie właściciela /zarządcy nieruchomości i za dodatkową opłatą,
- wyposażenia nieruchomości w pojemniki do gromadzenia odpadów komunalnych na zgłoszenie i za dodatkową opłatą.

Do obowiązków właścicieli nieruchomości należy m.in. wyposażenie ich nieruchomości w pojemniki służące do zbierania odpadów komunalnych oraz ich utrzymanie w odpowiednim stanie sanitarnym.

Odpady komunalne z terenu miasta odbierane są w postaci zmieszanej i selektywnej.

Co do zasady gromadzenie odpadów odbywa się w systemie pojemnikowym. W zabudowie jednorodzinnej dopuszczono możliwość gromadzenia odpadów zbieranych selektywnie w systemie workowym. Worki dostarczane są nieodpłatnie do nieruchomości przez firmę świadczącą usługę odbioru odpadów. W zabudowie wielorodzinnej oraz nieruchomościach niezamieszkałych zbiórka odpadów zbieranych selektywnie oraz odpadów zmieszanych odbywa się w systemie pojemnikowym.

Miasto Przasnysz, zgodnie z prowadzoną ewidencją, na dzień 31.12.2014 r. objęło nowym systemem gospodarowania odpadami ok. 100% wszystkich mieszkańców zamieszkujących obecnie w mieście.

14.2.6 ZAOPATRZENIE W CIEPŁO

Koncesjonowanym producentem energii cieplnej na terenie miasta Przasnysz jest Veolia Północ Sp. z o.o., Ciepłownia w Przasnyszu. Produkuje ona energię ciepłą na potrzeby centralnego ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej dla mieszkańców Przasnysza. Na obszarze miasta istnieje 27,7 tys. mb sieci cieplnej (kanałowej i preizolowanej). Ogółem jest eksploatowanych ponad 390 węzłów cieplnych indywidualnych i grupowych. Całkowita pojemność zładu wynosi około 510 m³.

W około 92% jest to sieć wykonana w nowej technologii preizolowanej – stan tej sieci określa się jako dobry. Pozostałe 8% stanowi sieć wykonana w tradycyjnej technologii kanałowej, której stan techniczny jest gorszy od stanu sieci preizolowanej. Średni wiek sieci preizolowanej wynosi około 12 lat, zaś sieci kanałowej około 29 lat. Sieć kanałowa jest sukcesywnie modernizowana i przebudowywana na sieć preizolowaną.

Głównym paliwem energetycznym jest węgiel. Źródłem ciepła jest ciepłownia, która jest zlokalizowana przy ul. Orlika 29 i jest wyposażona w 3 kotły WR-5 (opalane miazem węgłowym), które były zmodernizowane, a ich moc nominalna wynosi łącznie 24,7 MW. Dodatkowo zainstalowany jest kocioł olejowy KOG 6 opalany olejem opałowym.

14.2.7 TELEKOMUNIKACJA. DOSTĘP DO INTERNETU

Największym operatorem telefonii stacjonarnej w Przasnyszu jest Telekomunikacja Polska S.A., która jest właścicielem znakomitej części infrastruktury telekomunikacyjnej w mieście.

Najważniejsi na polskim rynku operatorzy sieci telefonii komórkowej obecni są w Przasnyszu. Jakość sygnału telefonicznego jest wystarczająca. Statystyki publiczne nie podają liczby abonentów telefonii stacjonarnej i komórkowej w Przasnyszu. Niemniej przyjąć należy, że wszyscy mieszkańcy miasta mają dostęp do usług telekomunikacyjnych.

Miasto wykazuje wyrównany poziom dostępu do Internetu pod względem usług operatorów komercyjnych. Usługi na terenie miasta świadczy wielu operatorów. Mieszkańcy miasta mogą korzystać z systemu bezpłatnego Internetu.

Na terenie miasta znajdują się cztery przekaźniki GSM. Ich lokalizację wskazuje rys. 23.

15. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Zadania postulowane do uwzględnienia w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Przasnysz, wynikające ze średnio i długookresowych ustaleń Planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego, to:

- a. Rozbudowa i przebudowa dróg wojewódzkich 544 i 617 oraz ich włączenie w układ drogowy „Wielkiej Obwodnicy Mazowsza”,
- b. Planowane obejście miasta w ciągu drogi krajowej nr 57,
- c. Nowy odcinek linii elektroenergetycznej 110 kV relacji Przasnysz – Chorzele – w realizacji

Zadania zaplanowane do realizacji na terenie miasta w Strategii Rozwoju Powiatu Przasnyskiego na lata 2008-2020:

- a. Budowa zbiornika przepływowego na rzece Węgiec - około 16 ha lustra wody,

Wnioski instytucji:

- a. Rozważenie możliwości przestrzennych poprowadzenia Pd obwodnicy miasta w ciągu drogi wojewódzkiej nr 544 Ciechanów – Przasnysz (Zarząd Dróg Wojewódzkich),

16. BILANS TERENÓW FUNKCJONALNYCH

Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, wymagany zgodnie z przepisami prawa, został rozszerzony. Zwymiarowano wszystkie funkcje terenu w mieście Przasnysz, także i te na których zabudowa nie będzie realizowana. Pozwała to na ustalenie kosztów jakich terenów odbywał się będzie rozwój przestrzenny miasta.

Utrzymano podział miasta na 6 osiedli. Ich granice przeniesione zostały z „Diagnozy służącej sporządzeniu Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Przasnysz na lata 2016-2020”. Bilansowanie obejmuje zatem szczegółowe wyliczenia powierzchni dla poszczególnych osiedli oraz łącznie dla obszaru całego miasta.

W pierwszej kolejności zbilansowano strukturę funkcjonalno-przestrzenną terenów miasta objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz zestawiono ją z terenami obecnie zainwestowanymi.

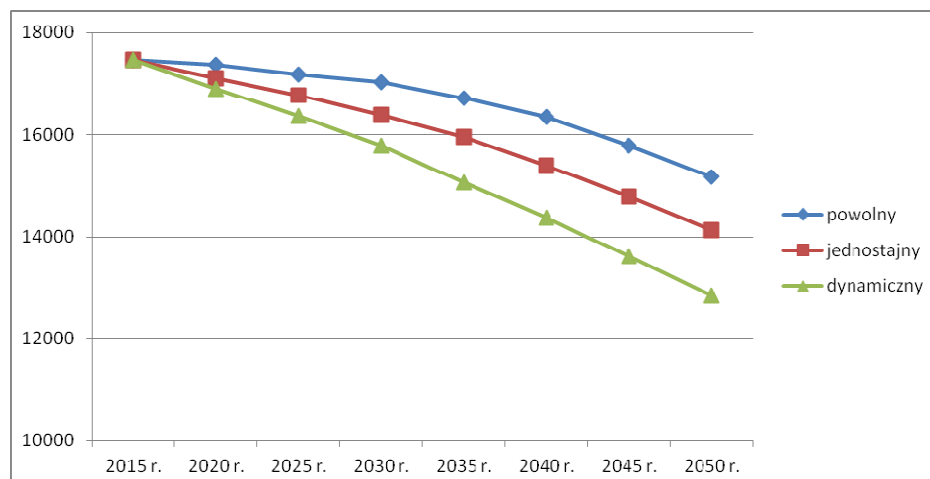
Następnie zbilansowano strukturę funkcjonalno-przestrzenną terenów miasta zgodnie z obowiązującą polityką przestrzenną.

Na potrzeby niniejszego opracowania przyjęto, że pod pojęciem „powierzchni użytkowej zabudowy” rozumieć należy powierzchnię terenu, odpowiadającą poszczególnym wydzieleniom funkcjonalno-przestrzennym w studium.

PROGNOZA DEMOGRAFICZNA

Szacuje się, że w roku 2050 liczba mieszkańców powiatu przasnyskiego zmniejszy się o około 10 tys. osób. Nie pozostanie to bez wpływu na zaludnienie Przasnysza. Prognozy demograficzne dla miasta, przewidują zmniejszenie się jego ludności. Jednak w zależności od przyjętych rozwiązań przestrzennych i sposobu zarządzania kurczeniem się miasta proces ten może cechować różną dynamiką. Przyjęto zatem trzy warianty kurczenia się miasta: powolny, jednostajny i dynamiczny. W wariantcie powolnym liczba ludności miasta w 2050 r. będzie wynosiła 35,2% ludności powiatu, w wariantcie jednostajnym będzie na obecnym poziomie t.j. 32,8%. W wariantcie dynamicznym proces kurczenia miasta będzie najsilniejszy, w rezultacie w 2050 r. Przasnysz będzie zamieszkiwało jedynie 29,8% ludności całego powiatu. Prognozę zmian liczby ludności prezentuje Ryc. 1.

Wskazać przy tym należy, że istnieją plany zwiększenia obsady jednostki wojskowej w mieście, które zaważyć mogą na poniższej prognozie.

Rys 39. Prognoza zmian liczby ludności do 2050 r.

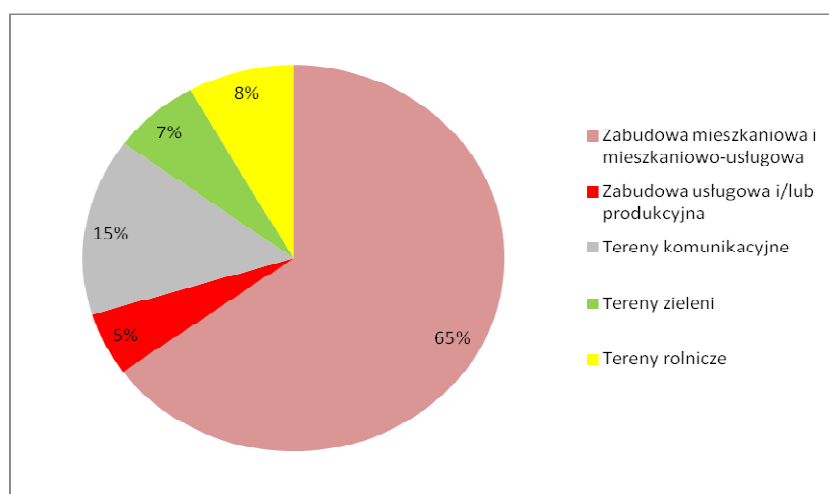
Bilans terenów funkcjonalnych celem określenia potrzeb i możliwości rozwoju miasta Przasnysza

W Przasnyszu obowiązuje 13 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które pokrywają łącznie 10,44 % powierzchni miasta. Plany te uchwalane były w latach 2006 – 2015. Na potrzeby przeprowadzenia bilansu terenów dokonano generalizacji ich ustaleń w zakresie funkcji terenów, wydzielono 5 rodzajów przeznaczenia terenu:

- zabudowa mieszkaniowa i mieszkaniowo-usługowa;
- zabudowa usługowa i/lub produkcyjna;
- tereny komunikacyjne;
- tereny zieleni;
- tereny rolnicze.

Działanie to było konieczne ze względu na różne zespoły autorskie i różną metodykę opracowania tych planów.

Dane zawarte w Tabeli wskazują, że plany te wykonywane były głównie z myślą o terenach wskazanych do zabudowy, 85% ich powierzchni może być przedmiotem wydania pozwolenia na budowę (Rys 40).

Rys. 40. Tereny funkcjonalne w planach miejscowych - zestawienie zbiorcze.

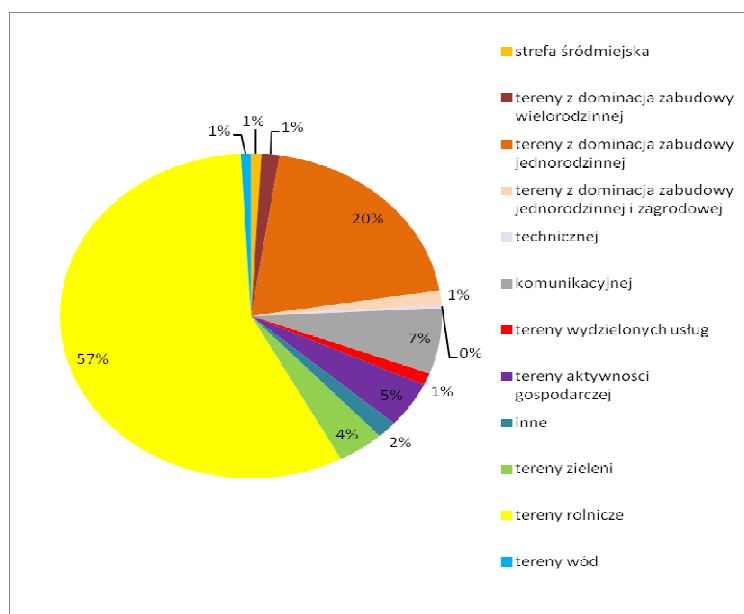
Polityka przestrzenna miasta ustalona została w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Przasnysza w 2014 r. Zaproponowano w niej podział miasta na dwie strefy:

zainwestowaną oraz otwartą. Strefę zainwestowaną tworzą:

- strefa śródmiejska;
  - tereny z dominacją zabudowy wielorodzinnej;
  - tereny z dominacją zabudowy jednorodzinnej;
  - tereny z dominacją zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej;
  - technicznej;
  - komunikacyjnej;
  - wydzielone tereny usług;
  - tereny aktywności gospodarczej; inne (tereny zamknięte).
- W skład strefy otwartej wchodzi:
- tereny zieleni;
  - tereny rolnicze;
  - tereny wód.

Osiedle	Pow. osiedla	Liczba mieszkańców ₁	Bilans liczby ludności (2009-2014 r.)		Powierzchnia terenów zainwestowanych	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego				
						Tereny zainwestowane i wskazane do zainwestowania			Tereny otwarte	
						Zabudowa mieszkaniowa i mieszkaniowo-usługowa	Zabudowa usługowa i/lub produkcyjna	Tereny komunikacyjne	Tereny zieleni	Tereny rolnicze
numer	[ha]	[os.]	[os.]	[%] ²	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]
1	1057,64	2 677	23	0,86	235,33	46,6	1,63	10,50	16,66	21,41
2	28,78	991	-110	-11,10	26,23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3	62,87	1 504	-187	-12,43	51,75	1,65	0,54	0,48	0,29	0,00
4	905,44	1 972	126	6,39	103,17	37,73	1,98	6,43	0,08	0,00
5	328,67	4 205	206	4,90	117,56	46,40	4,85	12,94	0,13	0,00
6	132,10	6 106	-403	-6,60	98,91	38,31	4,92	8,65	0,44	0,00
RAZEM:	2515,50	17 455	-345	-1,98	632,95	170,69	13,92	39,00	17,60	21,41
						223,61			39,01	

Tabela. Bilans terenów funkcjonalnych w planach miejscowych.

Rys. 41. Tereny funkcjonalne w studium miasta Przasnysza – zestawienie zbiorcze.

Wykonany bilans, odnoszący się w szczególności do terenów przeznaczonych do zabudowy, wskazuje na rozsądne gospodarowanie przestrzenią w mieście. Niespełna 40% powierzchni Przasnysza może podlegać procesom urbanizacyjnym. Największy odsetek stanowią tu tereny wskazane do rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Osiedle	Pow. osiedla	Tereny wyznaczone w SUIKZP z 2014 r.											
		Tereny zainwestowane									Tereny otwarte		
		Wielofunkcyjne tereny osadnicze				Tereny infrastruktury		Wydzielone tereny usług ³	Tereny aktywności gospodarczej ⁴	Inne ⁵	Tereny zieleni ⁶	Tereny rolnicze	Tereny wód
		strefa śródmiejska	tereny z dominacją zabudowy wielorodzinnej	tereny z dominacją zabudowy jednorodzinnej	tereny z dominacją zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej	technicznej	komunikacyjnej						
numer	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]
1	1057,64	5,82	3,79	157,45	29,02	0,84	51,79	7,28	108,57	0,00	40,45	649,93	2,70
2	28,78	14,03	0,00	4,18	0,00	0,00	5,44	1,89	0,00	0,00	1,77	0,00	1,47
3	62,87	2,07	3,58	22,65	0,00	3,58	7,29	4,73	1,71	0,35	13,80	1,02	2,09
4	905,44	0,00	0,00	156,14	6,61	3,62	49,79	2,99	2,87	0,00	9,59	658,77	15,06
5	328,67	0,00	8,00	101,63	0,00	0,00	36,98	1,25	0,00	42,92	15,20	122,69	0,00
6	132,10	0,00	22,69	63,54	0,00	1,39	12,58	12,28	1,12	0,00	18,50	0,00	0,00
RAZEM:	2515,50	21,92	38,06	505,59	35,63	9,43	163,87	30,42	114,27	43,27	99,31	1432,41	21,32
		601,20				173,30						1553,04	
		962,46											

Tabela. Bilans terenów funkcjonalnych w studium z 2014 r.

Chłonność terenów osadniczych wskazanych do zabudowy w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta obliczono przy założeniu, że 5% powierzchni terenów z dominacją zabudowy wielorodzinnej oraz 10% terenów z dominacją zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej nie będzie zabudowana. Współczynnik ten dla strefy śródmiejskiej przyjęto na poziomie 1%, jednak ze względu na duży udział usług powiększono go do 10%. Stąd też chłonność terenów osadniczych wskazanych do zabudowy wyraża się wzorem:

$$PLL=(MW \times 0,3 \times GL)+(MN \times 0,3 \times GL)+(C \times 0,4 \times GL)$$

Gdzie:

PLL – Chłonność obszarów wskazanych do zabudowy;

MW – powierzchnia terenów z dominacją zabudowy wielorodzinnej, wyrażona w ha;

MN – powierzchnia terenów z dominacją zabudowy jednorodzinnej oraz jednorodzinnej i zagrodowej, wyrażona w ha;

C – powierzchnia strefy śródmiejskiej, wyrażona w ha; GL – średnia gęstość zaludnienia.

Stąd:

$$PLL = 38,06 \times 0,95 \times 162 + 541,22 \times 0,9 \times 38 + 21,92 \times 0,9 \times 98$$

$$PLL = 5857 + 18502 + 2485 = 26844$$

Maksymalne w skali miasta zapotrzebowanie na zabudowę

Zmniejszanie liczby ludności miasta nie musi powodować spadku zapotrzebowania na tereny wskazane do zabudowy. Poza stricte demograficznymi przesłankami, o konieczności zmniejszania powierzchni terenów wskazanych do zabudowy, w szczególności mieszkaniowej, wskazać należy na te argumenty, które decydować mogą o ich utrzymaniu na niezmiennym poziomie lub nawet o niewielkim wzroście ich liczby. Do najważniejszych zaliczyć należy:

- plany zwiększenia obsady jednostki wojskowej w Przasnyszu;
- bogacenie się społeczeństwa i trend ku posiadaniu domu w mieście (poprawa standardów zamieszkania);
- wybudowana sieć infrastruktury technicznej (wodno-kanalizacyjnej);
- silna konkurencja pomiędzy miastem i gminą Przasnysz o mieszkańców. W rywalizacji tej gmina posiada przewagę kosztową, zaś rolą miasta jest budowanie przewagi jakościowej dla przestrzeni osadniczej;
- potrzeba wskazywania atrakcyjnych terenów inwestycyjnych, które uczynią Przasnysz atrakcyjnym rynkiem pracy.

Dlatego też w skali miasta należy rozważyć zmianę przeznaczenia terenu poprzez zwiększenie ilości terenów na cele zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, kosztem zabudowy jednorodzinnej. Należy także rozważyć zasadność wskazania nowych terenów na cele produkcyjne, usługowe, magazynowe i składowe, bez prawa lokalizowania na nich zabudowy mieszkaniowej.

Osiedle	Pow. osiedla	Maksymalne w skali miasta zapotrzebowanie na zabudowę											
		Tereny zainwestowane									Tereny otwarte		
		Wielofunkcyjne tereny osadnicze				Tereny infrastruktury		Wydzielone tereny usług ⁷	Tereny aktywności gospodarczej ⁸	Inne ⁹	Tereny zieleni ¹⁰	Tereny rolnicze	Tereny wód
		strefa śródmiejska	tereny z dominacją zabudowy wielorodzinnej	tereny z dominacją zabudowy jednorodzinnej	tereny z dominacją zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej	technicznej	komunikacyjnej						
numer	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]
1	1057,64	5,94	6,68	157,65	29,47	0,84	38,57	7,60	149,75	0,00	39,96	618,53	2,65
2	28,78	14,66	0,00	3,09	1,07	0,00	4,52	2,12	0,00	0,00	2,60	0,00	0,72
3	62,87	1,99	3,74	25,03	0,00	3,58	6,27	4,86	2,28	0,35	12,49	0,70	1,58
4	905,44	0,00	0,00	156,18	7,19	3,62	45,75	3,11	2,51	0,00	10,69	662,22	14,17
5	328,67	0,00	11,12	99,33	0,00	0,00	32,48	2,54	0,00	42,92	15,19	125,09	0,00
6	132,10	0,00	25,43	57,50	0,00	1,39	13,04	13,87	0,95	0,00	19,92	0,00	0,00
RAZEM:	2515,50	22,59	46,97	498,78	37,73	9,43	140,63	34,10	155,49	43,27	100,85	1406,54	19,12
		606,07				150,06							
		988,99											

Tabela. Maksymalne w skali miasta zapotrzebowanie na zabudowę

Szacowanie chłonności położonych na terenie miasta, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Obszary o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej zajmują 457 ha. Z czego 26,7% zajmują tereny produkcyjne i usługowe, nie pełniące funkcji osadniczej oraz tereny zamknięte. Jednocześnie przeprowadzona, z wykorzystaniem narzędzi GIS symulacja możliwości dogęszczenia zabudowy, przy uwzględnieniu uwarunkowań środowiskowych nie wykazała dużych rezerw terenu. Wynoszą one nie więcej niż 11% (334 ha +33 ha). Tak więc łączna powierzchnia terenów przeznaczonych na cele mieszkaniowe na obszarze miasta o zwartej strukturze wynosi 367 ha, z czego 38 ha zajmuje zabudowa mieszkaniowa o dominującej funkcji wielorodzinnej. Szacowana chłonność terenów o w pełni wykształconej strukturze przestrzennej wynosi 18280 osób.

Szacowanie chłonności, położonych na terenie miasta, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę

W obowiązujących 13 miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, pod zabudowę związaną z funkcją mieszkaniowo-usługową, wskazanych zostało 170,69 ha. Zakłada się, że 10% wszystkich terenów pełnić będzie funkcje usługową. Zdecydowana większość tych planów opracowana została z myślą o obszarach, które aktualnie urbanizują się i już posiadają wykształconą strukturę funkcjonalno-przestrzenną. Jedynie plan miejscowy Błonie II pozostaje nadal terenem o charakterze rolniczym. W zawiązku z zaplanowanym tam rozwojem funkcji zabudowy wielorodzinnej (około 3,4 ha) chłonność tego terenu może wynieść 400 – 500 osób, w zależności o intensywności zabudowy, z czego do 60 osób stanowić będzie zabudowa jednorodzinna (około 2 ha).

Przasnysz, jak większość ośrodków miejskich w Polsce staje przed problemem wyludniania się. Intensywność tego zjawiska jest niewiadomą, jednak zależy ona będzie od wielu zmiennych. Do najważniejszych należeć będzie umiejętność zarządzania kurczeniem się miasta. Polityka przestrzenna odgrywa w tym przypadku niebagatelną rolę, gdyż prowadzona nierozważnie może doprowadzić do bankructwa miasta lub zwiększyć emigrację ze względu na trudne warunki dla rozwoju gospodarczego i osadnictwa.

Chłonność terenów osadniczych Przasnysza, wskazanych w studium do zabudowy, szacowana jest na niespełna 27 tys. mieszkańców, co nawet przy optymistycznych prognozach demograficznych jest przeszacowaniem o około 10 tys. osób.

Przeprowadzone bilansowanie terenów funkcjonalnych, w oparciu o studium i miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego wskazuje na potrzebę rozsądnego ograniczania przeznaczania nowych terenów na cele zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Priorytetem dla polityki przestrzennej miasta powinny być nowe obszary zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz zabudowy produkcyjnej, usługowej, składowej i magazynowej.

16.1. ANALIZA EKONOMICZNA

Celem przygotowania analizy ekonomicznej na potrzeby opracowania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Przasnysz jest sformułowanie wniosków, które pozwolą na identyfikację barier i szans dla rozwoju, wynikających z ograniczeń budżetowych oraz zamierzeń inwestycyjnych miasta Przasnysz. Zamierzenia te określono w przyjętej w 2014 r. polityce przestrzennej.

Podane w prognozie dane mają charakter szacunkowy i służą wyłącznie do określenia prawdopodobnych wielkości finansowych związanych z realizacją lub potrzebą realizacji inwestycji celu publicznego o charakterze lokalnym. Przyjęte wartości są aktualne na dzień sporządzania niniejszej analizy.

Do analizy wykorzystano informacje o budżecie miasta zebrane i opracowane na potrzeby zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Przasnysz. Są to w szczególności:

- wyniki inwentaryzacji urbanistycznej i przyrodniczej.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Przasnysz (2014).
- dane uzyskane z Urzędu Miasta w sprawie uchwał o sporządzeniu mpzp na terenie miasta,
- dane dotyczące kosztów budowy dróg lokalnych oraz sieci wodociągowych i kanalizacyjnych uzyskane z cennika SEKOCENBUD dla III-go kwartału 2014 r.,
- dane GUS za lata 2010 – 2014,
- Diagnoza służąca sporządzeniu Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Przasnysz na lata 2016-2020

Analiza studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Przasnysz, przyjętego do realizacji w 2014 r. wskazuje szereg zadań do realizacji dla władz samorządowych. Do najważniejszych zaliczono:

- zmiany w sposobie użytkowania terenu,
- utrzymanie i rozwijanie czytelnej struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta,
- rozwój infrastruktury drogowej (w tym ścieżek rowerowych),
- utrzymanie dobrego stanu środowiska przyrodniczego,
- zwiększenie dostępności do lokalnej infrastruktury technicznej,
- rozbudowa lokalnej infrastruktury społecznej, edukacyjnej i sportowej.

- zwiększenie efektywności procesów gospodarczych poprzez rozwój układów osadniczych;

Przeprowadzono analizę wykorzystania na cele budowlane terenów rozwoju osadnictwa. W oparciu, o którą oszacowano potencjalną powierzchnię terenów, które wymagają wyposażenia w sieć infrastruktury technicznej oraz budowę dróg miejskich.

Do szacowania potencjalnych kosztów rozwoju układu przestrzennego miasta przyjęto minimalne, wyznaczone prawem zadania, które gmina powinna realizować. Należą do nich budowa dróg gminnych oraz zapewnienie podstawowej infrastruktury technicznej (wodociąg i kanalizacja) a także dostępu do służby zdrowia oraz oświaty.

Polityka przestrzenna miasta ustalona została w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Przasnysza w 2014 r. Zaproponowano w niej podział miasta na dwie strefy: zainwestowaną oraz otwartą. Strefę zainwestowaną tworzą:

- strefa śródmiejska;
- tereny z dominacją zabudowy wielorodzinnej;
- tereny z dominacją zabudowy jednorodzinnej;
- tereny z dominacją zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej;
- technicznej;
- komunikacyjnej;
- wydzielone tereny usług;
- tereny aktywności gospodarczej;
- inne (tereny zamknięte).

Łącznie strefa osadnictwa obejmuje obszar o powierzchni 962,46 ha, z czego aż 44,23% stanowią tereny niezabudowane (Rys. 42).

- budowę nowej ulicy i przeprawy mostowej na rzece Węgiec, która połączy ul. Józefa Piłsudskiego w rejonie zachodniej granicy miasta z ul. Zawodzie, jako drogi klasy lokalnej,
- budowę nowej ulicy pomiędzy ul. Zawodzie i drogą krajową nr 57, jako drogi klasy lokalnej.

W zakresie zaopatrzenia ludności miasta w wodę ustalono, że dalszy rozwój miasta będzie wymagał systematycznej modernizacji (przebudowy niektórych odcinków magistrali wodociągowych) i rozbudowy rozdzielczej sieci wodociągowej (o odcinki na terenach wyznaczonych pod zabudowę, dotychczas nieuzbrojonych).

W zakresie oczyszczania ścieków ustalono, że zasięg obsługi istniejącej oczyszczalni ścieków obejmie całe miasto w granicach administracyjnych.

Baza szkolna w mieście jest wystarczająca nie ma potrzeby budowy nowych szkół.

W mieście Przasnysz podstawowa opieka zdrowotna realizowana jest na dobrym poziomie i nie wymaga podejmowania przez Gminę inwestycji w tym zakresie.

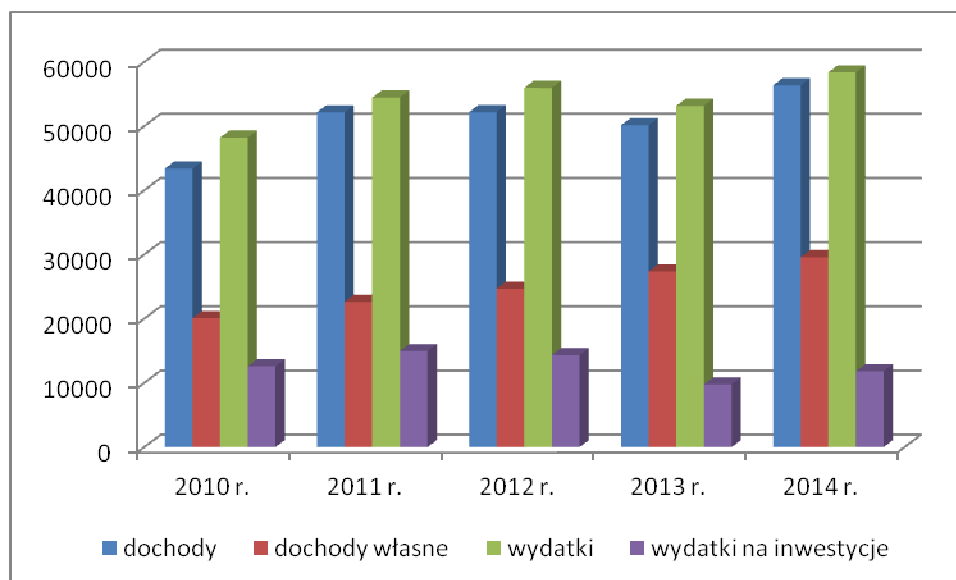
Analiza zapisów studium w kontekście polityki przestrzennej miasta, które wywoływać mogą powstanie zobowiązań o charakterze ekonomicznym wskazała, że do zrealizowania jest rozbudowa: ulic miejskich, sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

W związku z tym, że na części obszaru miasta obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w których wyznaczono tereny pod budowę nowych lub poszerzenie istniejących ulic, to miasto musi zabezpieczyć środki na wykup 31987 m² przeznaczonych w planach na ten cel.

Budżet miasta

Poziom dochodów i wydatków miasta w okresie 2010 – 2014 prezentuje Rys. 43. Wskazać należy na systematycznie rosnące wartości zarówno po stronie dochodów, jak i wydatków.

W latach 2010 – 2014 dochody własne miasta Przasnysz wzrosły o około 10 mln zł, i kształtują się na poziomie około 30 mln, co oznacza 52,5% udziału w dochodach ogółem. W grupie wydatków, te związane z inwestycjami w 2014 r. stanowią aż 20% wszystkich wydatków miasta (Rys. 43).

Rys 43. Dochody i wydatki budżetu miasta Przasnysz w latach 2010 – 2015 (w tys. zł).

Źródło: BDL GUS.

Ceny gruntów

Na potrzeby oszacowania wielkości zobowiązań miasta wynikających z realizowania przyjętej polityki przestrzennej ustalono następujące wartości gruntów, które posłużą do dalszych obliczeń:

- uśredniona cena gruntów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i mieszkaniowo – usługową wynosi ok. 100,00 zł za 1 m²,
- uśredniona cena gruntów rolnych ok. 3,00 zł za 1 m²,
- cena 1 m² gruntu przeznaczonego pod drogę to ok. 80 zł za 1 m².

Analiza zobowiązań miasta wynikających z prowadzonej polityki przestrzennej

Przeprowadzona analiza zobowiązań miasta wynikających z przyjętej w 2014 r. polityki przestrzennej wskazuje na potrzebę rozbudowy ulic, wodociągów i kanalizacji.

Szacowania kosztów rozwoju przestrzennego miasta dokonano w oparciu o następujące założenia:

- infrastruktura techniczna realizowana będzie w ulicach i obejmie wszystkie tereny wskazane do zabudowy;
- szerokość nowych ulic miejskich wynosić będzie 12 m.
- całkowity kosztu budowy 1 mb wodociągu z rur Ø110 PEHD - ok. 259,00 zł;
- całkowity kosztu budowy 1 mb kanalizacji z rur PCV średnica od Ø 200 – ok. 579 zł; □ całkowity koszt budowy wraz z oznakowaniem 1 km ulicy klasy „L” wyniesie - 1 558 986,00 zł.

Analiza ekonomiczna potrzeb rozwoju miasta w związku z obowiązującymi planami miejscowymi

Zgodnie z informacjami pozyskanymi z Urzędu Miasta przyjęto, że w związku z uchwaleniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, miasto musi wykupić 31987 m² gruntów pod drogi.

- Koszt wykupu gruntów – $31987 \times 80 = 2\,558\,960$ zł
- Koszt budowy dróg - $2,66 \text{ km} \times 1\,558\,986 = 4\,146\,902$ zł
- Koszt budowy wodociągu – $2660 \times 259 = 688\,940$
- Koszt budowy kanalizacji – $2660 \times 579 = 1\,540\,140$

Szacunkowy koszt zobowiązań miasta wynikających z uchwalenia planów miejscowych wynosić może nawet 8 934 942 zł.

Analiza ekonomiczna potrzeb rozwoju miasta w związku z obowiązującym studium

Z bilansu terenu wynika, że na drogi (istniejące i planowane) zajmują łącznie 163 ha, z czego 38 ha stanowi planowana obwodnica DK 57. Założono na potrzeby tej analizy, że szerokość ulicy miejskiej wynosi średnio 12 m, co daje łącznie 104 km ulic. Obecnie, długość wszystkich ulic w mieście wynosi około 89 km. Przy założeniu, że 10% (10 km) zostanie przekazanych nieodpłatnie miasto będzie musiało odkupić na cele komunikacyjne około 6 ha gruntów, za łączną cenę nawet 4,8 mln zł

- Szacowany koszt budowy dróg może wynieść 7 794 930 zł
- Szacowany koszt budowy wodociągów może wynieść – 1 295 000 zł
- Szacowany koszt budowy kanalizacji może wynieść – 2 895 000 zł

Szacunkowy koszt zobowiązań miasta wynikających z przyjęcia polityki przestrzennej może wynieść nawet 16 784 930 zł.

Wnioski

Szacowania kosztów rozwoju przestrzennego miasta dokonano przy uproszczonym założeniu, że uruchomienie nowych terenów do zabudowy wymagać będzie nakładów na

pozyskanie terenów pod nowe drogi i ich budowę, a także uzbrojenie terenów w sieć wodociągową i kanalizacyjną. Analiza nie zakłada np. budowy oświetlenia ulic i kanalizacji burzowej. Szacunkowy koszt zobowiązań miasta z tego tytułu może wynieść nawet 16 784 930 zł. Co przy obecnych nakładach na inwestycje, przy całkowitym wstrzymaniu finansowania innych działań inwestycyjnych pozwoli zrealizować zakładane plany w ciągu około 16 lat. Jednocześnie stosowanie ustawy o zamówieniach publicznych z całą pewnością obniży koszty budowy ulic oraz sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

16.2. ANALIZA SPOŁECZNA

Celem przygotowania analizy społecznej na potrzeby opracowania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Przasnysza jest sformułowanie wniosków, które pozwolą na identyfikację barier i szans dla rozwoju, wynikających z uwarunkowań społecznych oraz zamierzeń inwestycyjnych miasta Przasnysza. Zamierzenia te określono w przyjętej w 2014 r. polityce przestrzennej.

Do analizy wykorzystano informacje o zagadnieniach społecznych miasta zebrane i opracowane na potrzeby zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Przasnysza. Są to w szczególności:

- wyniki inwentaryzacji urbanistycznej i przyrodniczej,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Przasnysza(2014),
- dane uzyskane z Urzędu Miasta w sprawie uchwał o sporządzeniu mpzp na terenie miasta,
- Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Przasnysz(2016), dane GUS za 2014 r.
- Diagnoza służąca sporządzeniu Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Przasnysz na lata 2016-2020

Analiza studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Przasnysz, przyjętego do realizacji w 2014 r. wskazuje szereg celów do realizacji dla władz samorządowych. Do najważniejszych zaliczono:

- zmiany w sposobie użytkowania terenu,
- utrzymanie i rozwijanie czytelnej struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta,
- rozwój infrastruktury drogowej (w tym ścieżek rowerowych),
- utrzymanie dobrego stanu środowiska przyrodniczego,
- zwiększenie dostępności do lokalnej infrastruktury technicznej,
- rozbudowa lokalnej infrastruktury społecznej, edukacyjnej i sportowej.
- zwiększenie efektywności procesów gospodarczych poprzez rozwój układów osadniczych;

Przeprowadzono analizę uwarunkowań społecznych, określonych przez jakość życia mieszkańców, przez którą należy rozumieć dostępność do podstawowych usług publicznych i jakość świadczonych usług.

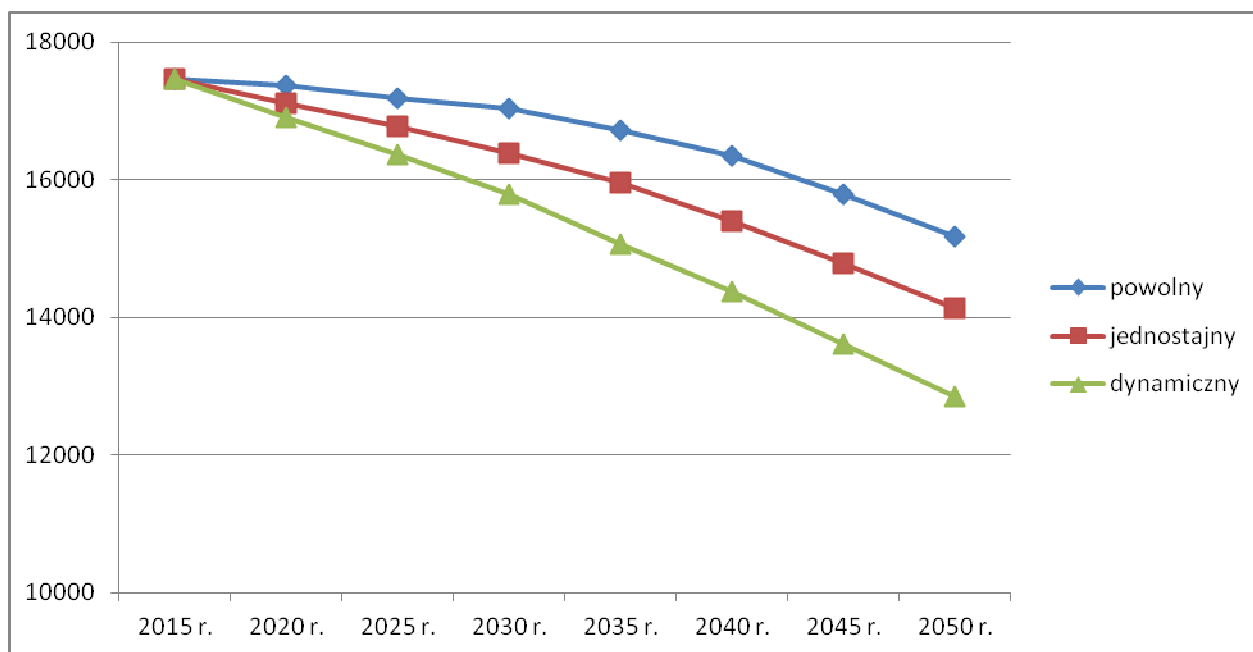
Przeanalizowano diagnozę służącą sporządzeniu Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Przasnysz na lata 2016-2020 celem ustalenia tych zadań do niej wpisanych, które wymagają realizacji, w związku z uchwaleniem w 2014 r. studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Przasnysz.

Analiza uwarunkowań społecznych.

Zagadnieniem kluczowym dla wnioskowania o potrzebach i możliwościach rozwoju miasta jest fakt, że od kilkunastu lat następuje spadek liczby ludności.

Szacuje się, że w roku 2050 liczba mieszkańców powiatu przasnyskiego zmniejszy się o około 10 tys. osób. Nie pozostanie to bez wpływu na zaludnienie Przasnysza. Prognozy demograficzne dla miasta, przewidują zmniejszenie się jego ludności. Jednak w zależności od przyjętych rozwiązań przestrzennych i sposobu zarządzania kurczeniem się miasta proces ten może cechować różną dynamiką. Przyjęto zatem trzy warianty kurczenia się miasta: powolny, jednostajny i dynamiczny. W wariantcie powolnym liczba ludności miasta w 2050 r. będzie wynosiła 35,2% ludności powiatu, w wariantcie jednostajnym będzie na obecnym poziomie t.j. 32,8%. W wariantcie dynamicznym proces kurczenia miasta będzie najsilniejszy, w rezultacie w 2050 r. Przasnysz będzie zamieszkiwało jedynie 29,8% ludności całego powiatu. Prognozę zmian liczby ludności prezentuje Rys. 44.

Wskazać przy tym należy, że istnieją plany zwiększenia obsady jednostki wojskowej w mieście, które zaważyć mogą na poniższej prognozie.

Rys 44. Prognoza zmian liczby ludności do 2050 r.

Tak więc pierwszym istotnym wyzwaniem dla samorządu jest umiejętne zarządzanie „kurczeniem się” miasta. Dostosowanie do wieku, a zatem i oczekiwań mieszkańców tych usług, za zabezpieczenie których odpowiada samorząd lokalny.

Ważnym czynnikiem, hamującym odpływ mieszkańców jest dostęp do źródeł zarobkowania, dlatego też stymulacja rozwoju nowych miejsc pracy wydaje się najważniejszym wyzwaniem, przed którym stoi obecnie miasto. Ważnym jest by oprócz warunków dla funkcjonowania istniejących przedsiębiorstw polityka przestrzenna przewidywała możliwość lokalizacji nowych inwestycji, które przyczynią się do dywersyfikacji źródeł dochodów mieszkańców miasta.

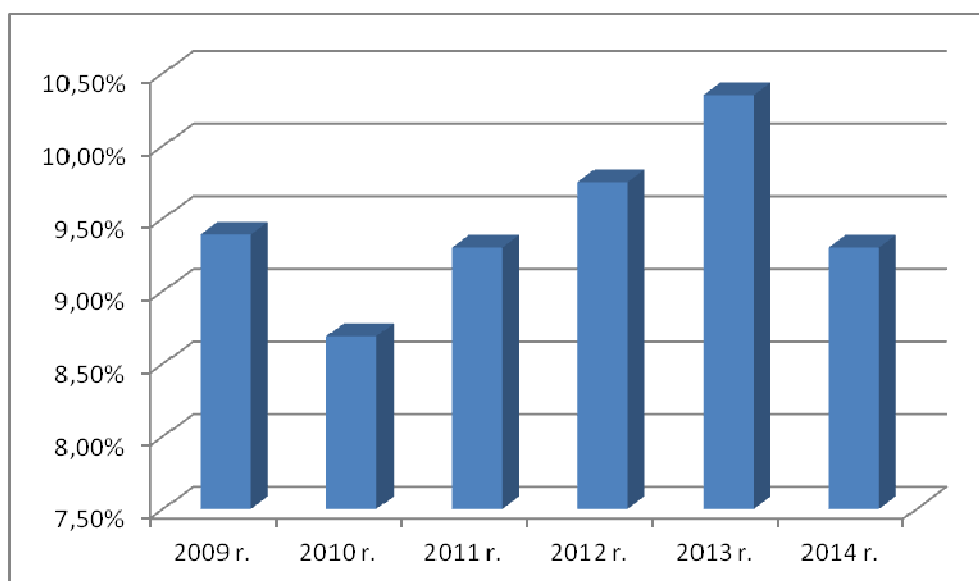
Stopa bezrobocia w mieście jest i była na porównywalnym poziomie, z danymi w województwie. W porównaniu z 2010 r. widać jednak nieznaczne pogorszenie na rynku pracy (Rys. 45). W 2014 r., 51% bezrobotnych stanowiły kobiety.

Tabela. Stopa bezrobocia w kraju, województwie mazowieckim Przasnyszu w latach 2010 i 2014, na koniec danego roku

Stopa bezrobocia (%)		
	2010	2014
Kraj	12,4	11,5
Województwo Mazowieckie	9,7	9,8
Przasnysz	9,3	9,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS

Rys. 45 Wahania poziomu bezrobocia w Przasnyszu w latach 2009 - 2014

Poza miejscami pracy ważną rolę w postrzeganiu miasta jako dobrego miejsca do życia odgrywa dostęp do infrastruktury społecznej a więc instytucji oświaty i wychowania, służby zdrowia i opieki społecznej, kultury oraz sportu i rekreacji oraz wysoka jakość przestrzeni publicznych.

Władze miasta przeprowadził projekt rewitalizacji Rynu planowane są działania rewitalizacyjne na szerszą skalę, także poza centrum Przasnysza. Ich celem jest poprawa jakości życia mieszkańców, w osiedlach uznanych za zdegradowane.

Miasto Przasnysz jako ośrodek powiatowy zapewnia edukację na poziomie przedszkolnym, podstawowym i gimnazjalnym oraz ponadpodstawowym. Na terenie miasta funkcjonują następujące placówki:

1. Przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazja:

- 10 przedszkoli, w tym 8 prywatnych
- 3 szkoły podstawowe, w tym 1 niepubliczna,
- 1 gimnazjum publiczne,

2. Szkoły ponadgimnazjalne:

- 2 Licea ogólnokształcące, w tym 1 niepubliczne
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych.

3. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy:

- Specjalna Szkoła Podstawowa,
- Gimnazjum Specjalne
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna,

- Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy
- 3.1. Niepubliczna Szkoła Podstawowa – Stowarzyszenie „JESTEM”
- 3.2. Niepubliczna Szkoła Podstawowa – „Nasza Szkoła”
- 4. Szkolnictwo policealne:
  - Zespół Medycznych Szkół Policealnych
- 5. Szkolnictwo wyższe:

- Wyższa Szkoła Języków Obcych w Przasnyszu.

W porównaniu z rokiem 2010 zaobserwowano wzrost liczby uczniów o 21%. Baza szkolna jest wystarczająca. Od chwili przejęcia placówek oświatowych przez władze samorządowe są one systematycznie remontowane i utrzymane w dobrym stanie.

Dostęp do opieki zdrowotnej mieszkańców miasta jest dość wyrównany. W mieście działa 7 zakładów opieki zdrowotnej (publicznych i niepublicznych). Dodatkowo poza zakładami opieki zdrowotnej w zakresie opieki stomatologicznej działa 14 gabinetów. Stan zainwestowania w obiekty służby zdrowia jest zadowalający. Na terenie miasta funkcjonuje 9 ogólnodostępnych aptek.

W mieście funkcjonuje jeden Szpital im. Wojciecha Oczko, który na 10 oddziałach dysponuje łącznie 272 łózkami (stan na 2014 rok). Szpital dysponujący nowoczesnym potencjałem technicznym przystosowany jest dla potrzeb osób niepełnosprawnych, świadczy szeroki zakres usług diagnostyczno-leczniczo-rehabilitacyjnych. W strukturze organizacyjnej Szpitala funkcjonują poradnie specjalistyczne: chirurgii ogólnej, okulistyka, kardiologiczna, neonatologiczna, diabetologiczna, otolaryngologiczna, położniczo-ginekologiczna, patologii ciąży, chorób piersi, gruźlicy i chorób płuc, neurologiczna, zdrowia psychicznego, leczenia uzależnień, urologiczna, rehabilitacyjna, onkologiczna, a także fizjoterapia ambulatoryjna i zespół rehabilitacji domowej. Wszystkie w/w przychodnie mają podpisany kontrakt z NFZ.

W Przasnyszu funkcjonuje Miejski Dom Kultury. Jest to prężnie działająca jednostka, która w każdym roku przygotowuje kilkadziesiąt różnorodnych imprez dla mieszkańców miasta. Poza MDK do placówek realizujących zadania w dziedzinie upowszechniania kultury, edukacji, wychowania i wszechstronnego organizowania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i dorosłych należą: Miejska Biblioteka Publiczna oraz Kino „Światowid”.

Głównym obiektem sportowym w mieście zarządzanymi przez się Ośrodek Sportu i Rekreacji jest Kompleks sportowy przy ul. Makowskiej, składający się z:

- stadionu piłkarskiego z 400 m ośmiotorową bieżnią okólną z mączki ceglanej z trybunami na 680 miejsc siedzących, w tym 360 pod trybuną krytą;
- piłkarskiego boiska treningowego (sztuczna trawa) – 103 miejsca siedzące;
- kortów tenisowych o nawierzchni ceglastej (2 obiekty)
- boiska do piłki siatkowej plażowej;
- budynku administracyjno-socjalnego, wyposażonego min. w szatnie, siłownię, salę aerobową, saunę i salę wielofunkcyjną.

Wnioski

Liczba mieszkańców Przasnysza od lat maleje. Trend taki będzie się utrzymywał w związku z niskim przyrostem naturalnym i wysokim, ujemnym współczynnikiem migracji.

Bezrobocie w mieście utrzymuje się od lat na poziomie zbliżonym do średniej wojewódzkiej

Niekorzystna sytuacja demograficzna w mieście nie przeszkadza jej władzom w podejmowaniu działań w zakresie systematycznej poprawy jakości życia, rozumianej jako dostęp obywateli do podstawowych usług, w tym usług publicznych z zakresu oświaty, ochrony zdrowia, kultury, administracji, opieki społecznej, bezpieczeństwa oraz dbałości o wysoką jakość przestrzeni publicznej.

W planach miasta nie przewiduje się budowy nowych placówek oświatowych a jedynie systematyczną modernizację placówek już istniejących.

Podstawową opiekę medyczną uzyskać można w siedmiu placówkach opieki zdrowotnej, a w zakresie specjalistycznym w szpitalu powiatowym.

Miasto Przasnysz pełni też ważną funkcję jako ośrodek o charakterze ponadlokalnym, dla mieszkańców powiatu i jest do tego przygotowany zarówno pod względem lokalnym, jak i organizacyjnym.

Władze miasta podejmują działania w zakresie szeroko rozumianej odnowy miejskiej, celem poprawy jakości przestrzeni publicznych w Przasnyszu.

16.3. ANALIZA ŚRODOWISKOWA

Celem przygotowania analizy środowiskowej na potrzeby opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Przasnysza jest sformułowanie wniosków, które pozwolą na identyfikację barier i szans dla rozwoju, wynikających z uwarunkowań środowiskowych oraz zamierzeń inwestycyjnych miasta.

Analiza środowiskowa na potrzeby opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Przasnysza jest dopełnieniem opracowania ekofizjograficznego przygotowanego z myślą o tworzonej polityce przestrzennej miasta. Analiza ta nie powinna zatem być powieleniem informacji zawartych w ekofizjografii, choć nie może od nich całkowicie abstrahować.

W ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym analiza ta umieszczona została wśród dwóch innych analiz (ekonomicznej i społecznej), które mają za zadanie wspomóc organ sporządzający studium w prawidłowej ocenie potrzeb i możliwości rozwoju miasta. W praktyce oznacza to poszukiwanie optymalnych, kompromisowych, rozwiązań przestrzennych dla ochrony wysoko cenionych wartości, które wymienione zostały w art. 1 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Są to:

- 1) wymagania ładu przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury;
- 2) walory architektoniczne i krajobrazowe;
- 3) wymagania ochrony środowiska, w tym gospodarowania wodami i ochrony gruntów rolnych i leśnych;
- 4) wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- 5) wymagania ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia, a także potrzeby osób niepełnosprawnych;
- 6) walory ekonomiczne przestrzeni;
- 7) prawo własności;
- 8) potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa;
- 9) potrzeby interesu publicznego;
- 10) potrzeby w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej, w szczególności sieci szerokopasmowych,
- 11) zapewnienie udziału społeczeństwa w pracach nad studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego oraz planem zagospodarowania przestrzennego województwa, w tym przy użyciu środków komunikacji elektronicznej;
- 12) zachowanie jawności i przejrzystości procedur planistycznych;
- 13) potrzeba zapewnienia odpowiedniej ilości i jakości wody, do celów zaopatrzenia ludności.

Analiza ta skupia się wyłącznie na zagadnieniach środowiskowych. Uwypukla aspekty związane ze zrównoważonym gospodarowaniem przestrzenią, ochroną gruntów rolnych, bezpieczeństwem przeciwpowodziowym.

Do przeprowadzenia analizy wykorzystano „Wskaźniki oceny polityki i gospodarki przestrzennej w gminach”. W metodzie tej akcentuje się dużą rolę uwarunkowań środowiskowych w formułowaniu polityki przestrzennej miasta. Ma ona wspomagać planowanie miejscowe, w tym optymalizować rozwiązania oraz eliminować błędne decyzje planistyczne, w wyniku identyfikacji i zwymiarowania zjawisk zachodzących w przestrzeni. Istotą metody jest obliczenie i prezentacja niezależnych, niepowiązanych bezpośrednio ze sobą wskaźników, które powstają w wyniku przetwarzania informacji przestrzennej zawartej w dokumentach planistycznych. Oblicza się je przez porównanie wartości wskaźników dla stanu istniejącego oraz projektowanego po wdrożeniu ustaleń studium. W ujęciu dynamicznym wskaźniki zestawia się dla dwóch przedziałów czasowych, dzięki czemu obrazują one skalę planowanych zmian (Fogel 2012).

Metoda ta, w swoim aplikacyjnym wymiarze, na potrzeby opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Przasnysza, została nieco zmodyfikowana. W miejsce danych obrazujących „stan istniejący”, a więc zagospodarowanie przestrzenne, wykorzystano dane prezentujące politykę przestrzenną, przyjętą przez Radę Miasta Przasnysza w 2014 r. W uzasadnieniu tej zmiany, wskazać należy na wolę kontynuacji przyjętej polityki przestrzennej oraz potrzebę unikania konfliktów społecznych, które swoje źródło mają w planowaniu przestrzennym.

Środowisko przyrodnicze miasta Przasnysza posiada przeciętne walory. Dotyczy to zarówno abiotycznych, jak i biotycznych komponentów środowiska. Znaczna część powierzchni miasta Przasnysza wykorzystywana jest rolniczo, co wynika z dobrych warunków dla prowadzenia upraw polowych na tym terenie, głównie gleb wysokich klas bonitacyjnych. Zachowanie bardzo dobrych warunków glebowych wymaga głównie zachowania właściwych stosunków wodnych.

Istotnymi czynnikami ograniczającymi zagospodarowanie jest występowanie na fragmentach obszaru miasta trudnych warunków hydrologicznych. Z punktu widzenia ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej problem ten dotyczy także gleb wysokich klas bonitacyjnych. Jednocześnie wskazać należy, że lokalizowanie dodatkowej nowej zabudowy na ww. obszarach może powodować uszczuplenie zasobów przyrodniczych lub stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi i mienia.

Na terenie miasta nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodziowego wskazane przez KZGW lecz w opracowaniu ekofizjograficznym podstawowym oraz studium z 2014 r. wskazano tereny narażone na okresowe podtopienia, co rzutować powinno wprowadzeniem ograniczeń w zabudowie i zagospodarowaniu terenu oraz budowie niewielkiego zbiornika retencyjnego na rzece Węgierce powyżej terenów intensywnie zabudowanych.

Na terenie miasta nie występują, obszary osuwiskowe, wielkopowierzchniowe formy ochrony przyrody, złoża kopalin pospolitych.

Racjonalna polityka przestrzenna wymaga wprowadzenia ograniczeń w przeznaczaniu nowych terenów rolniczych na cele zabudowy sposobu zagospodarowania ze względu na potrzebę ochrony wysoko cenionych wartości przyrodniczych. Są nimi:

- Obszary o niekorzystnych warunkach gruntowo – wodnych.
- Gleby I-III klasy bonitacyjnej oraz tereny zmeliorowane.

Ograniczenia te mogłyby dotyczyć opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na terenach rolniczych, ze względu na dość dużą presję na zmianę przeznaczenia terenu na cele budowlane poprzez uzyskanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Zgodnie z przyjętą metodyką obliczono wskaźniki oceny polityki i gospodarki przestrzennej dla Przasnysza w celu:

- identyfikacji mogących wystąpić konfliktów przestrzennych na linii zagospodarowanie - środowisko;
- ułatwienia przy podejmowaniu decyzji w zakresie gospodarowania przestrzenią;

Wskaźniki te eksponują problematykę związaną ze zmianą przeznaczenia terenu, w kontekście jego przydatności dla nowych funkcji, a także związanej z tym identyfikacji ograniczeń, barier i potencjalnie generowanych konfliktów.

Rolą tych wskaźników jest wyłącznie identyfikacja zjawisk i ich zwymiarowanie, a w efekcie dostarczenie prostych do interpretacji, lecz bogatych w treść informacji o wynikach podejmowanych decyzji przestrzennych.

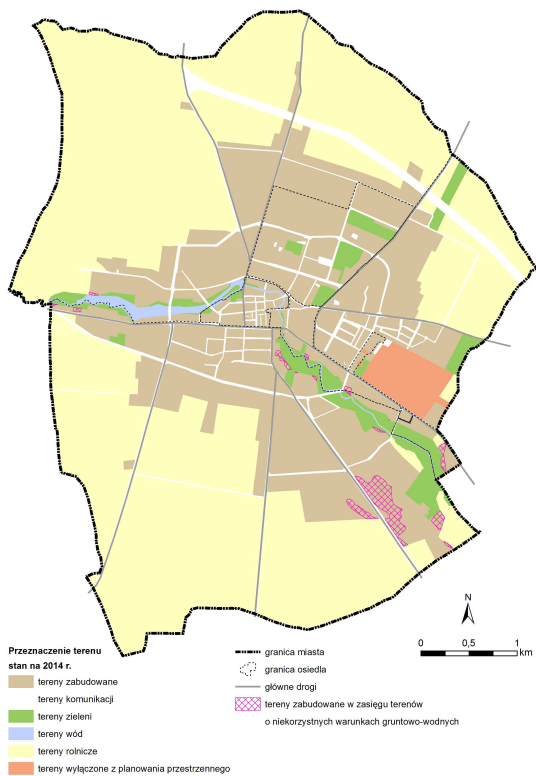
Prezentacja poniższych wskaźników wraz z krótkim komentarzem wskazuje na celowość wprowadzania zmian, do polityki przestrzennej, po tak krótkim czasie od jej przyjęcia (dwa lata). Obliczenia wskaźników wykonane zostały z wykorzystaniem narzędzi GIS i bazy danych zawierającej informacje przestrzenne o przeznaczeniu terenu oraz podstawowe informacje o środowisku miasta, dla okresu 2014 – 2016. Otrzymane wyniki prezentuje tabela.

Tabela. Wartości wskaźników oceny polityki i gospodarki przestrzennej w mieście Przasnysz.

Nazwa	Uzyskana wartość	Komentarz
Wskaźnik zmiany powierzchni terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej	przyrost terenów o 8,55 ha	Wzrost ten jest wynikiem presji na zmianę przeznaczenia terenu na cele budowlane oraz wydawania decyzji wz. pod nieobecność planów miejscowych na terenach rolniczych.
Wskaźnik zmiany powierzchni terenów zabudowy techniczno-produkcyjnej	przyrost terenów o 41,22 ha	Wzrost ten wynika z potrzeby tworzenia zwartej strefy ekonomicznej.
Wskaźnik zmiany powierzchni terenów komunikacji	przyrost terenów o 32,67 ha	Na rysunku studium z 2014 r. nie wskazano wszystkich dróg.
Wskaźnik zmiany powierzchni terenów zieleni	przyrost terenów o 1,54 ha	Poza terenami do urbanizacji wskazuje się także obszary, które będą służyły poprawie jakości życia mieszkańców.
Wskaźnik zabudowy terenów narażonych na okresowe podtopienia	2014 r.: 46,42 ha 2016 r.: 68,12 ha	Wzrost wynika z rozwoju strefy przemysłowej, w południowej części miasta (Rys. 52 i Rys. 53).
Wskaźnik zabudowy terenów o niekorzystnych warunkach gruntowo-wodnych	2014 r.: 18,74 ha 2016 r.: 21,29 ha	Wzrost wynika z rozwoju strefy przemysłowej, w południowej części miasta. (Ry46 i Ry47)
Wskaźnik zabudowy terenów o najwyższym potencjale dla rozwoju rolnictwa	2014 r.: 123,07 ha 2016 r.: 141,60 ha	Wzrost powierzchni obszarów wskazanych do zabudowy, położonych na gruntach kl. I-III wynika głównie ze wskazania w projekcie studium terenów strefy przemysłowej oraz obszarów, które zostaną zabudowane wskutek wydania decyzji wz. (Rys. 48 i Rys. 9)
Wskaźnik zabudowy terenów zmeliorowanych	2014 r.: 262,5 ha 2016 r.: 308,5 ha	Wzrost powierzchni obszarów wskazanych do zabudowy, położonych na gruntach zmeliorowanych wynika głównie ze wskazania w projekcie studium terenów strefy przemysłowej oraz obszarów, które zostaną zabudowane wskutek wydania decyzji wz. (Rys. 10 i Rys. 51)
Wskaźnik przeznaczenia lasów pod zabudowę	brak	Na terenie miasta Przasnysza nie dopuszcza się zabudowy na terenach leśnych. Lasy zajmują łącznie niespełna 2 ha.
Wskaźnik ekspansji zabudowy (zmiany funkcji)	2014 r.: 962,46 ha 2016 r.: 988,99 ha	Wzrost terenów wskazanych do zabudowy wynika ze wskazania w projekcie studium terenów strefy przemysłowej oraz obszarów, które zostaną zabudowane wskutek wydania decyzji wz.

Nazwa	Uzyskana wartość	Komentarz
Wskaźnik zmiany powierzchni terenów o funkcjach mogących znacząco oddziaływać na środowisko	2014 r.: 114,27 ha (AG) 2016 r.: 155,49 ha (AG)	Wzrost terenów o funkcjach mogących znacząco oddziaływać na środowisko wynika ze wskazania w projekcie studium terenów strefy przemysłowej (Rys. 54 i Rys. 55)

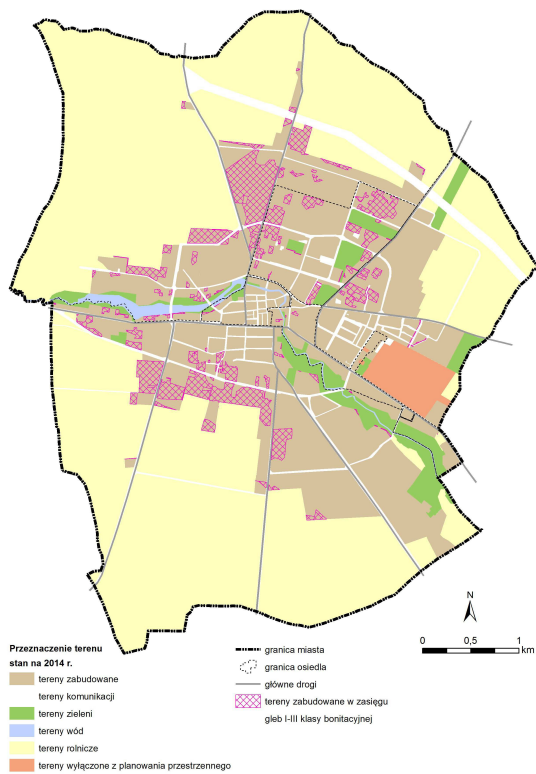
Przeprowadzona analiza wykazuje w pierwszej kolejności na niewielki wzrost powierzchni terenów osadniczych. Jednocześnie zarysowuje się pilna potrzeba utrzymania i rozwoju na terenie miasta strefy przemysłowej, kreującej nowe miejsca pracy i zatrzymującej mieszkańców w mieście.

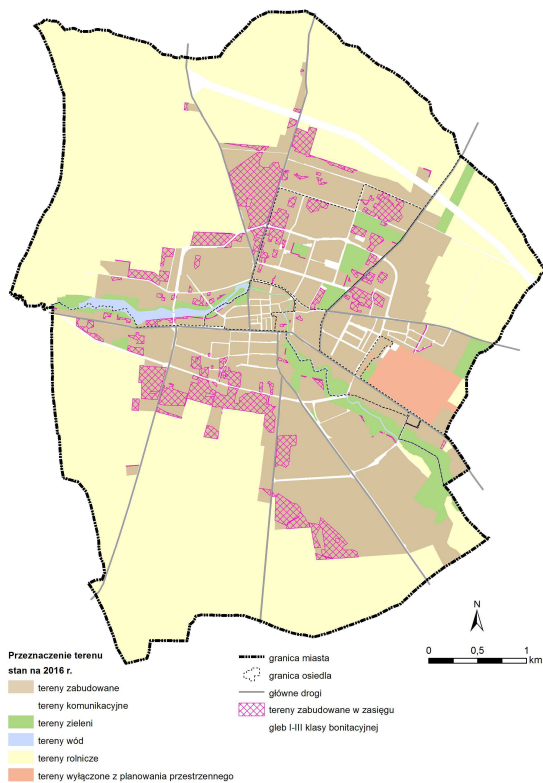
Rys. 46 Tereny wskazane do zabudowy na gruntach o niekorzystnych warunkach gruntowo-wodnych, w studium 2014 r

Rys. 47 Tereny wskazane do zabudowy na gruntach o niekorzystnych warunkach gruntowo-wodnych, w projekcie studium 2016 r.

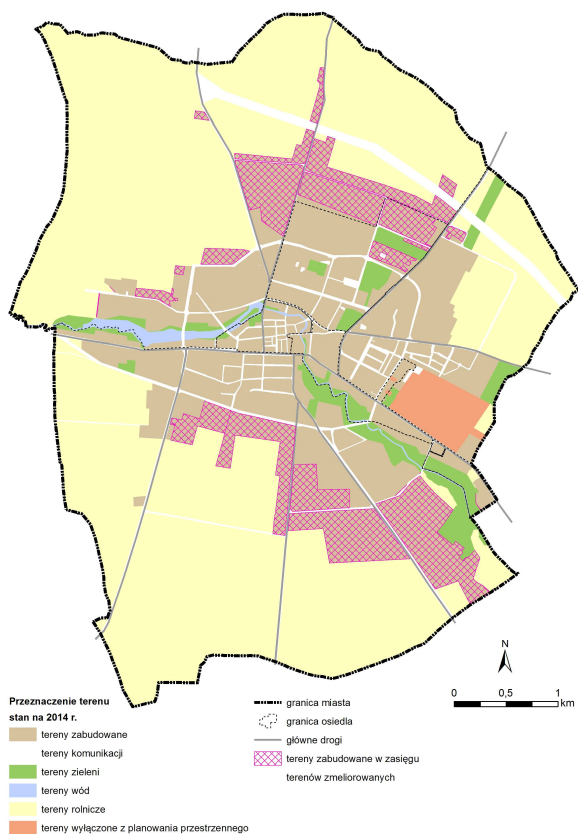

Rys. 48. Tereny wskazane do zabudowy na gruntach I-III klasy bonitacyjnej, w studium 2014 r.

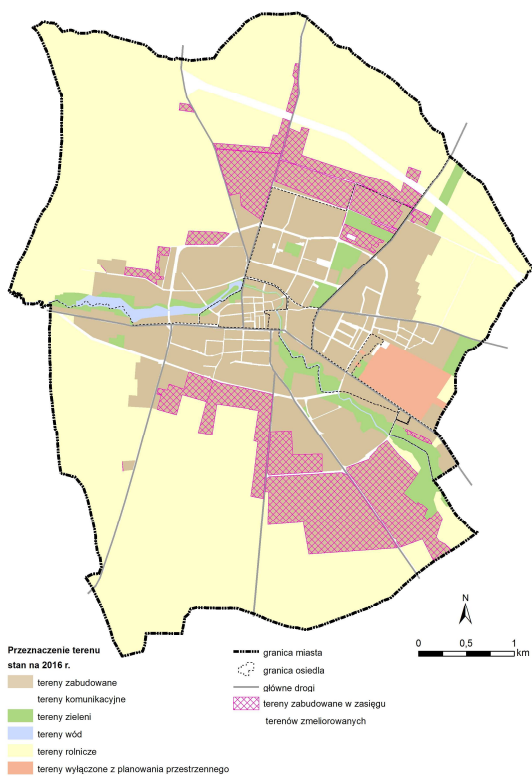

Rys. 49. Tereny wskazane do zabudowy na gruntach I-III klasy bonitacyjnej, w projekcie studium 2016 r.

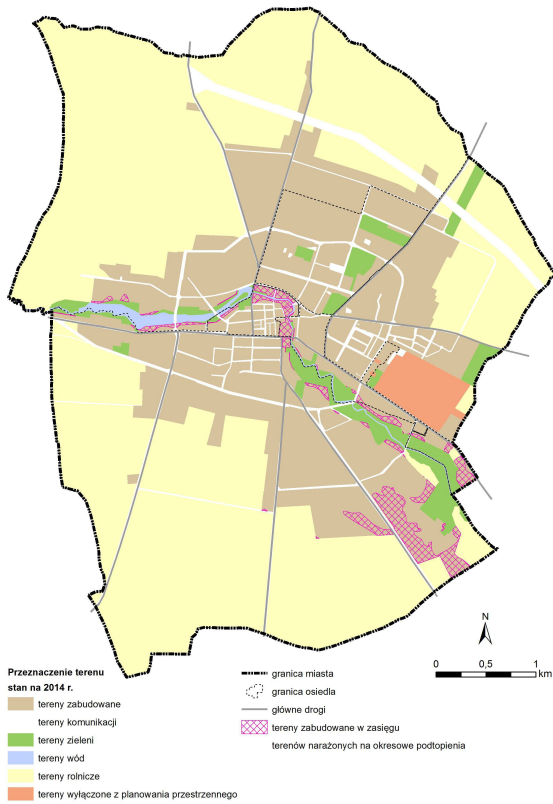

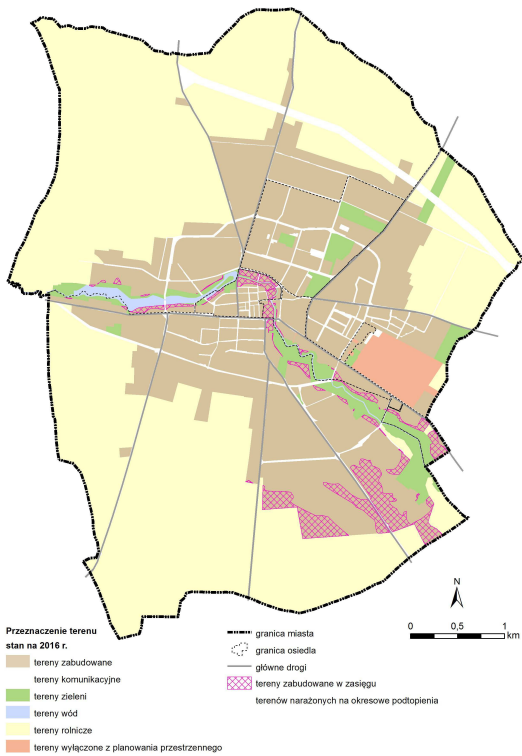
Rys. 10. Tereny wskazane do zabudowy na gruntach zmeliorowanych, w studium 2014 r.

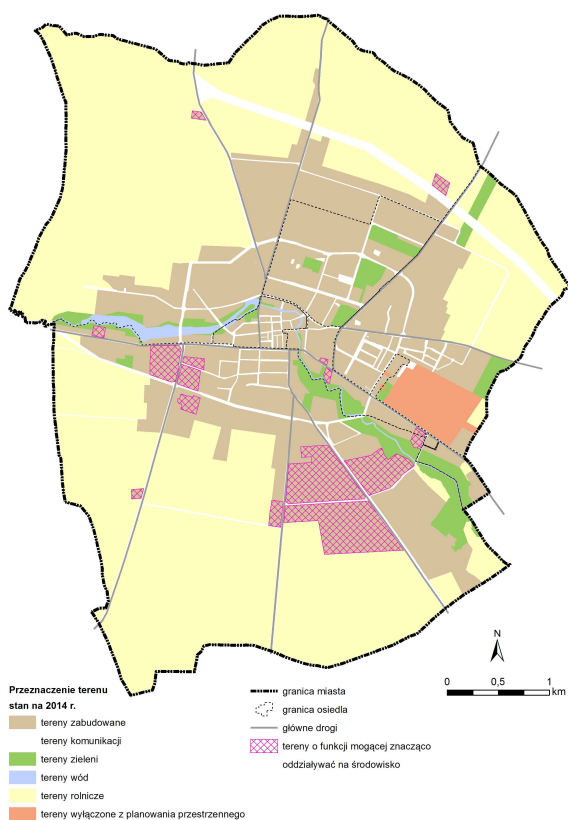
Rys. 51. Tereny wskazane do zabudowy na gruntach zmeliorowanych, w projekcie studium 2016 r.

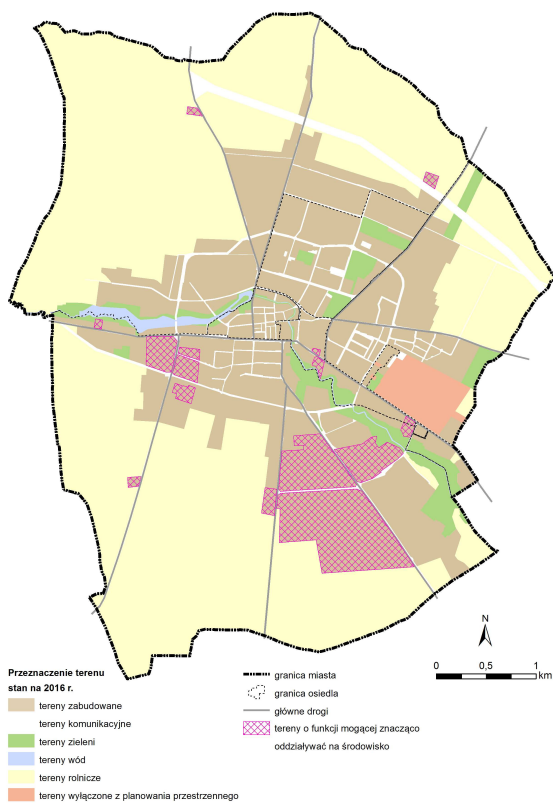
Rys. 52. Tereny wskazane do zabudowy na obszarach narażonych na okresowe podtopienia, w studium 2014 r.

Rys. 53. Tereny wskazane do zabudowy na obszarach narażonych na okresowe podtopienia, w projekcie studium 2016 r.

Rys. 54. Tereny o funkcji mogącej znacząco oddziaływać na środowisko, w studium 2014 r.

Rys. 55. Tereny o funkcji mogącej znacząco oddziaływać na środowisko, w projekcie studium 2016 r.

Środowisko przyrodnicze miasta Przasnysza posiada przeciętne walory. Dotyczy to zarówno abiotycznych, jak i biotycznych jego komponentów. Stąd obszar miasta nie jest częścią żadnej wielkopowierzchniowej formy ochrony przyrody.

Istotnymi czynnikami ograniczającymi zagospodarowanie jest występowanie na fragmentach obszaru miasta trudnych warunków gruntowo-wodnych, gleb wysokich klas bonitacyjnych.

Polityka przestrzenna Przasnysza powinna uwzględnić ograniczenia, a nawet wykluczenia z zabudowy terenów ze względu na uwarunkowania środowiskowe. Zakaz zabudowy mógłby dotyczyć obszarów narażonych na okresowe podtopienia.

Ograniczenia w zabudowie, na części terenu miasta, należałoby wprowadzić do planów miejscowych ze względu na:

- niekorzystne warunki hydrologiczne i hydrogeologiczne – zakaz podpiwniczania budynków,
- sieć melioracyjną – nakaz przebudowy lub likwidacji podziemnych urządzeń.